לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', א' באלול תשמ"ח, 14 באוגוסט 1988 / שנה מ"ו מס' 13725 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

המתנחלים דורשים ועדת חקירה ל"כשלון דיכוי ההתקוממות"

המתנחלים בשטחים פתחו בהחתמה על עצומה הדורשת למנות ועדת חקירה למה שמכונה בפיהם "כשלון דיכוי ההתקוממות", נמסר אמש במהדורת חצות ב"קול ישראל".
לדברי יוזמי העצומה חתמו עליה כבר כאלף איש. הם דורשים לדעת מי אשם בכשלון ומדוע לא נעשה דבר לשים קץ להתקוממות בשטחים". (שע"ה)

משלחת אש"ף דנה בירדן בהכרזת מדינה פלשתינית

כן נדונו עם הירדנים השאלות הקשורות בהקמת ממשלה פלשתינית גולה ● המשלחת ביקשה מהמלך חוסיין להקפיא הצעדים ביחס לגדה ● חוששים בעיקר מתקנות הדרכונים — העלולות להפוך הפלשתינים לחסרי אזרחות; מבקשים ארכה עד לכינוס המועצה הפלשתינית ● בתוך כך נקט אתמול חוסיין צעד נוסף והרחיק מהסנט הירדני 4 אישים פלשתינים בכירים — את חיכמת אל־מסרי משכם; את הבנקאי עבד אל־מג'יד שומאן; את ואליד סאלח משכם ואת נאיף חריישה

משלחת אש"ף (משמאל) – במרחק בטוח מהמלך (מימין) (צילום: אי.פי.)

אורי הורוביץ, פנחס ענברי, מוטי בסוק, סוכנויות הידיעות

משלחת אש"ף השוהה ברבת עמון מאז יום חמישי, בחנה את עמדות ירדן לגבי האפשרויות של הכרזת מדינה פלשתינית והרכבת ממשלה פלשתינית גולה — על כך מסר במוצאי שבת אחד מחברי המשלחת. "ניהלנו התייעצויות בדבר הכרזת מדינה פלשתינית על פי החוק הבינלאומי, והרכבת ממשלה למדינה זו", ציין עבדאללה חוראני, חבר בוועד הפועל של אש"ף בשיחה עם כתב סי"צ.

(המשך בעמוד 4)

מת פועל ערבי נוסף שנכווה בהצתה באור יהודה; ערבים הוכו בגבעת־שמואל

ח"כ גרוסמן לנשיא: צא משתיקתך והוקיע מעשי האלימות נגד פועלים מהשטחים המזכירים פוגרומים נגד יהודים ● יונס תובע מההסתדרות לדון בהתנכלויות

אבשלום קוזה, עתיים

סעיד גמאר מוחמד בן 20 מרפיח, אחד מ־3 הפועלים הערביים שצריף המגורים שלהם הוצת באור־יהודה אור ליום שלישי, נפטר בבית החולים שיבא בתל השומר.
בצריף אשר היה ממוקם באתר בנייה סמוך למתנ"ס העירוני באור יהודה, לנו 3 פועלים ערביים. הם נלכדו בתוך הצריף הבוער, ולמחרת האירוע מת מכוויותיו אחד מהם. ביום ה' בלילה נפטר כאמור פועל נוסף, ובבית החולים מאושפז פועל שלישי, שמצבו מוגדר כקשה.
במשטרה הוקם צוות חקירה מיוחד, בפיקודו של פקד דוד לוי, ומשכים המאמצים ללכוד את מבצעי השריפה, שבוצעה כנראה על רקע לאומני.

הוכו בגבעת שמואל

3 פועלים ערביים הוכו ואושפזו בבית־החולים לקבלת טיפול, בעת שעסקו באיסוף אשפה אור ליום ו' בגבעת שמואל.
מעסיקם היהודי, יוסי בססה (30) מנווה מונסון, שניסה להתערב ולמנוע את המכות, ספג אף הוא מכות נמרצות מידי התוקפים.
מססה סיפר בחקירתו במשטרה, כי סמוך לשעה 5 בבוקר, עצרה בחריקת בלמים סמוך למשאית לאיסוף אשפה עליה היו הפועלים, מכונית פרטית ממנה הגיחו מספר

(המשך בעמוד 17)

בהפגנות סוערות על שריפתם של שני פועלים מרפיח

2 נהרגו ברצועה מידי צה"ל, קריאה לתושבים לקיים היום שביתה כללית

במחאה על החלפת לוחיות הרישוי – התושבים מקיימים "שביתת נסיעה" במכוניות, מוניות ואוטובוסים ● רעולי פנים ניפצו זגוגיות בעיריית חברון

צעיר נהרג בהפגנה בג'נין

עתיים

צעיר ערבי תושב מחנה פליטים ג'נין נהרג אמש במהלך הפגנות שהיו במחנה.
כוח צה"ל במקום, שהותקף באבנים פתח באש כדי להיחלץ. בעבור זמן קצר דווח מבית החולים המקומי על צעיר שמת. אולם לפי שעה אין כל פרטים באשר לנסיבות מותו, וצה"ל בודק את האירוע. במחנה הפליטים הוטל עוצר.

פנחס ענברי, עתיים, סי"צ, אי.פי.

שני פלשתינים נהרגו בסוף השבוע, ותשעה נפצעו מירי חיילי צה"ל ברצועת עזה, שתושביה נקראו לקיים שביתה כללית היום — יום השנה המוסלמית החדשה.
מתח רב שרר בדרום־רצועת עזה נוכח הצתת דירת המגורים של שלושה מתושבי האיזור, שעבדו כפועלי בניין באור־יהודה ולנו שם. אחד מהם מת בשריפה, השני מת מפצעיו ביום ה' בלילה והשלישי מאושפז במצב קשה.

הפגנה לזכר הפועל שנשרף

ביום ה' היו הפגנות בחאן־יונס לאחר שנודע שגופת הפועל שמת בשריפה הושארה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר ולא הובאה לקבורה, אלא ביום ו'. באותו יום נודעה ברפיח הידיעה בדבר מותו של אחד מפצועי השריפה, שהוא תושב רפיח, והחלו הפגנות, בעיקר במחנה הפליטים במקום.
אתמול ערכו עשרות מתושבי המחנה הפגנה לזכרו. המפגינים יידו אבנים, ובתוך כך נקלע למקום סיור צה"ל. המפגינים החלו תוקפים באבנים גם את חיילי הסיור, שניסו להיחלץ מידי ההמון הזועם. כירי

(המשך בעמוד 17)

אל מנויי "על המשמר"
מחר — יום ב', 15.8
יצורף לעתון
מוסף התעשיה הקיבוצית
נא להשאיר את תיבות הדואר פתוחות

צוות "מאה הימים" של פרס ממליץ על פיחות

במסגרת התוכנית הכלכלית של המערך אם יזכה בבחירות ● כעס ב"עבודה" על אי־שיתוף בכירים במיסמך ● ראש הצוות, נויבך: הפיחות לא מרכזי; העיקר בתוכנית — הצמיחה

צבי טימור, אודי נחשון

צוות "מאה הימים" הכלכלי של שמעון פרס ממליץ לבצע פיחות בשער השקל לאחר הבחירות, אם תקום ממשלה חדשה בראשות מפלגת העבודה. המסמך שהגיש הצוות מעורר רוגז בקרב חברים במפלגת־העבודה, בגלל אי־שיתופם של בכירים כלכליים במפלגה בהכנתו.

הצוות של נויבך

ל"על המשמר" נודע, כי זה כשנה פועל צוות כלכלי בהשתתפות אמנון נויבך, שהיה יועצו הכלכלי של פרס, פרופ' אסף רזין ופרופ' אפרים צדקה — שניהם מאוניברסיטת תל־אביב. הצוות גיבש תוכנית כלכלית כוללת, המפורטת בחוברת עבת־כרס. תוכנית זו אמורה להוות בסיס לתוכנית כלכלית חדשה שתופעל, אם מפלגת־העבודה תרכיב את הממשלה הבאה.
חברים בכירים במפלגה כועסים על אי שיתופם של אנשי כלכלה בכירים, כמו גד יעקבי, ישראל קיסר ועמירם סיוון, בהכנת התוכנית.

"תוכנית צמיחה"

אמנון נויבך, אחד ממחברי המסמך, אמר אמש ל"על המשמר", כי "הפיחות אינו ציר מרכזי במסמך". לדבריו, המסמך אינו מדבר על מאה ימים, אלא על תוכנית כלכלית לארבע עד חמש שנים. עוד אמר נויבך, כי מדובר בתוכנית שצריכה להוביל את המשק לצמיחה, ואחד היעדים שלה הוא הורדת האינפלציה לשיעור חד־סיפרתי. בתוכנית ישנן גם רפורמות בתחומים כמו השכלה גבוהה ובריאות. "הפיחות לא מופיע שם כדבר עיקרי. שער החליפין צריך להיות נרון בבקורת ומן וייתכן שהוא יתוקן עוד לפני שתקום ממשלה חדשה," אמר. בתגובה לביקורת על אי־שיתופם של אנשי כלכלה בכירים במפלגה, אמר נויבך: "אני מכיר את הרגישויות, אבל זה הוגדר מראש כצוות של שמעון פרס."

דורשים הנהלה חדשה ל"מילואות" ● עמוד 2
מת המשורר זרובבל גלעד ● עמוד 2
החתמה על נוסחת יריב–שם־טוב ● עמוד 3
כנס חירום של יישובי הגולן ● עמוד 4
התפטר שליטה של בורמה ● עמוד 5
רצח את אמו ותלה את עצמו ● עמוד 19

הישג ושאלות פתוחות

הסכם השכר בשירות הציבורי, שנחתם ביום ה' בערב בין ההסתדרות והאוצר, כולל מספר הישגים נאים להסתדרות, ובצידם נושאים פתוחים המעמידים כמה מן ההישגים האלה בספק. שני ההישגים הבולטים בהסכם הם ההסכמה על תוספת שכר כוללת בסך 11%, לאחר שהאוצר התנגד לכל תוספת שהיא; וההסכם על הפחתת שעות העבודה השבועיות ל־43.5 שעות בשלב הראשון, ו־42.5 בשלב השני. החתימה על הפחתת שעות העבודה משלימה את הסכם המעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע, שנחתם לפני כשנה. הסכם זה החל להיכנס לביצוע בחלק ממקומות העבודה, אך ההסכם שנחתם עתה מעניק לו מסגרת המאפשרת מימושו הכולל.
המחדל העיקרי של ההסכם הוא, שאין בו תשובה לעיוותים בסולמות השכר, המעיקים מאז ומתמיד על המשק הישראלי. ועדת אוסמן, שקמה על מנת להמליץ על רפורמות בנושא זה, לא הגיעה לגיבוש המלצות, וההסכם חסר כל התייחסות לנושא מרכזי זה. בצד המחדל הזה משאיר ההסכם שורה של נושאים הפתוחים להתדיינות בתוך האיגודים והמפעלים. ההסכם קובע, בין היתר, שחברות מפסידות לא יעלו את שכר עובדיהן, וחברות שאינן מפסידות יוכלו להגיע להעלאות שבין 5% ל־20%. תגובת עובדי התעשייה האווירית, העלולה להיחשב חברה מפסידה, העידה שאנו צפויים בעקבות ההסכם לתקופה חמה ביחסי העבודה. ההסכם אינו קובע קריטריונים ברורים בשאלה מהי חברה מפסידה, ומשאיר תימרון רב בכל מגזרי המשק. העובדים, במפעלים ובאיגודים, ינסו להשיג את המקסימום בטווח האפשרויות להעלאות השכר, והאוצר ינסה באמצעי ההשפעה שבידיו לצמצם ככל האפשר את ההעלאות במגזרים השונים, ולהגדיר מפעלים רבים יותר כ"חברות מפסידות". מכאן, שהסכם השכר לא יביא להרגעה בתחום יחסי העבודה, ואולי אף יכניס אי־שקט נוסף על זה הקיים.
האוצר, שוויתר לכאורה על עמדותיו הראשוניות, ימשיך להיאבק בהישגי ההסתדרות ולכרסם בהם, על פי המסורת העקשנית של שר־האוצר הנוכחי. הדבר עלול להתבטא בעיקור תוספת־היוקר. הישגים של האוצר בהתדיינות על הסכם תוספת־היוקר, עלולים לקזז את חלק ההישג הגלום בתוספת השכר עליה נחתם ההסכם הנוכחי.

5 מטעני חבלה הוטמנו אצל דתיים מוכרי עיתונים חילוניים

עתיים

ארבעה מטעני חבלה התפוצצו אתמול לפנות בוקר בארבעה מקומות שונים בבני ברק. חבלני המשטרה הצליחו לנטרל עוד מטען חבלה, שנתגלה בעוד מועד. אחד מ־4 המטענים, שהתפוצץ חלקית, נוטרל אף הוא.
עקב השעה המאוחרת שבה אירעו הפיצוצים, לא שהה במקום איש, ובנס לא היו נפגעים. ארגון חרדי קיצוני המתקרא קש"ת התקשר למשרד סוכנות הידיעות עתי"ם בירושלים ונטל על עצמו את האחריות להנחת המטענים. קול אנונימי, שהזדהה כדובר התנועה, מסר כי המטענים הונחו כדי לנקום בבעלי דוכנים למכירת עיתונים על שהם מפיצים עתונות חילונית. מן המשטרה נמסר, כי אלמוני התקשר גם לביתם של בעלי הדוכנים ואיים, כי ההתנכלויות יימשכו אם לא יחדלו ממכירת העיתונים החילוניים.
פיצוץ אחד אירע בדוכנו של דוד גריין לממכר ממתקים ועיתונים ברחוב רבי עקיבא פינת טרפון. לא הרחק משם, ברחוב רבי עקיבא 45, התפוצץ מטען נוסף סמוך לחנות לממכר צרכי כתיבה ועיתונים. שני פיצוצים נוספים היו סמוך לבתי מגורים ברחוב השומר וברחוב בלוי. בבתים אלה מתגוררים בני משפחה העוסקים במכירת עיתונים. בצהריים נוטרל מטען שהונח [illegible] המגורים בו גר דוד גריין ברחוב מנחם 11.
"אני אינני מוותר [illegible] אמשיך ואמכור את כל [illegible] שמכרתי עד היום. אין זו הפעם הראשונה שמאיימים עלי [illegible] מיני מעשים ואין זו הפעם [illegible] רונה", אמר גריין לכתב עתי"ם.

כבל טלפון ראשי נחתך ונגנב — מאות טלפונים נותקו

קובי מגדל

מאות מנויי טלפון נותקו אתמול באזור קרית המדע שבמבואות הדרומיים של חיפה, בשל גניבת תיל טלפון עילי באורך של כ־120 מטרים. הדבר התגלה בשעות הבוקר על ידי טכנאי בזק, שהודיעו על כך למשטרת חיפה.
כבל הטלפון שנגנב, הוא במשקל של כמאה קילוגרמים, וכולל חוטי נחושת רבים. ההערכה בחברת בזק, שהגניבה בוצעה על ידי סוחרי נחושת, וזאת בשל העובדה שמקרים דומים רבים כבר ארעו בעבר.
דובר חברת "בזק" מסר, כי ההערכה היא שטכנאי בזק יצליחו להשלים את עבודתם לפני כניסת השבת. הטכנאים החלו לשלשל כבל תת קרקעי בקטע שבו נחתך הכבל העילי.

כונס נכסים ליבואני "דלתא" ו"אלפא־רומיאו"

אודי נחשון

בית המשפט המחוזי בתל־אביב מינה אתמול כונס נכסים ומנהל לחברת "קמרישי", יבואנית מכוניות "דלתא" ו"אלפא רומיאו" ובעלת מוסך מרכזי ומחסן חלקי חילוף.
בעלי החברה, משפחת איליה, נקלעו בשבועות האחרונים לקשיים כספיים וניסו לחפש שותפים שיחלצו אותם מהמשבר, אולם ללא הצלחה. את הבקשה לכינוס נכסים הגיש אתמול לבית המשפט הבנק הבינלאומי, לו חייבת החברה סכום של 870 אלף ש"ח. אולם לחברה חובות נוספים לבנקים אחרים, ביניהם בנק דיסקונט, ולנושים נוספים, וייתכן שבימים הקרובים יבקשו נושים אלה להצטרף לבקשות למינוי כונס נכסים לחברה. הכונס שמונה אתמול הוא רואה החשבון יגאל ברייטמן.
סוכנות המכוניות היתה אתמול סגורה, אולם המוסך המרכזי של החברה פעל כרגיל.

ראשי "שופר־סל" מקבלים כמעט 30 אלף ש' בחודש

אודי נחשון

שכרם של שני ראשי רשת ה"שופרסל" הסתכם בשנה שעברה ב־29,500 ש"ח לחודש — לכל אחד.
מדיווח שהעבירה החברה בימים אלה לרשם החברות, עולה כי יו"ר מועצת המנהלים של ה"שופר־סל", יעקב בריין, ונשיא החברה, דוד רינשל, קיבלו ב־14 החודשים שהסתיימו בדצמבר 87 סכום של 413,500 ש"ח כל אחד.

וירשובסקי: ח"כ שפירא חייב מיליוני שקלים לחברת "צים"

אודי נחשון

מפעלים בבעלות ח"כ אברהם שפירא חייבים מיליוני שקלים לחברת "צים" במשך תקופה ארוכה וחובותיהם אינם נפרעים — טוען ח"כ מרדכי וירשובסקי מסיעת ר"צ, בפנייה לשר־האוצר, משה נסים.
וירשובסקי מבקש, כי שר־האוצר יברוק את האינפורמציה שהגיעה לידיו בעניין חובותיו של שפירא ל"צים". נודע לו, כי החובות לא נרשמו כמקובל בספרי החברה, כדי להסתיר את קיומם.
"צים" אינה מוסרת מידע על לקוחותיה, אולם בחברה אישרו, כי חברת "שטיחי כרמל" שבבעלות אברהם שפירא נחשבת ללקוח גדול של "צים". בחברת הספנות אומרים, כי הרישומים החשבונאיים שלה מתנהלים על־פי הכללים המקובלים ומבוקרים באופן שוטף.

שניים נהרגו, שבעה נפצעו בשלוש תאונות דרכים אתמול

עתיים, כתבנו בעמק

גלי רוט, בת 17 מ[illegible], נהרגה אתמול בתאונת דרכים סמוך לצומת הקאנטרי־קלאב בתל־אביב. מכונית "רנו" בעלת לוחית זיהוי זרה, נוהגה בידי תייר צרפתי (22), סטתה מסיבות בלתי ברורות, פגעה באי תנועה, נתקלה בגבעת חול והתהפכה. הצעירה, שישבה במושב האחורי, נהרגה ואילו נהג ה"רנו" נפצע באורח בינוני ואושפז בבית החולים רוקח בתל־אביב.
בהתנגשות חזיתית בין שני כלי רכב אמש בצומת מגידו נהרג תושב ג'נין ו־2 אחרים נפצעו. ניידת טיפול נמרץ מתחנת עפולה העבירה את הפצועים לביה"ח בעפולה.
בהתנגשות אחרת, אף היא חזיתית, בין שני כלי רכב ליד צומת גולני נפצעו 3 משקיפי או"ם שנסעו במכונית. גולף שהתנגשה במכונית אחרת. נהג המכונית נפצע קל.

זכו בפיס

בהגרלת רב־פיס של מפעל הפיס מס. 32/88 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:
בסך־ 250,000.00 + 16,668.00 ש"ח זכה המספר: 051711.
בסך־ 15,000.00 + 1,668.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 51711.
בסך־ 1,500.00 + 168.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 1711.
בסך־ 150.00 + 18.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 711.
בסך־ 15.00 + 3.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 11.
בסך־ 3.00 ש"ח זכו המספרים המסתיימים ב: 1, 5, 0.
רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

לארכיטקטים, לחברות בנייה וליצרני עבודות אלומיניום
מימד חדש
בצביעת פרופילי אלומיניום
קלילצבע
■ ראשון ויחיד בישראל
טכנולוגית צביעה אנכית תוך שימוש ב־Electrostatic Turbo Disc
■ אחידות באיכות
תהליך הצביעה הינו אוטומטי לחלוטין לכל שלביו, מבטיח איכות המוצר ואחידותו ומונע טעויות אנוש.
■ אחידות בעובי הציפוי
הצביעה האנכית ב־Turbo Disc מבטיחה אחידות בעובי שכבת הציפוי לכל אורך הפרופיל.
■ חדירת צבע
מהירות סיבוב גבוהה של ה־Turbo Disc מאפשרת חדירת צבע טובה יותר לכל חלקי הפרופיל.
■ כושר עמידות
הכנת השטח לפני הצביעה (יחידה בישראל) בשיטה המשלבת טיפול כימי עם טיפול מכני, מקנה לפרופילים הצבועים כושר עמידות לשנים רבות.
■ ברק וגוון
Silicone Polyester הינו צבע מתקדם לשיפור עמידות הברק והגוון בפרופילי קלילצבע.
■ Florida Test
פרופילי קלילצבע עמדו בבדיקות המחמירות ביותר של מעבדות Florida Test בנושאי ברק, גימור ועמידות בפני תנאי אקלים קיצוניים.
■ תקנים בינלאומיים
הפרופילים הצבועים של קלילצבע עומדים בדרישות התקנים הבינלאומיים:
תקן גרמני: DIN 53151/DIN 67530 תקן אנגלי: BS 4842 תקן אמריקאי: AAMA 603.8
■ מכון התקנים הישראלי
מפעל הצבע של קליל - בעל תו הסמכה של מכון התקנים הישראלי לצביעה אלקטרוסטטית של פרופילי אלומיניום.
פרופילי קלילצבע ניתן להשיג בבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל
סימן הזיהוי הבלעדי של פרופילי קליל = 3 פסים
קליל פרופילי אלומיניום
קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210 קרית מוצקין 26114 ■ טלפונים 04-757878, 757914, 753044 ■ פקס [illegible]

הפעס חלפם

משקי „מילואות": לבחור הנהלה חדשה

מתנגדים גם להטיל חלק כלשהו מן החוב של התשלובת על הקיבוצים

יהודה צור

אסיפת המשקים של „מילואות", שהתקיימה בסוף השבוע דנה בהצעות הקיבוצים להמשך פעולת התשלובת, והתרכזה בעיקר בהצעות הקיבוצים. האווירה הכללית שבאה לביטוי בדיון היתה הרצון שמעכשיו יקבלו הקיבוצים מידע שוטף ומעודכן על הנעשה במפעלים, עוד לפני קבלת החלטות.

לבחור הנהלה חדשה

הקיבוצים דרשו במהלך הדיון לבחור הנהלה חדשה, שתהיה מורכבת הפעם, לא כמו בעבר מנציג מכל קיבוץ, אשר ייבחר על-ידי הקיבוצים עצמם. עד כה נבחרו חברי קיבוצים להנהלת „מילואות", על פי הצעה של „מילואות" עצמה. עתה דורשים הקיבוצים שיהיה נציג מכל קיבוץ, אשר ימסור דו"ח שוטף לקיבוצים. הדוברים בפגישה הטעימו, אם כי בצורה עדינה, שיש להחליף את כל אנשי ההנהלה שהיו קשורים בעבר עם ההנהלה בראשות אושי פרידמן.

הקיבוצים דורשים ששום חלק מן החוב של „מילואות" המגיע לפי דו"ח ברשמר לכ-400 מיליון ש"ח לא יוטל על הקיבוצים ישירות. חברי הקיבוצים מבקשים גם להביא למצב שבכל מפעל ומפעל יהיו מנהלים מקצועיים מתאימים, מבלי שימונו בהכרח לפי מפתח תנועתי. כן אין מוצאים מכלל אפשרות, שיהיה צורך ליבא מנהלים מבחוץ.

יש לציין שבמהלך הישיבה לא נשמעו קולות החולקים על דו"ח בך שחר ולמעט כמה מלים, הוברר מעל כל ספק שנציגי אסיפת המשקים לא תומכים בדו"ח הנגדי של אושי פרידמן. בעוד שבועיים אמורה להתכנס האסיפה המסכמת והקובעת של המשקים. לשם כך נבחרה ועדת ניסוח, אשר תפקידה למקד את כל ההצעות ולהפכן להצעות החלטה, להצבעה באסיפת המשקים הקרובה.

שגרירות ישראל תסייע להחזיר תאומות לברזיל

מוטי בסוק

לשכת שר החוץ הורתה לשגריר ישראל בברזיל יצחק צרפתי, לסייע לזוג גולן להחזיר את תאומותיהם העיוורות חרשות-אילמות.

יוסף ומרים גולן אימצו תאומות בברזיל, כשהגיעו לארץ התברר להם כי הולכו שולל. הזוג פנה לפרס וביקש את עזרתו. ממסמכים שהמציא הזוג למשרד החוץ, התברר כי הם אימצו את התינוקות כחוק. במסמכים הרפואיים נרשם כי מצב התינוקות תקין. בשבוע הבא אמורה משפחת גולן, מחבל לכיש, להגיע לברזיל במטרה להחזיר את התינוקות. שגרירות ישראל התבקשה לסייע להם.

מיעארי עומד להיפגש בחו"ל עם אבו-מאזן

כתבנו בעמק

חבר כנסת מוחמד מיעארי, מהרשימה המתקדמת לשלום, השוהה כעת בחו"ל אמור להיפגש עם אבו-מאזן, המשמש כאחראי על הקשרים בין אש"ף לישראלים. לכתבנו נודע, כי מיעארי עומד לקיים את הפגישה באחת ממדינות הגוש המזרחי ולדון עם אבו-מאזן על ההתפתחויות האחרונות באיזור בעקבות פרשת מיסמך פייסל אל-חוסייני, והכרזת המלך חוסיין על ניתוק הקשרים בין ירדן והגדה המערבית.

כתבנו מציין, כי מיעארי ידון ככל הנראה עם אבו-מאזן גם בנושאים הקשורים לערביי ישראל, לאור הבחירות הקרובות. מקורות בנצרת טוענים כי מיעארי יבקש את תמיכת אש"ף בתנועה לקראת הבחירות.

2 ישראלים נבחרו להנהלת הפדרציה העולמית של עובדים סוציאליים

אבשלום קווה

קונגרס הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים בחר לאחרונה שני נציגים ישראליים להנהלה המצומצמת. הנציגים הם ד"ר יצחק קרמון, לשעבר מזכיר ארצי של העובדים הסוציאליים, וסלים גורום.

מסך ראשון — גיורא מנור

אצבעות בוכות וצוחקות

פסטיבל תיאטרוני-הבובות הרביעי נפתח בירושלים, ויימשך עד ה-20 בחודש. רוב המופעים מרוכזים באולמות שבתחומי „גן-הפעמון" ובתיאטרון החאן הסמוך.

בערב הפתיחה הופיע היוצר הבלגי ז'אנפיקו, המפעיל את הבובות הזעירות שלו באצבעותיו, ונוצר שילוב אמיתי בין המפעיל החי ליצורים הזעירים שלו. זהו פיוט ללא מילים, הנוטה לעיתים לפילוסופיה, בה משמשים טריקים זעירים של קוסמים, תלישת אף או הדבקת זנב וכדומה. אמצעים להבעת רעיונות חזותיים מופשטים, אבל בו-בזמן גם קונקרטיים מאוד. הנושאים מתחלפים במהירות, סיטואציות ליצניות או על גבול הטראגי נוצרות ונעלמות.

שפע הדמיון והאהבה הגדולה של ז'אנפיקו (כינויו של ז'אן-פייר קולרו) לציפורים, לאפרוחים ולשאר היצורים, שהוא בונה מנוצות ומפיסות פלסטיק רך, מפיחים בכל אלה רוח-חיים.

מופע מצוין, על רמה תרבותית בלתי-רגילה.

אמש בקונצרט

סיום מרומם לימי המוסיקה

שבוע המוסיקה הקאמרית ננעל אמש בכפר בלום בקונצרט רב השראה, שנערך בהשתתפות הכנר הדגול שלמה מינץ. הפעם „התגלה" מינץ כוויולן מוכשר, שעה שניגן, יחד עם הכנר גיל שרון, דואו בסול מג'ור מאת מוצרט. שרון, בעל הצליל הזימרתי, הופיע כבן זוג מכובד של מינץ.

במרכז הערב עמדה שישיית כלי קשת בסי במול מג'ור, שחיבר ברהמס בן ה-26. מינץ ושרון בכינורות, לברטוב ואפרת בוויולות, זומר וטליר בצ'לי, ניגנו את היצירה מתוך קשב הדדי, ברגישות ובתנופה. כל השבחים שנחלוק למינץ, אשר הוביל את שישיית האמנים, ייראו כמלים ריקות לעומת צליליו השמיימיים.

בקונצרט ביום ו' הושמעה שלישייה לפסנתר, כינור וצ'לו מאת צ'ייקובסקי. הפסנתרנית עידית צבי, הכנר גיל שרון והצ'לן מיכאל זומר, ניגנו חזק מדי ומשך זמן רב מדי. בכך נפגמה יכולתם לפתח את הגוונים הדינמיים המתחייבים מאופיין השונה של שתיים עשרה הווריאציות. לעומת זאת היה ביצוע ההמנון השלישי מאת בריטן, לפי מלים מאת עדית סיטוול „עדיין יורד הגשם", מוצלח ביותר.

ביצירה קודרת זו מתאר בריטן את הפצצות בריטניה בידי הגרמנים במלחמת העולם. הזמר ההולנדי היין מיינס, הגיש את היצירה בעוצמה דרמטית ובכנות אמנותית וזכה לתמיכה הולמת של עמיתיו נגן הקרן ג'וז שרקנגוסט והפסנתרן עמנואל קרסובסקי.

נגנית הנבל העדינה, רות מעייני והחלילן הווירטואוז מיכאל ויינטראוב הגישו חמישה דואטים מאת פראנסה, כאילו ציירו אקוורלים במכחול דק ובצבעים בהירים.

יצחק שור

ביקורת חצות — יוסי ונונו

ביקורת חסרת שיניים

מדובר במשחק מכור, המופע החדש של שלמה ארצי, כמו התקליט „חום יולי-אוגוסט", נולדו מצליחים. הביקורת במקרה הזה היא קישוט, אין לה שיניים. הנהירה הגדולה שהחלה אמש בקסריה תימשך אל תוך הסתיו, ארצי ומפיק המופע גד אורון, יכולים לישון בשקט, הקופה רושמת. מי שמשלם כסף לראות את ארצי יודע מה הוא הולך לקבל, אין הפתעות, ארצי נותן את מה שמצפים ממנו, יש תמורה לכרטיס. אני לא משתגע עליו, אם להיות עדין, אותי הוא משעמם.

אבל יש חמישים אלף אחרים שקנו את התקליט והם קהל היעד. אותם הוא מצליח לרגש, להזין, לגרום להם להזיל דימעה להכנס להיסטוריה, הם נהנים וזה כנראה העיקר. מבחינה מקצועית ההפקה מלוטשת.

לואי להב, המפיק המוסיקלי, הצליח לשמר את הצליל החסכוני של התקליט ועם זאת לתת לו את הכוח של מופע חי.

חבורת הנגנים היא מהמשובחות שיש ביום בארץ, הם יודעים את העבודה, אין תקלות. התאורה של במבי, כרגיל, נהדרת.

כוכב הערב עצמו מלא פוזות, מתפתל, צועק, לוחש, מתחנף, מוכר את עצמו עד הסוף. אמרתי כבר שאותי זה משעמם? אם אתם חובבי ארצי, הביקורת היא לא תפריע לכם לרוץ ולראות אותה, תהנו!

הקיבוץ הארצי המחלקה לכלכלה
מדור תעשיה:
הכנס השנתי של פעילי תעשיה
יערך ביום שלישי 16.8.88 בשעה 08.30
באולם „צוותא" (ולא בבית הקבה"א)
סדר היום:
סכומי 1987 .... יהודה שי
התעשיה בהערכות הכלכלית. .... גיורא ינאי
ניהול ומערכות מידע ג'רי בלקמן
מרצה אורח .... אפרים ריינר
התעשיה בקיבוץ שנוי מבני
ד י ו ן
דברי סיכום .... עזרא רבין
שעת סיום משוערת: 12.30

קהלני: רציתי דרגת אלוף, אך לא עשיתי לובי

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„רציתי דרגת אלוף, אך מעולם לא עשיתי לובי. לא יזמתי ועדה ומנעתי זאת בכל כוחי: מעולם לא ביקשתי מאיש שילך לרמטכ"ל עבורי, מי שמכיר אותי יאמין לדברי" — אמר בסוף השבוע תא"ל אביגדור קהלני, שהחליט לסיים את שרותו בצה"ל. קהלני השתתף בסוף השבוע, כסגן מפקד המפח"ש בצניחה חגיגית שנערכה בפלמחים לרגל חילופי קצין חי"ר וצנחנים ראשי של צה"ל. באותו מעמד החליף תא"ל דור אגמון את תא"ל שמואל ארד.

נפרדים — תא"ל קהלני (משמאל) הפורש מצה"ל לוחץ את ידו של קחצ"ר החדש דוד אגמון (צילום: קרן)

זה עצוב לארוז

תא"ל קהלני שבר את שתיקתו מאז שנודע ברבים על החלטתו לפרוש לאחר שלא ניתנה לו דרגת אלוף. קהלני אמר לכתבים: „זה עצוב לארוז. זהו יומי האחרון בצה"ל אני עוזב בתחושה של סיפוק מלא, היה לי מסלול תפקידים מהשורה הראשונה, שכל קצין היה שואף אליו ואני גאה בו-שבי. כל אדם מגיע לנקודה בה הוא צריך לפנות את המקום לדור הצעיר. לא הקמתי לובי והדבר הוא בניגוד להשקפת עולמי. אני לא מרגיש מקופח, הישגי הרי הם רשומים ע"פ דפי ההיסטוריה", אמר קהלני.

בסוף השבוע הוענקה דרגת אלוף לתא"ל יורם יאיר („יהייה") שהתמנה לתפקיד בכיר במערך השדה של צה"ל.

מת המשורר זרובבל גלעד

המשורר זרובבל גלעד נפטר ביום שישי בקיבוצו עין-חרוד-מאוחד בגיל 75. גלעד היה מן המשוררים הארץ-ישראליים הבולטים, שהחלו את כתיבתם בשנות השלושים.

גלעד היה מפעילי התנועה הקיבוצית והוצאת הספרים של הקיבוץ המאוחד. בשעתו שימש כחבר מטה הפלמ"ח וחיבר את המנגן הפלמ"ח. הניח אשה, שלוש בנות ונכדים.

הלווייתו תתקיים היום בעין-חרוד-מאוחד בשעה 17.00.

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון אמר אתמול בהיוודע דבר מותו של המשורר זרובבל גלעד: „הלך מאיתנו זרובבל גלעד. איש עין-חרוד, משורר הארץ ונופיה, מאבקיה ותקומתה. אני אבל על מיתרו שנדם."

*

„כאשר אעצום עיני"

בשירו „בצורת" כתב זרובבל גלעד: „כאשר אעצום את עיני/ יעלו שדמות-שמש כקרבי/ ורוח כחול-כנף ירעיד עלעלי-כסף/ וחלום בשדרה./ וירגזי יתן קול..."

אני מעלעל בקובץ השירים שלו „זמירות ירוקות", שהופיע בסידרת זוטא, ואני משתאה נוכח ריבויים של שירי הנוף והטבע, השירים על בעלי-חיים ובעלי-כנף. אטד, תאנה, נשר, חכליליונב, שרקרק, החימריה, עץ התפוח, הזית, הבז, כרכום, ריקפת, נץ, חוח, חרדון, העולש, חצב, עץ התות, גיצת-השקד, שושנת-יריחו, הנשר, הנחש ועוד ועוד. אלה מושאי שיריו, אלה מאכלסים את עולמו של הפייטן הצנוע, שמעולם אינו מעיד על עצמו במישרין, אינו מבקש להבליט את אישיותו. הוא מכנה כל דבר בשמו המדויק, הוא מגדיר כל צמח וכל פרח, ומאחורי הסתכלותו המרוכזת הזאת בעולם הצומח והחי מסתתרת בעצם תפיסת עולם שלמה, מגובשת וברורה.

זרובבל גלעד, שנולד ב-1912 בביסאראביה, הגיע לארץ-ישראל בהיותו בן עשר לעין-חרוד, הקיבוץ שבו חי כל שנותיו. מערבות ביסאראביה הדשנה והירוקה, השופעת פרי ומגדים, הוא נקלע לאדמת טרשים, אדמה ללא חתימת ירק, לנוף של עזובה ודלות. של טרם צמיחה. בעין-חרוד ב-1923 לא היו עצים, סיפר פעם זרובבל, היה רק עץ תאנה עתיק ליד מעין חרוד ונטעי אקליפטוסים רכים על שפת הנחל. אף ציפורים לא היו, פרט לדרור, חוחית ועפרוני. בלילה נשמעו רק קולות של צרצר, תן וציפור-טרף...

על רקע זה יש להבין את התהוות שירתו של זרובבל גלעד, שנסבה על הרצוי ולא על המצוי, וכל התפתחות חיובית שבאה לאחר מכן, פריחת הצומח והתרבות בעלי-הכנף, היא זקפה לזכותה כנצחון, ככיבוש השממה. שינויי-ערכין במציאות שבאו כאילו בעקבות המלה הכתובה והמודפסת.

במשך שנים היתה שירתו ממוקדת על נושא הטבע והנוף. רק מאוחר יותר חדרו לתוכה מוטיבים רגשיים, התייחסות אישית-רגשית לחוויות שונות, לעצב ולשמחה, למלחמה ומוראיה, לאהבה ולידידות, לחיים ולמוות.

א. ב. יפה

עם אלה ומורדי הרמתי
המשפחה וקיבוץ עין-חרוד (מאוחד)
אתכם באבלכם הכבד במות
זרובבל גלעד ז"ל
משפחת הרמתי
וקיבוץ עין-דור

לאביבה טל והמשפחה
אתכם באבלכם במות האם
אסתר ברדה
קיבוץ רמת-השופט

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121. טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רופאי קופ"ח חזרו בהם מאיומים לנתק את המגעים עם ההנהלה

השיחות חודשו ביום ו' והיום יחל צוות טכני משותף לגבש פתרונות לבעיות שנותרו במחלוקת בנושא קיצור התורים ● רופאי המדינה מאיימים לחדש העיצומים

רונית מורגנשטרן

רופאי בתי-החולים של קופ"ח חידשו ביום ו' את המשא-ומתן עם ההנהלה בנושא קיצור התורים לאחר שיום קודם לכן איימו לנתק את המגעים עם ההנהלה.

המגעים חודשו בעקבות יוזמתו של פרופ' צ'ירו סרוודיו, יו"ר קופ"ח, שנכנס לראשונה לתמונת המשא-ומתן עם הרופאים אשר התנהל עד כה עם המנכ"ל נחום פסה, עימו הגיעו הרופאים לקרע.

פרופ' סרוודיו הזמין אליו שלשום בבוקר את ד"ר ויליקובסקי, מראשי הוועד של חטיבת רופאי בתי-החולים של קופ"ח, ויחד הגיעו למסקנה שיש על מה לדבר. אחר הצהריים נפגשו פסה וסרוודיו עם נציגי הרופאים לפגישה ארוכה וסיכמו שהיום יחל צוות טכני משותף לגבש פתרונות לבעיות שעדיין נותרו במחלוקת.

בינתיים ממשיכים הרופאים להשבית את מרפאות החוץ וחדרי הניתוח, למעט מקרים דחופים בכל בתי-החולים של קופ"ח.

רופאי המדינה, שאינם נוקטים עיצומים בשלב זה, מאיימים לחדש את העיצומים נוכח המבוי הסתום אליו נקלע המו"מ על קיצור התורים בינם לבין האוצר. היום יקיימו הרופאים מגעים טלפוניים עם נציגי האוצר. הרופאים הודיעו, כי אם יהיו לאוצר הצעות חדשות, ימשיכו במשא-ומתן כבר מחר. מחר תתכנס מזכירות רופאי המדינה להחליט על המשך צעדיהם. אם לא יחודש המשא-ומתן עימם יחליטו כנראה לחדש את העיצומים.

הסכם השכר של הרופאים לשנת 87 כמעט סגור. מרבית נקודות המחלוקת בין ההסתדרות הרפואית לאוצר יושבו וניתן בעיקרון לסכמו. עדיין אין מועד לפגישה לגבי המשך משא-ומתן על הסכם השכר לשנת 88 ואיום הרופאים להכריז על סכסוך עבודה עומד בעינו.

מזכ"ל הסתדרות המיקרו-ביולוגים, אבר גולדשלגר, יעביר השבוע לידי משרד-הבריאות מכתבי תלונה ספציפיים מעובדי מעבדות על כך שבתי-החולים מעסיקים גורמים לא מקצועיים בתחומים רגישים בעבודת המעבדות. בנוסף מתכוון גולדשלגר להעלות את נושא העזיבה של מיקרוביולוגים את מקומות העבודה הציבוריים, בעיקר בגלל הצעות מפתות מן המגזר הפרטי של שכר גבוה פי שלושה ויותר. העזיבה בולטת ברמות הבכירות של תואר שני ושלישי, מה שעלול לפגוע בתפקוד המעבדות של בתי-החולים.

מפ"ם מחתימה: כן להידברות עם הפלשתינים בתנאי שם-טוב-יריב

כתב „על המשמר"

מפ"ם פתחה אמש בכיכר דיזנגוף בתל-אביב במבצע החתמה ארצי לתמיכה בנוסחת שם-טוב-יריב, הקוראת למשא ומתן עם כל גורם פלשתיני שיכיר בישראל ויימנע מטרור.

המבצע נפתח בנוכחות צמרת מפ"ם: המזכ"ל, ח"כ אלעזר גרנות, ראש רשימת מפ"ם, ח"כ יאיר צבן, ומועמדיה הראשונים – חיים (ג'ומס) אורון, חסיין פארס, ח"כ אמירה סרטני, ח"כ גדי יציב, אילן גלאון ופיני גרוב.

השר לשעבר ויקטור שם-טוב, שיזם את הנוסחה עוד ב-1969 והיה אתמול ראשון החותמים על העצומה, אמר במעמד הפתיחה: „אני מאמין, שאם מאות ואלפים יחתמו על עצומה זו, תהיה לכך השפעה לא רק בדעת-הקהל הישראלית, אלא גם בעולם הערבי, במיוחד בקרב הפלשתינים ובקהילה הבינלאומית".

חיים (ג'ומס) אורון, מועמד מס' 2 ברשימת מפ"ם לכנסת, שהכריז על פתיחת המבצע, אמר, כי הרלוונטיות של נוסחת שם-טוב-יריב מוכחת בעליל דווקא בימים אלה: 8 חודשים לאחר האינתיפדה, שבועיים לאחר נאום חוסיין. ג'ומס הוסיף, כי יתרונה של נוסחה זו הוא בפנייתה ובתביעתה להנהגה הפלשתינית להביע נכונות להכרה בישראל, להימנע מהטרור ולקבל את החלטות האו"ם 242 ו-338 וכל זאת על בסיס של הדדיות וכשלב הכרחי בכניסה למשא-ומתן.

צמרת מפ"ם מחתימה על העצומה בכיכר דיזנגוף בתל-אביב

שמיר בוועידת ה„בונדס": בידינו לשים קץ להתקוממות בשטחים

מוטי בסוק

בידינו האמצעים לשים קץ לאלימות ביהודה, שומרון וחבל עזה, אך אנחנו מתקדמים למטרה בזהירות ומתוך איפוק רב. כל פתרון באיזור חייב להתחשב בעובדה שערבים פלשתינים חיים משני צידי הירדן, אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר בוועידת ה„בונדס" בירושלים.

שמיר העריך, כי אחרי הבחירות בארצות-הברית ובישראל ישתפרו היחסים הטובים בין שתי המדינות.

מטרת הטרוריסטים הערבים, מחוללי המהומות בשטחים, היא לפגוע באורח החיים הנורמאלי שלנו, להרתיע את יהודי העולם מעליה לארץ, ולתקוע טריז בינם לבין יהודי ישראל. הטרור מעוניין להכניענו. הטרוריסטים ייכשלו בכל מטרותיהם ויעדיהם — אמר שמיר.

לדעת ראש הממשלה, הטרור הערבי איננו מעוניין בקיומנו בכל גבול שהוא. „הם אינם רוצים שנחזור לגבולות 1967 וגם לא לגבולות החלוקה. מטרתם להשתלט על מה שהם מכנים השטחים הכבושים, ובעיניהם הכל שטח כבוש".

שמיר מתח ביקורת על המצדדים בוועידה בינלאומית. אפילו האו"ם הסכים, כי את הפסקת האש בין עיראק לאיראן ניתן להשיג רק באמצעות שיחות ישירות. לדבריו, הסכמי קמפ-דייוויד הם הדרך היחידה לשלום באזורנו. ההינתקות של המלך חוסיין מהגדה המערבית לא הביאה לשום שינוי משמעותי במצב ביו"ש. הרי ממילא הקהילייה הבינלאומית לא הכירה מעולם בסיפוח הירדני של חבלי ארץ אלו.

ראש הממשלה הדגיש, כי כמויות הנשק הגדולות שמדינות ערב רוכשות עתה מוכיחות כי ישראל חייבת לשמור על יתרון צבאי איכותי ועל יכולת ההרתעה.

האתגרים העומדים בפני ישראל בפרוס העשור החמישי לקיומה, אמר שמיר, הם קודם כל לשים קץ למהומות ולאלימות בשטחים. בהמשך ייעשה מאמץ להשגת שלום, לשמירה על יכולת ההרתעה הבטחונית ולהתקדמות לקראת עצמאות כלכלית. ישראל גם תפעל לקליטת עליה גדולה מברית המועצות והעולם החופשי.

משרד החוץ נאלץ לקבל דיווח מבסיוני בגלל החרמת שמעון שמיר

מוטי בסוק

הקצר בין מנהל משרד ראש הממשלה, יוסי בן-אהרון, לשגריר ישראל במצרים, פרופ' שמעון שמיר, אילץ את משרד החוץ בירושלים להתבסס על דיווחים של שגריר מצרים בתל-אביב, מוחמד בסיוני.

כזכור, נפגש בן-אהרון בקהיר עם שר-החוץ המצרי מגיד, בלי נוכחות השגריר הישראלי בקהיר. אל בן אהרון נלווה עוזרו נדב נער. אל מגיד נלווה בסיוני. אחרי השיחה, בניגוד למקובל, לא דיווח בן-אהרון על פרטיה לשגריר בקהיר שמעון שמיר, לפני עלותו למטוס סיפר מנכ"ל ראש הממשלה רק על קטעים מהפגישה לציר בקהיר, דוד אפק, שהוא ידיד אישי שלו. אפק לא העביר את הדיווח לשמיר, מתוך שהבין כי הוא מקוטע וחלקי. מסיבה זו גם לא הגיע דיווח מהשגרירות בקהיר למשרד-החוץ בירושלים.

למחרת הפגישה בקהיר נפגש בירושלים בסיוני עם יועצו המדיני של פרס, נמרוד נוביק, ודיווח לו בפרוטרוט על השיחה. בדיווח זה נכללו פרטים על בקשתו של ראש הממשלה שמיר להיפגש עם הנשיא מובארק, פרטים שלא נמסרו לאפק. בסיוני סיפר, כי מגיד אמר לבן-אהרון שמובארק מסרב לראות את שמיר, כל עוד הוא דבק בעמדותיו ובויקשות, המונעות כל התקדמות בתהליך השלום. עם סיום פגישת בסיוני-נוביק העביר נוביק את פרטיה לידיעת השגריר והשגרירות בקהיר.

במשרד ראש הממשלה בירושלים הגיבו בזעם על העברת המידע של בסיוני לקהיר. הודגש, כי „תמונה שמשרד-החוץ נזקק למקור זר לעדכון נציגנו בחו"ל".

בחירות 88'

כנסי היערכות של מפ"ם

250 פעילים השתתפו בשלושה כינוסי היערכות לבחירות שערכה מפ"ם בסוף השבוע בגבעת חביבה.

בכינוס ההיערכות במגזר הערבי השתתפו כ-100 פעילים בפניהם הופיעו מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, מועמד מפ"ם לכנסת במקום השלישי, חסיין פארס, יצחק פטיש וכן לטיף דורי ומחמוד יונס, שהציגו את קווי ההסברה של מפ"ם במגזר הערבי.

ח"כ אלעזר גרנות אמר בכנס, כי רק מפלגה שמקיימת בתוכה שותפות מלאה בין ערבים גאים ולאומיותם לבין יהודים ציונים ראויה להיות כתובת נאותה לערביי ישראל.

חסיין פארס ניתח את האפשרויות העומדות בפני הבוחר הערבי. לגבי חד"ש ו„המתקדמת" אמר פארס, כי השותפות היהודית-ערבית בהן היא סמלית ואין להן שורשים בציבור היהודי ולכן הן אינן מסוגלות להשפיע על עמדות הציבור היהודי במדינה ולא על מדיניות הממשלה. על רשימתו של ח"כ דראושה אמר, כי יש לו חשש שמדובר במפלגה בדלנית לאומית, למרות שמופיעים במצעה קטעים המדברים על שיתוף ושוויון. „קידומה של רשימה בדלנית", אמר פארס, „תביא רק לקיצוניות משני הצדדים ושלא תשרת את הדו-קיום בצוותא במדינת ישראל".

את יום העיון ניהל ראש מטה הבחירות של מפ"ם במגזר הערבי, מופרג' סללחה.

בכנס ההיערכות השני השתתפו כ-100 פעילים מסניפי חיפה והסביבה וכו הופיעו מזכיר סניף חיפה, דב אלקנתי, ח"כ עמירה סרטני, יו"ר מטה הבחירות של מפ"ם, אמרי רון, ומזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות. הנושא המרכזי בו דנו היה „למה מפ"ם?"

כינוס ההיערכות השלישי בגבעת חביבה היה של 50 פעילי סניף מפ"ם ביבנה. בפני הפעילים הופיעו: שושנה אהרון וח"כ אלעזר גרנות, שבניתוח המדיני שהציג בפני המשתתפים שם דגש על הרלוונטיות של נוסחת שם-טוב — יריב דווקא לאור ההתפתחויות האחרונות. סיכם ולרי מורג.

יורם בר

הליכוד אוסר ריצה עצמאית

„הליכוד לא יאפשר לפעיליו לרוץ ברשימה עצמאית ברשויות המקומיות. ההתמודדות במישור המקומי תהיה אך ורק במסגרת הליכוד". כך הודיע שלשום ח"כ דוד מגן, ראש המטה המוניציפאלי של הליכוד, בישיבה בה הוצגו תוכניות פעולה למטה.

המטה בראשות ח"כ מגן מחירות וח"כ אלי קולאס מהליברלים מסיים את הקמת המטות המקומיים. מועמדי הליכוד לרשויות המקומיות יובילו את הסברת הליכוד בישוביהם וינהלו חוגי בית ואסיפות. בתקופת החגים מתוכננת שורת אירועים, כגון סיורים בשווקים ובריכוזים עירוניים.

ח"כ דוד מגן הודיע, כי הוא פועל אצל ראש הממשלה לביטול החקיקה שבאה למנוע מראשי רשויות לכהן גם כחברי כנסת. המטרה היא לאפשר למספר מועמדים לכנסת המכהנים כראשי רשויות מקומיות או מועמדים לראשי רשויות בבחירות הקרובות לכהן גם ברשויותיהם אם ייבחרו בשתי הזירות. מדובר בעובדיה עלי בעפולה, יוסי גולדברג במטולה, שאול עמור במגדל העמק, יהושע שגיא, שמתמודד בבחירות המקומיות בבת ים והוא גם מועמד לכנסת, ומשה רום, המתמודד לבחירות המקומיות בחולון ומופיע ברשימת הליכוד לכנסת באמצע העשיריה החמישית.

יורם בר

קדישזון יפיק תשדירי המפד"ל

המפד"ל תפיק ותערוך את תשדירי הבחירות שלה לטלוויזיה באולפני הבירה-ירושלים בע"מ והמפיק שלהם בפועל יהיה אורי קדישזון.

ההסכם בין הצדדים נחתם ביום ה' לאחר שראש מטה ההסברה של המפד"ל, שאול יהלום, בחן יחד עם צוות ההסברה ועם משרד הפרסום ורשבסקי-פריילך-דובר את הצעותיהם של שבע חברות הפקה שפנו למפד"ל.

צוותי ההפקה יעבדו בשיתוף פעולה ישיר עם מטה ההסברה של המפד"ל, בראשות שאול יהלום, והמחלקה הקריאטיבית במשרד הפרסום ורשבסקי פריילך-דובר. (שע"ה)

מחר יום ב' יופיע מוסף „על המשמר" לתעשיה הקיבוצית
נהל, שווק, התייעל

■ ניהול
לכתוב מנכ"ל ומרכז – **אהוד דור** ● מחבר זהר – בשפה שלנו – **עליזה עמיר** ● ולשווק, אתם יודעים! – **גוגה קוגן** ● תאוריה מול מציאות – **אריה קלדר** ● אייקוקה בקיבוץ – **עמירם כהן** ● ללמוד עוד ועוד (ברופין) – **א.פ.** ● נעבוד קשה – **גזי קפלן** ● עצות היועצים (ראיין: **ישראל ציגלמן**) – **א.פ.** ● במו ידיו – **גבי רוזנבלט** ● שיטות משחק חדשות – **אורי קפלן** ● לאהוב תעשיה – **שלמה רוט** ● יפני, לא יותר – **אויטו מוריה.**

■ מן השטח
„פלסאון", חסוד: עקרונות ואנשים – **עמירם כהן** ● „ארקל", ארבעה שהם אחד – **שלמה גלזר** ● „י.מ.א." בין הטובים ביותר – **יהודה צור** ● „אורנים" (מאפיה), גם אופים, גם יפים, גם מרוויחים – **שלמה גלזר** ● על משמרת הלילה – **דני בירן.**

■ ראיונות
עם יורם בליזובסקי ועם עמוס מר-חיים – **אודי נחשון** ● עם עמוס אפשטיין, עם יהודה שי ועם פסח פריד – **חיים מרגלית.**

■ עיון
הלך הפלא, נשאר הילד – **אפרים ריינר** ● משבר אינו אסון. כל סיכוי – **צבי כסה** ● שום דבר לא ידוע – **ד"ר עדנה פשר** ● ההצלחה אינה חוק טבע – **אביטל זינגר** ● יתרון גם לקטן – **ד"ר תמר ינון** ● כיצד לפתח יכולות טכנולוגיות – **מאיר רוס** ● כיצד להציל את משק העובדים – **אדם רנד**

■ הווי
מגדיר מנהלים (קריקטורות – **ארנון אבני** ● במפעל של שנת אלפיים – **יורם מיתקי** ● היצרנים (עמוד צילומים) – **בועז לניר** ● הראש הקיבוצי ממציא לנו פטנטים – חידושים ב-5 מפעלים.

המשכים

משלחת אש"ף

(סוף מעמוד ראשון)

משלחת אש"ף בראשותו של מחמוד עבאס, אף הוא חבר בוועד הפועל של אש"ף, ניהלה ביום ג' שיחות עם ראש ממשלת ירדן, זייד א־ריפאעי, ונתקבלה בשבת לשיחה על ידי המלך חוסיין. חוראני רמז כי שיחות אלה, שאותן הגדיר כ„גלויות", עומדות להימשך היום. כאשר נתבקש להתייחס לאפשרות לביקור של ראש אש"ף, יאסר ערפאת ברב עמון, השיב חוראני כי „נושא זה לא עלה בשיחות". הוא רמז כי אפשרות כזו תידון לאור תוצאות השיחות המתנהלות עתה בין שני הצדדים.

חוראני הוסיף וסיפר כי המדינאים הירדניים גילו נכונות „להושיט כל תמיכה אפשרית לאש"ף על מנת לסייע לו למלא את חובתו לגבי העם הפלשתיני בשטחים הכבושים".

לראשונה מאז התירה ירדן את קשריה עם הגדה, נפגשה אתמול משלחת רמת דרג של אש"ף, העושה כעת בירדן, עם המלך חוסיין. בפגישה הסביר להם חוסיין את עמדתו כלפי הבעיה הפלשתינית. קודם לכן נפגשה המשלחת לסיבוב שיחות ראשון עם משלחת ירדנית בראשות ראש־הממשלה.

מקור בירדן מסר שאש"ף ביקש בשיחות אלה שירדן תקפיא חלק מצעדיה אותם יזמה כלפי הגדה.

אתמול עשה המלך חוסיין מספר שינויים בסינאט הירדני להרחיק ממנו מספר נציגים פלשתינים, שהבולט בהם הוא חיכמת אל־מסרי משכם.

דיונים עם שליח לובי

אתמול הגיע לירדן שליח שנשלח על־ידי הקולונל קדאפי, ובידו איגרת אישית למלך חוסיין. כזכור הציע קדאפי לשלם את משכורות הפקידים הירדנים בגדה שפוטרו ע"י המלך. נראה, כי בשיחות עם השליח הלובי יידון עניין זה.

להקפיא תקנות הדרכונים

כאמור בשיחות עם שלטונות ירדן ביקש אש"ף להקפיא את התקנות החדשות בעניין הדרכונים, מאחר שצעדים אלה עלולים להפוך את הפלשתינים בגדה המערבית לחסרי אזרחות — אמר פקיד של הארגון בשבת. „אנו בטוחים שהירדנים יסייעו לנו בתקופת המעבר עד שאש"ף יחליט כיצד למלא את החלל הריק שנוצר בעקבות הסתלקותה של ירדן מהגדה המערבית", הוסיף הדובר.

כזכור אמר המלך חוסיין ביום א' שעבר, כי הפלשתינים, תושבי הגדה המערבית, יוכלו לקבל גם להבא דרכונים ירדנים, אך אלה ישמשו רק כתעודות מסע ולא יבטיחו למחזיקיהם אזרחות ירדנית. בהגיבו על הודעה זו אמר איש אש"ף, כי הארגון רוצה שירדן תקפיא את כל הצעדים שפורסמו כבר, והוסיף שהקפאת צעדים אלה תפחית את הסבל של תושבי הגדה המערבית. „אנו מקווים שנשיג ארכה מעין זו במהלך שיחותינו כאן", הטעים נציג אש"ף.

עוד אמר האיש, כי אש"ף מקווה שירדן תמתין עד לאחר התכנסות המועצה הלאומית הפלשתינית למושב חירום באלג'יר, לפני שתיתן תוקף לתקנות החדשות בעניין הדרכונים. המועצה הלאומית הפלשתינית, מעין פרלמנט של הפלשתינים אמורה להתכנס בחודש הבא כדי להחליט אם להקים ממשלה גולה בעקבות הצעדים שנקטה ירדן.

טיהור הסנאט מפלשתינים

המלך חוסיין פיטר אתמול בצו מלכותי 4 פלשתינים בכירים מן הסנאט הירדני ובכך הפך את הסנאט לבעל אופי ירדני מובהק וביטל את האופי הירדני־פלשתיני המאוזן. בין המפוטרים חיכמת אל־מסרי משכם, שהיה סגן יו"ר הסנאט. הסנאטור המפורסם השני הוא המיליארדר הפלשתיני עבד אל־מג'יד שומאן שהוא מעין „רוטשילד פלשתיני", חבר המועצה הלאומית של אש"ף, שהירבה לתרום לעניינים פלשתינים שונים ובכלל זה למוסדות בגדה. הסנאטור השלישי הוא ווליד סלאח משכם ונאיף חריישה, מן הגדה המזרחית. במקומם מינה ירדנים מובהקים כמו עַאבה אל־דהאיז, יו"ר הפרלמנט שפוטר ואת ראש ממשלת ירדן לשעבר, אחמד עובידאת שפוטר מן הסנאט בעבר, לאחר שמתח ביקורת על זיד א־ריפאעי.

צעד נוסף של היתנתקות

כתבנו אומר, כי זהו צעד נוסף בדרך התנתקות ירדן מן הגדה המערבית. האישים שפוטרו מן הסנאט היו מקורבים לאש"ף. חיכמת אל־מסרי, למשל, סירב לתמוך במדיניותו של המלך חוסיין לאחר נאום הקרע עם אש"ף והכריז כי הוא תומך באש"ף. עבד אל־מאג'יד שומאן, הוא בעל „הבנק הערבי", שדרכו משולמות המשכורות הירדניות לשטחים והבנק הפך למעין סמל של אחדות שתי הגדות. הוא אמנם נחשב תושב בית חנינא, אבל למעשה הוא פלשתיני ממזרח הירדן, כמו המפוטר השלישי — נאיף חריישה. לצעד זה יכולה להיות משמעות רבה ביחס למעמדם של הפלשתינים תושבי הגדה המזרחית. יש בכך משום איום מוסתר, כי אם יתמכו באש"ף, או יזוהו כפלשתינים, הם עשויים לאבד את אזרחותם הירדנית.

הכנות לממשלה חדשה

אחמד עבייראת, שמונה מחדש לסנאט, הוזכר באחרונה כמועמד לתפקיד סגן ראש־הממשלה לצידו של זייד א־ריפאעי, ומינויו יכול להתפרש כהכנה להקמת ממשלה חדשה בירדן, שבה יצומצם מספר השרים הפלשתינים לטובת משקל הירדנים.

התרוצצות באש"ף

באש"ף קיימת התרוצצות רבתי. לישראל נודע, כי הגורמים הקיצוניים בארגון תומכים בהקמת ממשלה גולה, ואילו הפת"ח וגורמים אחרים, הנחשבים למתונים, ממשיכים להתלבט. המתונים חוששים מתגובות שליליות בעולם, ובעיקר הערבי, למהלכים אלו. גורמים בכירים באש"ף סבורים כי הכרזה על הקמת ממשלה גולה צריכה להיות מלווה בהכרה בהחלטה 242 של האו"ם, שהיא למעשה הכרה בישראל. הדיפלומטים של אש"ף מתרוצצים בימים האחרונים בבירות של מדינות במזרח ובמערב אירופה. נציג אש"ף באיטליה אמר למנכ"ל משרד החוץ, כי הארגון יכריז על הקמת ממשלה גולה בספטמבר הקרוב. בראיון ל„הסטמפה" אמר אותו נציג כי ההכרזה תלווה בהכרה בהחלטה 242, וכי מספר מדינות כבר הבטיחו לאש"ף כי יכירו בממשלתו.

„גורלך כגורל סאדאת"

יאסר ערפאת „הולך בדרכו של נשיא מצרים אנואר אל־סאדאת, על אף העובדה שידוע לו מה עלה בגורלו של בוגד זה." — באזהרה זו יצא הבטאון הסורי הרשמי למחצה „אל ת'אורה".

ישובי הגולן לכנס חירום בשל עיכוב הפעלת מנהלת ההסדר

חובות הישובים גדלו ב־150 מיליון ש"ח מאז הוחלט על הקמתה ● אושרה הקצבת 60 מיליון ש"ח לחקלאים שאינם כלולים בהסדר

יהודה צור, אורי נחשון

ראשי ישובי הגולן יקיימו היום כנס חירום בקצרין בהשתתפות ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, נסים זווילי, במחאה על עיכוב הפעלת מנהלת ההסדר לחובות הישובים.

יהודה וולמן, יו"ר המועצה האזורית גולן, מסר אמש לכתבנו, שמאז הוחלט על הקמת מנהלת ההסדר גדל החוב של ישובי הגולן והבקעה מ־350 מיליון שקל ל־500 מיליון שקל כתוצאה מן הריבית.

ראשי הישובים בגולן ציינו, כי מתוך 31 הישובים הופעל ההסדר רק בקיבוץ מבוא חמה, וגם זה באורח חלקי. לדבריהם, ב־17 קיבוצים נעשו כבר כל הסידורים לביצוע הסדר החובות אולם הסרבול הביורוקרטי של האוצר והבנקים מונע את הדבר.

יהודה וולמן אמר, כי בפגישתו בשבוע שעבר עם אברהם סנפירי, העומד בראש מנהלת ההסדר, התרשם, כי הוא איבד כל שליטה על הנעשה בין המנהלת לבין הישובים ובינם לבין הנושים.

לדבריו, הגורמים המעכבים את ביצוע ההסדר הם שר־האוצר משה נסים ובנק לאומי והכסף שנועד לתשלום החובות, גם אם איננו מספיק, שוכב ללא שימוש בגלל עיכובים אלה.

ראשי ישובי הגולן הרגישו, כי הישובים ברמה ובבקעה משלמים מדי חודש ריבית חריגה בסך 12 מיליון ש"ח בממוצע בגלל אי־ביצוע ההסכם.

מחר בבוקר אמורה להתקיים פגישת חירום בין ראשי ישובי הגולן לראש הממשלה יצחק שמיר, כדי לנסות להפעיל את ההסכמים על הסדר חובות הישובים.

סיוע מחוץ להסדר

משרד־האוצר אישר הקצבת 60 מיליון ש"ח לטיפול בחקלאים שאינם כלולים בהסדר ועדת רביד. כך סוכם בפגישה בין מנכ"ל משרד־החקלאות מאיר שמיר, לבין הממונה על התקציבים באוצר, דוד כוהן.

הסכום שיוקצב מיועד לסייע בפריסת חובות של מאות משפחות בהתיישבות העובדת, שאינן נכללות ברשימות ועדת רביד. מקורות המימון יועמדו לרשות משרד החקלאות על ידי משרד האוצר, בנק לאומי, הפועלים ובנק החקלאות, במחיר הון שיגיע לשיעור של 7.8 לשנה. מחצית מן הסכום תתפרס לחמש שנים ומחצית לעשר שנים.

את הדרישה להקצבה המיוחדת העלה משרד־החקלאות, לאחר שהתברר כי חקלאים רבים זקוקים לסיוע, אך אינם נכללים בקריטריונים שקבעה ועדת רביד. שר־החקלאות דרש לקבוע עבורם קריטריונים נפרדים, שסוכמו בסוף השבוע שעבר. סוכם כי הסיוע יינתן גם באופן פרטני באותם ישובים שבהם מוצדק לסייע לחקלאים בודדים.

העצני: לפעול נגד עיתונאים שמפיצים חומר של אש"ף

עתי"ם

עו"ד אליקים העצני פנה בסדרת מכתבים רשמיים אל ראש הממשלה יצחק שמיר והיועץ המשפטי יוסף חריש בתביעה לפעול נגד עורכי וכתבי העיתונאים הערביים במזרח ירושלים ולאסור פרסום הצהרות פוליטיות של גופים המזוהים עם אש"ף.

העצני טוען, כי החומר הכתוב בעיתונים הערביים הוא הגורם לליבוי היצרים ולהפרות הסדר, ולכן נפצעים נערים ערבים וחיילי צה"ל. כל זאת בזמן שהעיתונים הללו נהנים משירותי לשכת העיתונות הממשלתית.

בהסתמכו על החוק למניעת טרור טוען העצני כי יש לאסור פרסומן של הצהרות של גופים המזוהים עם אש"ף, אשר משתמשים באמצעי התקשורת כשופר לעמדותיהם ולעידוד גורמים קיצוניים. העצני מוסיף, כי יש לפעול נגד עיתונאים וכתבים ישראלים, אם יתנו יד להפצת חומר אש"פי בכתבותיהם.

פנייה דומה הופנתה על־ידי עו"ד העצני, מראשי „התחייה", גם למנכ"ל רשות השידור, אורי פורת.

ממערכת העיתון „אל־פאג'ר" במזרח ירושלים נמסר בתגובה, שגם אם יצליח העצני למנוע את הופעת העיתונות הערבית, הרי תמיד יימצאו דרכים להעברת המסר לתושבים הערביים.

דוד לוי: מניעים פוליטיים עומדים מאחורי הביקורת על הניתוח בעיני

עתי"ם

סגן ראש הממשלה דוד לוי שב ביום ו' מארה"ב ובמסיבת עתונאים שערך בנמל התעופה יצא בהתקפה על מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס, בעקבות הביקורת שהשמיע בקשר לניתוח בעינו בעת ביקורו בארה"ב.

השר דוד לוי הבהיר, שהוא יצא לארה"ב באישור הממשלה כדי לטפל בקידום הנושא שיקום השכונות, והפעם מדובר בתוכניות של פיתוח ברמלה, לוד, דרום יפו, עג'מי ובית שאן במיליוני דולרים. „גם עברתי ניתוח בעיני — הוסיף לוי — על־פי המלצת הרופא המטפל בביה"ח הדסה בירושלים, שבו עברתי ניתוח ברשתית לפני כעשרה חודשים. כמעט לא היתה לי ראייה", אמר השר והוסיף, כי בניתוח ביוסטון נעשה הטיפול בהצלחה והראייה חוזרת בהדרגה.

בהגיבו על הפרסומים שהיו בארץ שהיעדרו והביקורת על שביצע את הניתוח בחו"ל במקום בארץ אמר השר, כי בחלק מפרסומים אלה היה אי־אמת, הטעיית הציבור ו„שרלטנות מקצועית".

„מנכ"ל משרד הבריאות טען במצח נחושה שלא פניתי לוועדה, דבר שחייב לעשות רק מי שמבקש מימון — ואני לא ביקשתי מימון. המנכ"ל לא איתר את פרופ' בישרה מהדסה, שטיפל בי, דבר שקל היה לעשותו. המנכ"ל אף הרחיק־לכת וקבע, שמעשיי לא היו חינוכיים — דבר הגובל בחוצפה".

להלן טען לוי, כי מנכ"ל משרד הבריאות מנסה, כנראה, לזכות בפופולריות מתוך התיסכול שהוא חש כתוצאה מהטיפול במשבר הבריאות. במעשיו הוא גם היטעה את הממשלה, טען לוי.

בתשובה לשאלות אמר דוד לוי, כי אין הוא יודע מדוע נהג מנכ"ל משרד־הבריאות כפי שנהג. ייתכן שיש גם מניעים פוליטיים מאחרי המעשה. הוא גינה את התנהגותו של לס כחריגה ושרלטנית ואמר, כי ישוחח על העניין עם שרת־הבריאות. „אילו מנכ"ל במשרדי היה נוהג ככה, היה עף", אמר השר.

בהשיבו על נושאים מדיניים אמר השר דוד לוי, כי יש התעניינות רבה בארה"ב לגבי ההתפתחויות כאן. הוא הסביר בארה"ב את „מעשה האקרובטיקה של המלך חוסיין", אשר בלי לעשות דבר למען השלום יוצר מתח ודרמה. לדעת לוי, צעדיו האחרונים של חוסיין הם ביטוי של יאוש. „חוסיין מפרק מעצמו כל אחריות וכל תפקיד ומשאיר כאילו ואקום, אך אין ואקום: ישראל ממלאת את תפקידה ונותרת לשלום".

בתשובה לשאלה אחרת השיב סגן ראש הממשלה ב„לא" חד־משמעי: „לא עסקתי באיסוף כספים למערכת הליכוד".

השומרונים בשכם לא נפגעו מהחלטת הניתוק של חוסיין

עתי"ם

רק מעטים מבין השומרונים בשכם ייפגעו כתוצאה מהחלטת הניתוק של המלך חוסיין — כך מוסר עיתון השומרונים „א.ב.".

העיתון מציין, כי ההחלטה הדהימה את שומרוני שכם, אך בדיקה מדוקדקת של השלכות הניתוק העלתה, כי רק מקצתם נפגעו מכך: רוב השומרונים שקיבלו משכורות הגיעו כבר לגיל פרישה ומקבלים פנסיה מהאוצר הירדני, שלא ביטל, כידוע, את תשלומי הפנסיה. ואילו המעטים שנפגעו מצאו עוד לפני־כן מלאכות אחרות להשלמת משכורתם, זאת בגלל האיחורים הרבים שהיו בשנים האחרונות בהעברת הכספים מרבת עמון.

יש לציין, כי השומרונים השתלבו במשרדי הממשל הישראלי לאחר מלחמת ששת הימים. גם אין זה סוד, כי ב־20 השנים האחרונות השתפר מצבם הכלכלי של שומרוני שכם לבלי הכר. העובדים השומרונים שעבדו במשרדי הממשלה הירדנים בשכם לפני 1967 נהנו מהמשך תשלום משכורתם מן האוצר הירדני, בצד משכורת קטנה שקיבלו מן הממשל הישראלי. גם הגשרים הפתוחים הועילו לא במעט לשומרוני שכם, אשר ניצלו זאת בחלקם להמשך הקשרים עם אצולת הממון ברבת־עמון. כנוסף לכך התרבו גם קשרי המסחר בין שומרוני שכם לבין גופים כלכליים בישראל, שהעדיפו למנות סוכנים לתוצרתם מקרב השומרונים בשכם.

„די בהצצה קלה בבתים המפוארים שנבנו על־ידי השומרונים בשכם בשנים האחרונות, כדי לעמוד על השינוי העצום לטובה במצבם הכלכלי" — כותב „א.ב.".

העיתון מוסר עוד, כי שר־הביטחון יצחק רבין נענה להזמנה לבקר בקרית השומרונים על הר גריזים.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מנויי תל־אביב, ירושלים וחיפה אשר שילמו באמצעות הבנקים במהלך החידוש ולא קיבלו עדיין את כרטיסי המנוי — מתבקשים להתקשר בהקדם האפשרי למשרדים.

מחלקת המנויים בתל־אביב תהיה סגורה לקהל החל מיום ג' 16 באוגוסט ועד יום ג' 23 באוגוסט (כולל).

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

מרכז מפ"ם

יתקיים ב„צוותא" תל־אביב ביום ב', 15.8.88, בשעה 15.00

סדר היום:
א. פתיחת מערכת הבחירות
ב. מגבית בחירות של המפלגה
ג. השלמת בחירת מועמדינו לכנסת ה־12

✦ ✦ ✦

חברי ועדות הקלפי נפגשים בשעה 14.45 בתדרוך עם ולדי מורג ב„צוותא"

המונים רקדו ברחובות ראנגון בעקבות התפטרותו של הנשיא

כאלף איש נהרגו בהפגנות האלימות שנערכו במחאה על מינויו ● אתמול שרר שקט בראנגון ● ישראל תמשיך להפעיל השגרירות בבורמה אולם ממליצה לאזרחיה לעזוב את המקום

רויטר, כי"ץ, מוטי בסוק

באנגקוק. — המנהיג הנוקשה של בורמה, סיין לווין, התפטר ביום ו' מתפקידיו — יו"ר המפלגה הסוציאליסטית השלטת ונשיא המדינה — בעקבות הפגנות המוניות ברחבי המדינה, שבהן הוצגה הדרישה להתפטרותו.

מייד לאחר שנודע על התפטרותו, יצאו ההמונים לרחובות, פתחו בריקודים והשמיעו קריאות שמחה. „זה נצחוננו, נצחון העם" — קראו המפגינים, שהתעלמו מעוצר־הלילה שהוטל על ראנגון.

תושבים ודיפלומטים אמרו, כי שקט יחסי ירד אתמול בראנגון, החנויות נפתחו מחדש והאנשים שבו להתהלך ברחובות המרכזיים של הבירה. „השתררה אווירה כללית של שיבה לנורמליזציה," אמר דיפלומט בכיר.

סיין לווין, בן 64, שמינויו למנהיג בורמה, ב־26 ביולי, הביא בעקבותיו הפגנות אלימות, שבהן נהרגו, לפי דיווחים לא רשמיים, כאלף בני־אדם, התפטר ביום ו' בלילה. רדיו ראנגון מסר, כי הוועד הפועל של „מפלגת התוכנית הסוציאליסטית" של בורמה, המפלגה השלטת במדינה, יחד עם הפוליטביורו של המפלגה ובית־הנבחרים, יתכנסו ביום ו' הבא כדי לבחור ביורש.

בישיבת הנהלת משרד־החוץ ביום שישי סוכם, כי ישראל תמשיך להפעיל את שגרירותה בבורמה, למרות המאורעות שם.

הנהלת המשרד המליצה בפני שגריר ישראל בראנגון, מנשה ציפורי, העושה בחופשה בארץ, לחזור לבורמה בלי משפחתו. הומלץ גם לאיש השני בשגרירות, אלי ונטורה, לשלוח את משפחתו לארץ. המלצה דומה ניתנה לנציג של חברה מסחרית ישראלית היושב בראנגון. השגרירות בבורמה המליצה בפני שני תיירים ישראלים העושים בארץ זו לעזוב את המקום.

במשרד־החוץ ממשיכים לעקוב אחר האירועים בבורמה.

להגנת טוהר המידות של ישו

אלפי מפגינים נושאי שלטים התקהלו ביום ו' ליד אולפני חברת „יוניברסל" בלוס־אנג'לס, במחאה על הקרנת הסרט „הפיתוי האחרון של ישו הנוצרי", שבו חולם ישו שהוא מתנה אהבים עם מריה מגדלנה. למרות ההפגנות נהרו המונים לצפות בסרט

(צילום: איי־פי)

דרום־אפריקה מסוגלת לייצר נשק גרעיני

רויטר, סי"ץ

וינה. — דרום־אפריקה מסוגלת לייצר כלי־נשק גרעיניים — הודיע אתמול שר החוץ הדרום־אפריקני, פיק בותה.

כשנשאל, אם יש בידי דרום־אפריקה פצצה גרעינית, אמר בותה, במסיבת עיתונאים: „יש לנו היכולת לייצר פצצה מעין זו... אנו מסוגלים לעשות זאת, אם נרצה בכך".

עם זאת, סירב בותה להגיב על שאלות נוספות בנושא זה. כשנפגש עם עיתונאים לאחר שיחות עם נציגים של ארה"ב, בריה"מ ובריטניה, על האפשרות שפרטוריה תחתום על החוזה לאי־הפצת הנשק הגרעיני.

כשנשאל, אם יש כבר לדרום־אפריקה כלי־נשק גרעיניים, אמר: „אין בכוונתי להרחיב את ההצהרה שמסרתי."

מקייפטאון נמסר כי המנהיג השחור של דרום־אפריקה, נלסון מאנדלה, הועבר מתאו בבית־הכלא לבית־החולים, לאחר שרופאים גילו נוזל סביב אחת מריאותיו. מנהל בית־החולים סירב למסור פרטים על הבעיות הרפואיות של מאנדלה ואמר רק כי „לפי שעה חש הוא בנוח ומצבו מניח את הדעת."

מאנדלה נידון ב־1964 למאסר־עולם באשמה קשירת־קשר להפלת ממשל המיעוט הלבן בדרום־אפריקה.

הוא חגג את יום־הולדתו ה־70 בחודש שעבר, בתאו באגף בית־החולים של כלא פולסמור, לאחר שדחה כמה הצעות לשחרור על־פי תנאים של ממשלת דרום־אפריקה.

שלושה אנשים נפצעו אתמול ביוהאנסבורג, כאשר פצצה התפוצצה במרכז קניות בפרבר של העיר, שם מתגוררים לבנים בלבד. איש ביטחון שחור, מוזס דהלה, עמד לבדוק חפץ חשוד, כאשר זה התפוצץ ופצע אותו קשה. שני אנשים נפצעו קל. הפצצה התפוצצה בכניסה לסופרמרקט, כמה דקות לאחר שאחד הזבנים הבחין באדם שחור שהניח חבילה בפח אשפה.

גורש קונסול דרא"פ בארגנטינה

ארגנטינה גירשה אתמול את הקונסול הדרום־אפריקני ועוד שלושה אזרחים דרום־אפריקניים. הקונסול נצטווה לעזוב את המדינה לאחר ששלושה אזרחים דרום אפריקניים השתתפו בסמינר שארגנה הקונסוליה, בלי שקיבלה אישור על כך מהשלטונות.

הסיוע לקורבנות השטפונות בסודאן — כטיפה בים

רויטר

חארטום. — הסיוע ששולחות מדינות זרות לשני מיליון האזרחים בסודן, שנותרו ללא קורת־גג בעקבות השטפונות, אינו אלא „טיפת מים באוקיאנוס הגדול" — אמר אתמול שר בממשלת סודן.

שר האוצר עומר נור אל דאי־ם אמר, כי „סיוע שקיבלו הנפגעים עד בה מזער", אך מדינות זרות מגבירות את השתתפותן במבצעי הסיוע. כתריסר מדינות שולחות משלוחי סיוע לסודן, ביניהן מצרים, ערב הסעודית, לוב, תורכיה, בריטניה וארה"ב.

בינתיים, ממשיכים מימי הנהר נילוס לגאות, בעקבות גשמי־זעף. גובה פני המים בנילוס בחארטום הגיע כבר ל־16.06 מטר, קצת פחות מגובה פני המים ב־1946, שנה שסודן סבלה משטפונות החמורים ביותר בתולדות מדינה זו.

מאות־אלפים מקורבנות השטפונות בסודן סובלים מרעב ומצמא ונאלצים לישון, זה הלילה השמיני, תחת כיפת־השמים, שעה שהסיוע הזר נערם בשדות־התעופה. עובדי סעד התאוננו, כי אף־על־פי שמשלוחי סיוע כבר הגיעו לשדות־התעופה, הסידורים לחלוקתם לקויים ועד כה קיבלו הנצרכים כמויות קטנות ביותר.

ביום ו' הודיעה ממשלת סודן, כי 39 אנשים נספו ו־83 אלף בתים נהרסו בשטפונות. פקידי ממשלה הזהירו, שקיימת סכנה של אסונות נוספים, מאחר שגובה פני המים בנילוס ממשיך לעלות.

יבול הדגנים בעולם הצטמצם זו השנה השנייה ברציפות

סי"צ, רויטר

רומא. — הצטמצם יבול הדגנים בעולם זו השנה השנייה ברציפות — נאמר בהודעה שפורסמה בסוף השבוע על־ידי ארגון המזון העולמי.

דבר מעין זה לא קרה כבר יותר מ־40 שנה, והתופעה נגרמה בעיקר על־ידי הבצורת שפקדה את צפון־אמריקה.

בבוליטין היוצא לאור על־ידי ארגון המזון העולמי, „תצפיות תזונתיות", חזה הארגון הבינלאומי, שיבולי הדגנים בעולם בעונת 1988/89 יסתכמו ב־1.77 מיליארד טונות — דהיינו, ירידה של 24 מיליון טונות לעומת היבולים בעונת 1987/88. לפי הנתונים האלה, יש לצפות שהמלאי העולמי של הדגנים יצטמצם ב־1988/89 ב־80 מיליון טונות.

הגשמים שירדו בצפון־אמריקה בחודש יולי אפשרו רק את הצלת יבולי התירס וחיטת האביב, אם כי יבולים אלה היו ירודים מהמקובל בשנה רגילה. הבוליטין של ארגון המזון העולמי אינו מוציא מכלל אפשרות, שגם בשנה זו תסבול אמריקה הצפונית מבצורת.

גשמי חודש יולי גרמו לירידת מחירי הדגנים. מחיר החיטה האמריקנית, שהגיע לשיא של 158 דולר לטונה בחודש יוני, ירד ל־143 דולר לטונה, מחיר גבוה עדיין ב־37 אחוז מזה של יולי 1987. במקביל, ירד מחיר התירס מ־145 דולר לטונה בסוף יוני ל־105 דולר לטונה בסוף יולי. עם זאת, מחיר התירס גבוה עדיין ב־35 אחוז מזה של יולי 1987.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 12.4.88

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7041	1.7253	1.7185
דולר אמריקני	1	1.60	1.68	1.6259	1.6461	1.6396
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8639	0.8747	0.8717
לירה סטרלינג	1	2.74	2.87	2.7900	2.8248	2.8119
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2551	0.2583	0.2573
ין יפני	100	1.20	1.26	1.2237	1.2390	1.2323
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7662	0.7758	0.7719
פרנק שוויצרי	1	1.01	1.06	1.0329	1.0458	1.0417
כתר שוודי	1	0.25	0.26	0.2520	0.2552	0.2540
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2369	0.2398	0.2389
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2257	0.2285	0.2276
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3654	0.3699	0.3684
דולר קנדי	1	1.31	1.37	1.3316	1.3482	1.3434
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3072	1.3235	1.3170
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.55	0.6616	0.6698	0.6260
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4132	0.4183	0.4157
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.26	1.2289	1.2442	1.2398
לירה איטלקית	1.000	1.14	1.22	1.1667	1.1813	1.1756

הפרלמנט הלבנוני יבחר ביום ה' נשיא חדש במקום אמין ג'ומאייל

אורי הורוביץ

יו"ר בית־הנבחרים הלבנוני חוסיין חוסייני, הודיע אתמול כי הבית יתכנס ביום ה' הבא, ב־18 באוגוסט כדי לבחור נשיא חדש ללבנון, לתקופה של שש שנים.

הנשיא החדש ייבחר על־ידי 76 חברי הבית שנשארו בחיים, מבין 99 החברים שנבחרו בשעתם.

יותר מ־20 נוצרים מארוניים הציגו את מועמדותם לתפקיד הנשיא, ככללם פוליטיקאים, אנשי עסקים ופרקליטים ובכללם דני שמעון, בנו של הנשיא לשעבר כאמיל שמעון. לפי החוקה חייב הנשיא להיות נוצרי מארוני.

הצירים יקיימו הצבעה חשאית. המועמד שיוכתר לנשיא חייב לזכות בשני שלישים מן הקולות בהצבעה הראשונה וברוב מוחלט בהצבעה השנייה. הוא יקבל לידיו את רסן השלטון רק ב־23 בספטמבר, כאשר אמין ג'ומאייל יסיים את תקופת כהונתו.

„הכוחות הלבנוניים" (הפלאנגות) הודיעו ביום ה', כי ינסו את מנגנונם הבטחוני והמדיני כדי למנוע את בחירתו של הנשיא לשעבר סוליימן פראנג'ייה לכהונה נוספת. „הכוחות הלבנוניים" מתנגדים בחריפות לנוכחותה הצבאית של סוריה בלבנון.

המפקד העליון של צבא לבנון הזהיר, כי חייליו עלולים להתערב, „עם או ללא הוראות" מצד ממשלת לבנון, כדי להבטיח שהבחירות לנשיאות יתנהלו בצורה תקינה.

אתמול היתה התנגשות בין לוחמי „אמל" ללוחמי ה„חיזבאללה" במערב־ביירות, במהלכה נהרג אדם אחד וכמה נפצעו. כמה מן הפצועים הם חיילים סורים, שהתערבו בקרב. זו התנגשות ראשונה מסוגה מאז התפרס הצבא הסורי במערב־ביירות לפני כשלושה חודשים.

חיילים איראניים ועיראקיים התחבקו והתנשקו בחזית

רויטר

בגדאד. – חיילים איראניים ועיראקיים התחבקו והתנשקו בחזית והגישו פרחים אלה לאלה, לאחר שנודע להם על הפסקת־האש במלחמת המפרץ – על כך סיפרו אתמול חיילים עיראקיים שבאו לחופשה בבגדאד.

החיילים סיפרו, כי האיראנים „שברו את הקרח" בכמה מקומות לאורך החזית הארוכה, כאשר החלו צועדים לעבר הקו העיראקי. „הם נתנו לנו פרחים. גם אנחנו נתנו להם פרחים וכל דבר אחר שיכולנו למצוא – סיפר אחד החיילים.

באחד המקומות, נפגשו חיילים משני הצדדים לשחייה מאולתרת בנהר שורס בין שני קווי החזית. „צחקנו, התלוצצנו, התזנו מים ונשקנו זה לזה" – סיפר אחד החיילים.

בחזית הצפונית הניפו חיילים איראניים דגלים לבנים והביאו משקאות קרים לעיראקים, שנגמלו לאיראנים בשעונים. איראנים ועיראקיים גם יחד ירו באוויר, כדי לחגוג את הפסקת האש, העומדת להיכנס לתוקפה באורח רשמי ב־20 לאוגוסט.

בגדאד וטהראן לא מסרו על כך דבר באמצעי התקשורת הרשמיים. עיראק אף האשימה את איראן, כי הפציצה פעמיים את עמדות העיראקים מאז נקבעה הפסקת־האש ל־20 באוגוסט.

בבגדאד נערכות זה היום החמישי חגיגות סוערות בחוצות העיר, כדי לחגוג את „הניצחון העיראקי הגדול" במלחמה הממושכת.

מוסקווה מודה: המאמצים להנהיג רפורמות בצבא לא עלו יפה

רויטר

מוסקווה. — המאמצים להפעיל רפורמות בכוחות המזוינים של בריה"מ לא עלו יפה, בגלל ביורוקרטיה וקצינים הדבקים במנהגים הישנים — התאונן ראש המטה הכללי של צבא בריה"מ, מרשל סרגיי אחרומייב.

בהופיעו לפני חברים בכירים של המפלגה הקומוניסטית, אמר המרשל הסובייטי, כי הצבא זקוק לפחות ביורוקרטיה וליותר יוזמה ופתיחות.

בבטאון הצבא הסובייטי „קראסנאיה זבזדה" כותב, כי אחרומייב, אחד ממקורביו של מיכאיל גורבאצ'וב, הודה: „אין זה קל להחדיר חשיבה חדשה לחיינו. עדיין קיימת ריכוזיות רבה ביותר. עלינו לפתח את הפתיחות בכל דרך אפשרית." הוא התאונן, כי קצינים רבים רק מצייתים להוראות ואינם חושבים מספיק בעצמם. קיימת גם תופעה אחרת, שכאשר מגישים הם הצעות, אין מתייחסים אליהן בתשומת־הלב הראויה.

הוא הודה, כי באשר לדוקטרינה הצבאית, התבסס המערך הצבאי הסובייטי על נתונים מוטעים. על־פי המדיניות הצבאית החדשה, שמים הנציגים הבכירים של בריה"מ את הדגש בדו־קיום בשלום, ולא בעימות. הוא הציע, ששני הגושים הצבאיים יצמצמו את כוחותיהם עד למינימום. אך קציני צבא רבים טרם השלימו עם הרעיונות החדשים, אמר הרמטכ"ל.

בבטאון האיגודים המקצועיים בבריה"מ, „טרוד", כתב ביום ו', כי „כלכלה אסורה" משגשגת בבריה"מ ויצרה אלפי מיליונרים סובייטיים. כלכלנית סובייטית בכירה, טאטיאנה קוריאגינה, אמרה לכתב הביטאון, כי בני העם הסובייטי מוציאים בין 14 ל־16 מיליארד רובל (22 עד 26 מיליארד דולר) מדי שנה על שירותים שמספקים להם באורח פרטי.

על היום
14.8.88

מחלוקת השכול

אלמנות צה"ל פתחו במאבק משפטי נגד ארגון "יד־לבנים" המפלה אותן, לטענתן, לרעה לעומת ההורים השכולים

גבי בשן

בשבוע שעבר הוגשה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב עתירה בשם עמותת אלמנות ויתומי צה"ל נגד ארגון "יד־לבנים". בעתירה מתבקש הארגון להעמיד את רשימת כל אלמנות צה"ל לרשות העמותה. לכאורה, והכאב והרגישות החריפים השזורים בנושא מחייבים טיפול בזהירות רבה. מה הביא את עמותת האלמנות לידי צעד כה דראסטי כפנייה לבית־משפט, צעד שכמוהו כהכנסת פיל לחנות חרסינה?

פנינה כהן היא אלמנתו של רם כהן שנפל במלחמת יום הכיפורים במוצב בודאפשט. פנינה נותרה עם צח, אז תינוק בן ארבעה חודשים והיום נער בן 15. פנינה, העומדת בראש עמותת אלמנות ויתומי צה"ל, טוענת, שעצם הקשר בין האלמנות לבין ארגון "יד־לבנים", קשר אשר נכפה עליהן על־ידי משרד־הביטחון, הוא שגוי ופגום מיסודו. בלי לעשות כל ניסיון להשוות בין כאב לכאב, בין שכול לשכול, הרי שהאלמנות נפגעות — מלבד הכאב והשכול — גם בסטאטוס החברתי והכלכלי שלהן, וזאת בשונה מההורים השכולים.

הסטאטוס החברתי של אלמנה בישראל, גם אם היא אלמנת צה"ל, הוא רעוע. החברה הבנויה מתאים זוגיים מתקשה לעכל לקרבה את אלה שנותרו לבדן, וכל מארג הקשרים החברתיים שנרקם במשך שנים נפרם בדרך כלל במהירות עם נפילת הבעל.

מבחינת הסטאטוס הכלכלי די אם נציין את העובדה שהתגמול החודשי שאלמנה מקבלת כיום — וזאת ללא קשר מה היתה הכנסת בעלה טרם נפילתו — הוא כאלף ש"ח לחודש, בתוספת 213 ש"ח עבור כל ילד עד גיל 21. וזאת רק אם חלילה לא הצליחה להשתקם ולמצוא את אושרה מחדש, שאז גם סכומים אלה נשללים ממנה.

נמצאות במיעוט

באופן טבעי, עקב העובדה שמרבית הנופלים הם חיילים בשירות חובה, גדול מספר ההורים השכולים בארגון "יד־לבנים" ממספר האלמנות. המצב הנוכחי הוא שחברים בארגון כ־18,000 הורים שכולים לעומת פחות מ־3000 אלמנות. בכל מצב שהוא, גם אם תקבלנה האלמנות ייצוג בארגון מעבר למספרן היחסי, עדיין תהיינה במיעוט. גם שמו של הארגון — למרות הנסיונות להתחכם ולפרש זאת כ"בניה של המדינה" — מעיד על מהותו. כתוצאה מכך מעמיד ארגון "יד־לבנים" במגעיו עם משרד־הביטחון — לטענת עמותת האלמנות — את בעיות ההורים השכולים בראש סדר העדיפויות, על חשבון האלמנות והיתומים.

מאבקן של האלמנות בארגון "יד־לבנים" נמשך כעשר שנים. במהלך השנים הוקמה העמותה האמורה לייצג אותן במאבקן. ארגון "יד־לבנים", מצידו, טוען שקבוצת האלמנות שבעמותה אינה מייצגת אלא את עצמה ולא את כל אלמנות צה"ל.

ואכן, כדרך שקורה בכל מקום בו יש מאבקי כוח, הוקמו מיד שתי קבוצות נוספות של אלמנות. קבוצה אחת טוענת לאוטונומיה (הקבוצה הוקמה בעת שהמלה היתה פופולרית מאוד) של האלמנות בתוך ארגון "יד־לבנים", וקבוצה אחת — המתואמת עם ראשי "יד־לבנים" — דורשת את השארת המצב הנוכחי על כנו. נסיונותיהן של חברות העמותה להגיע אל רשימת כלל האלמנות על מנת שאפשר יהיה לפנות אליהן ולצרפן לעמותה נדחו על הסף על־ידי אנשי "יד־לבנים" בטענה של הגנת הפרטיות.

פנייה לבג"ץ

לפני שנתיים כשל כוחן של האלמנות והן החליטו לפנות לבג"ץ. באמצעות עו"ד יוסי כהן, נכה צה"ל המייצג אותן בהתנדבות, הן ביקשו מבג"ץ לחייב את ארגון "יד־לבנים" למסור להן את רשימת האלמנות וכתובותיהן. במהלך הדיון הגיעו הצדדים לסיכום על־פיו הועברה המחלוקת להכרעתה של אישיות ציבורית. האיש שנבחר, השופט והיועץ המשפטי בדימוס משה בן־זאב, פסק לפני תשעה חודשים, שעל ארגון "יד־לבנים" לערוך בחירות ארציות, במסגרת פנימית שלו, לקביעת נציגות לאלמנות. הוקמה ועדת בחירות ועל ארגון — "יד־לבנים" הוטל להעמיד לרשות הוועדה אמצעים כספיים וארגוניים סבירים לביצוע הבחירות.

כל נסיונותיהן של האלמנות לקבל לצורך ביצוע הבחירות את רשימת האלמנות נדחו כלך ושוב בכל מיני נימוקים. לאחר שפקעה סבלנותן הן פנו שוב למשה בן־זאב, והאיש האמור להיות פוסק אחרון במחלוקות שבין הצדדים. בהחלטה חד־משמעית שניתנה ב־1.7.88 פסק בן־זאב שעל ארגון "יד־לבנים" למסור לוועדת הבחירות רשימה מעודכנת של האלמנות, רשימה שתאפשר לאתר אותן לצורך ביצוע הבחירות, כולל ניהול תעמולת בחירות.

גם החלטה זו לא שכנעה את ארגון "יד־לבנים" לעשות את מה שהתבקש מלכתחילה. המאבק על אינטרסים ותקציבים גבר על שיקולים של הגינות ציבורית, ושוב הגיע — כנראה — זמנו של בית־המשפט לפסוק במחלוקת השכול.

חברות בעמותת אלמנות ויתומי צה"ל ● קשר פגום

מ"מ ראש דסק יום: חנה איש־הורביץ.

בנתיב הייסורים

הפגנות המחאה העקובות מדם בבורמה הביאו להתפטרות השליט העריץ

צבי גורן

מקרה עצוב קרה לה לבורמה הרחוקה. 17 שנים אחרי שרווח לה ממלחמת העולם השניה ועלתה על דרך הדמוקרטיה והניטראליות הקיצונית, היא שבה ונפלה בשבייה של גנרלים וקולונלים. שבי אכזרי לא פחות מזה שידעה בשנות המלחמה. אלא בשי־1962 היו שוביה בורמזים, בת צבאות שנטלה את השלטון לידיה בתואנה שראש הממשלה באותם ימים, או נו, היה על סף כניעה למיעוטים האתניים ונטה להסכים ולכונן משטר פדראטיבי במדינה. רמטכ"ל הצבא של בורמה, גנראל נה ווין, הסביר כי אין להסכים לכך, מחשש שגורל הארץ יהיה כגורלן של וייטנאם ולאוס. משום כך נטל את השלטון לידיו ושם את או נו וחמישה משרי ממשלתו במעצר, עם הנשיא, נשיא בית המשפט העליון, ועוד מנהיגים פוליטים שעלולים היו לקרוא תגר על השתלטותו.

ההפיכה הצבאית הזאת, שהתרחשה ב־2.3.1962 היתה בסופו של דבר למהפיכה, ולמרות כל המסיכות שהעטה על פניו, היה נה ווין שליט אבסולוטי, רודן קשה־עורף שהטיב לשבת על כסאו 26 שנים, עד שבסוף יולי, כשהוא בן 78, פינה מקומו לסאן לווין, בן ה־64, הגנראל שכינוי הצופן הצבאי שלו "צ'ינדריי" (האריה), והוא האיש השנוא ביותר בבורמה, וכינויו בפי העם "הקצב".

כאשר הודיע נה ווין על פרישתו, הוא עוד הספיק להזהיר את בני עמו מפני חידוש הפגנות המחאה התובעות להשיב את הדמוקרטיה על כנה. "נתתי הוראות לירות כדי לפגוע", כך הודיע לעמו, "ובלי יריות אזהרה באוויר". הוא גם הציע להכריע על משאל עם שיקבע את צורת השלטון החדשה בבורמה. אלא שנה ווין כבר איבד את השליטה על מפלגתו. תלמידי נה ווין שיננו היטב את תלמודו, ולא רק שדחו את הצעותיו, אלא שמיהרו למנות במפתיע את לווין, הרביעי בהיראכיה של המפלגה כיורשו במקום יושב ראש המפלגה. למחרת נדהמו הבורמזים לשמוע, כי לווין הוא נשיאם.

הקַצָב

סאין לווין החל דרכו כגנראל נאמן לנה וין, ובעל זרוע חזקה, כשהוא חיל לדכא הפגנות, מהומות ושביתות במחיר דמים. למרות נאמנותו הקיצונית, ידע לווין להתנגד לא פעם לעמדותיו של נה ווין, והוא נחשב לאחד הבודדים שעשו זאת ונותרו לצדו עד הסוף. יודעי דבר אומרים, כי הוא מושחת באופן אישי, ועם זאת לזכותו נזקפת ההצלחה בטיהור מוקדי שחיתות, ובעיקר זו של המכס, זו של יחידות הצבא במאנדאליי. העובדה שהביורוקרטים חוששים מפניו נחשבת לו כאחת הנקודות החיוביות הבודדות. את הכינוי "הקצב" רכש לווין כאשר היה עדיין קפטן בצבא בורמה, חודשים אחדים אחרי הפיכת 1962. הוא הורה אז לחייליו לירות בסטודנטים שהפגינו נגד המשטר הצבאי. ערים רבים מספרים על התאכזרות אישית שלו, ולאחרונה שמעו אותו זועק במכשיר הקשר "באן צ'ינגה, אני מורה לך לחכות עד מוות, לירות למוות!".

למעשה קירב התלמיד הנאמן את קץ שלטונו של אדונו, כאשר דיכא באכזריות מהומות שפרצו ברנגון הבירה במארס השנה, והוסיף 300 הרוגים למאזנו, או וכעבור שלושה חודשים, כאשר ההפגנות התחדשו ביוני. הוא שם במעצר קבוצה כוללת של אישים שנודעו בהתנגדותה למעשי המשטר, כהם קצין צבא בכיר לשעבר, ועיתונאי נודע שהיה הכתב של סוכנות איי־פי. עיתונות חופשית לא היתה בבורמה כמעט בשנות השלטון של נה ווין, והדיווח על מה שהתרחש בימים האחרונים ברנגון ובמקומות אחרים בבורמה הועבר דרך תאילנד.

משטר חירום

לפני עשרה ימים, כאשר התברר לבורמזים שהיורש הוא סאין לווין, הם יצאו לרחובות, תחילה בקבוצות קטנות, ואחר־כך באלפים, בעיקר סטודנטים ועמם כהניה בודהיסטים שהפרו את פולחן המנטסון, וצעדו עשרה קילומטרים בגשם שוטף מטרני הבירה אל הקמפוס של אוניברסיטת רנגון, זו ששימשה מוקד מחאה והפגנות כמעט בכל שנות השלטון של נה ווין. יריות לא נורו כלל, אך לפתע הוכרז משטר חירום ועוצר מעלות השחר ועד שקיעה.

הבורמזים התעלמו מהצוו בהפגנות ליד הפגודות הקדושות וזעקו את התביעה לסלק את לווין. יריות אזהרה נורו מעל ראשי המפגינים, שריוניות, ג'יפים, שוטרים חמושים מאה וחמישים עצורים, ותביעה גוברת לשחרר ממעצר את אאונג גיי, בריגדיר גנראל שהיה מנאמניו של נה ווין, אך בעל דעות ליברליות, ובשנה שחלפה פירסם סידרה של מכתבים גלויים ביקורתיים על השלטון. על פקודת המעצר חתם השליט החדש, ובעיני הבורמזים אין רמז טוב מזה לאשר הוא עתיד לעשות למתנגדיו האחרים, שיותפסו מזה של גיי.

נה ווין החל לחשוב במונחים של ליברליזציה ורפורמות, כפי שהציע עם פרישתו בסוף יולי, ובעיקר כאמצעי לטפל בכלכלה הרעועה של ארצו. מומחים שונים טוענים, כי ברקע לכך מצויה ככל הנראה יפאן, שהחלה להתנות את המשך מתן הסיוע לבורמה ברפורמה כלכלית. יפאן עצמה אמנם הכחישה כי לחצה על רנגון, אלא שפקידי ממשלה הודו, כי ראש הממשלה החדש, טון טין, ביקר בטוקיו לפני ארבעה חודשים ושמע שם כי יפאן מעוניינת לראות שינוי מהיר ודינמי במדיניות הכלכלית של בורמה.

בינתיים, ברורה לבורמזים עובדה אחת: השליט שהתפטר היה "הקצב". השקט שאיפיין את ההפגנות הראשונות תחת שלטון לווין לא הרשים דיפלומטים זרים ומשקיפים החלו לחוש את הדופק של בורמה. הם ציפו שהמחאה תתפשט, ועמה גם מחיר הדמים, אותה תווית היכר של השליט החדש. בשבוע שעבר הם ראו כיצד מתגשמת התחזית הקודרת, ועשרות גוויות, אולי מאות, מובלות אל מחוץ לשורות המפגינים. בורמה חוזרת אל הצעדה המתמרת שלה בנתיב הייסורים, בתקווה שיקרה לה מה שקרה לפיליפינים. פה ושם אפילו נרמז, כי יחידות צבא באזורים מרוחקים נוטות דווקא לצד העם, ומתחילות לגלות סימני עייפות מהשלטון. אלא שגם האופטימים ביותר יודעים שארץ העוני, והשלמה הסטואית עמו, לא תעמוד במבחן, ולכל היותר יהיה בה שלטון שהליכותיו רכות יותר מזה המכה בה עתה.

התשיעית בעוניה

בעבר היתה בורמה יצואנית גדולה של אורז, ועץ הטיק מהר מגו נחשב לטוב בעולם. אוצרות הטבע שלה כוללים אבנים יקרות, מחצבי נפט, וכאן חשודה בכמותם רק למאגרים של המזרח־התיכון. ועם זאת, בורמה נחשבת בבנק העולמי למדינה התשיעית בעוניה. היא סובלת עתה מגרעון באורז, ואף מייבאת נפט. הייצוא צנח מתוך חמש שנים מארבע מאות מיליון דולר בערך בנוסף למאה מיליון ב־1987. עיקר הייצוא הוא עדיין אורז ומוצרים חקלאים אחרים, בנוסף על ייצוא העץ. לעומת זאת מייבאת בורמה כפול מהיצוא שלה.

מוצרי צריכה מיובאים בכמות קטנה יחסית, 12%, וכן גם חומרי בנייה. עיקר היבוא הוא מיכון (44%) ומלושק המשותף (27%). רק תעשייה של [illegible] כיום ענף כלכלי מצליח, ובין המוצרים שנסחרים בו מצוי גם האופיום.

בעשר השנים הראשונות לשלטונו הלאים נה ווין את מרבית המפעלים והמוסדות, שפעלו בבורמה, ועתה מדברים על הצורך להחזיר את הכלכלה באמצעות היוזמה הפרטית.

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

אלף ואחד טיעוני הליכוד

סעודת מסבירים

אלישבע איילון

באחת־וחצי החל אותו רחש מובר באולם, רחש קיבות בקרקרון. אנשים חיכו משעות הבוקר, שמעו הרצאה ארוכת טווח שנשא ארנס (אחרי זה יאמרו, שבעיקר היה זה הוא שחיזק אצלם עמדות). הרצאה מקוצרת של קצב — הראשון שמלהיב את הרוחות וזוכה למחיאות כפיים סוערות, כך שארוחת הצהריים התיישבה בדיוק טוב. מישהו פה ומישהו שם אמר "זה עולה הרבה כסף", אך לא זכה לתגובות נלהבות. טיעון שכזה ערב בחירות לא יכול להיות רלוואנטי בתוקף הגדרה. 800 פיות זה הרבה כסף אז מה.

הליכוד האכיל ביום חמישי שעבר את צבא מסביריו במערכה הקרובה. מכל הארץ התקבצו הכוחות שיעבירו את המסרים, ההתקפות, המיגננות. או מה זה קצת אורז עם גזר גמדי ותחיכת סטייק עוף? רק מפסידים עושים חשבון, והליכוד, כפי שזה נראה, לא מתכוון בשום פנים ואופן לעשות זאת בעצמו.

אשר למחיאות הכפיים, ניתן לומר שבליכוד הן הרבה יותר מסתם תשואות. זה הולך ככה: לפני שכל העסק מתחיל, יושבים הקליברים באולם, בשולחן נפרד, ואז הם מוזמנים אחד אחד אל הבמה: ארנס, קצב, קורפו, ארידור, ביבי. כל אחד זוכה למנת הכבוד הראויה לו. ביבי זוכה למנה הסוערת ביותר. הכבוד — הערך, המחיאות — האמצעי. וכך, בכל פעם שיעלה, ידבר, יקטרג או יסנגר האיש עם המיקרופון, אפילו אם יעשה זאת פעמיים־שלוש בשעה, יזכה בדיוק למנה המגיעה לו.

יותר מכולם זכתה במחיאות ארוחת הצהרים.

אשת הסקרים

אחריה עולה מינה צמח "מרתף", אשת הסקרים של הליכוד, והנתונים נשלחים. התמונה האלקטוראלית שהיא מציגה נכונה לסוף חודש יולי. התחזית כוללת גם את המגזר הערבי ומצביעה על איזון כמעט מלא בין גוש הימין, 61 מנדטים (כולל הדתיים) וגוש השמאל, 59 מנדטים (כולל מפלגות ערביות). התחזית כוללת גם את הקולות הצפים, שהם 20% בערך. 60% מתוכם מתלבטים בין המחנות, כשאין משקל יתר למפלגה מסויימת. בקרב המצביעים החדשים, אומרת מינה צמח, משקל תומכי הימין הוא הגבוה יותר באופן משמעותי ממשקל השמאל, אך יש לזכור שאלה נוטים להקצנה. ועוד נתון מעניין: אם בעבר היו מאפיינים לקול הצף, הפעם לא. אולי רק זה, שבקרב הנשים אחוז הקולות הצפים גבוה מאשר אצל הגברים.

ועכשיו לנושאים ספציפיים. מינה צמח בחנה רק את הציבור היהודי, הכולל 90% מכלל קולות הבוחרים, ואלה ממצאיה:

● בטחון: שני הצדדים מפחידים את עם ישראל. מסתבר, שהחזרה לגבולות '67 מפחידה את הציבור הרבה יותר מהבעיה הדמוגרפית. רוב עמדות הקולות הצפים קרובות יותר למפלגת הליכוד.

● ועידה בינלאומית: מהסקר עולה, שככל שהליכוד הסביר יותר את הסיבות להתנגדותו לוועידה, כך ירדה בציבור התמיכה בוועידה. גם כאן הקולות הצפים בעד הליכוד ואף יותר קיצוניים.

● יציבות כלכלית: רוב הציבור תומך בעמדת שר האוצר ואומר שאסור לתת הטבות שונות לקבוצות עובדים. בנוסף, מצטיירת תמונה חדשה לשנתיים האחרונות — רוב הציבור תומך במעבר ליוזמה פרטית במשק.

● משבר הבריאות: הציבור רוצה להגן על הרפואה הציבורית באופן חד־משמעי.

● ההנהגה: לשאלה, מה הן התכונות החשובות לראש הממשלה, נבחרו התכונות הבאות לפי סדר עדיפותן: אחריות, אמינות, שיקול דעת, קבלת החלטות, עמידה בלחץ ואצל הקולות הצפים גם יושר אישי. כל הסקרים, אומרת מינה צמח, מראים שיש הערכה ליצחק שמיר. (מחיאות הכפים נעשות באולם).

מי עדיף יותר כראש ממשלה?

47% מעדיפים את שמיר, 43% את פרס. אצל "הצפים" התוצאה תיקו.

מבלי להתייחס לדעות פוליטיות, על מי אתה סומך יותר שינהל משא־ומתן לשלום?

על פי מינה צמח, ניתנת עדיפות ברורה ליצחק שמיר: 48%, מול 35% לפרס. הקהל באולם יוצא מגדרו.

צוות ההנהגה מוערך: יתרון קל לליכוד. אצל הצפים — תיקו.

מינה צמח מסכמת: "אלה ממצאים לגבי הציבור היהודי. בשקלול כללי של תוצאות הבחירות, כולל המגזר הערבי, התוצאות הן תיקו".

גם עייפות

מינה צמח מפנה את מקומה על הבמה לאולמרט, מרידור, ביבי ועובדיה עלי, לשאלות ותשובות. בתוך כך מסתבר מה מטריד את אנשי ההסברה של הליכוד: למה אין עדיין מצע לליכוד? סיכמו על מערכת בחירות בלי אלימות, אך אנשי מערך כבר מתחילים להיות אלימים בטלפון — מה לעשות? מה לומר לאנשים שמעמידים את המשאבים שמשקיעים בערי פיתוח מול המשאבים המושקעים ביו"ש? למה יש אצלנו במפלגה התנצחויות מילוליות, כמו בין שרון ונסים, בזמן שפרס ורבין מדברים יפה אחד עם השני? אלופים בדימוס טוענים שאין צורך בשטחים ופתאום בא הליכוד ואומר שזה לא נכון — אז מה לומר לאנשים? איך משכנעים את הקולות הצפים?

השעה 4. שוב מתעורר עניין הקיבה ועכשיו מתוספת לכך גם העייפות. בחוץ, ברחבת הדשא של כפר המכביה, מוגשים קפה טוב ועוגות סבירות למדי. אחר־כך כולם הולכים לצפות בסרט ההסברה המפורסם של הליכוד — "המלכודת".

ביבי נתניהו ומשה קצב ● מנת־כבוד עם גזר גמדי

ארנס ושות' יוצאים למערכה

יורם בר

מטה הבחירות של הליכוד פועל בבטחון עצמי רב. יש להם תחושה, כי למערכת ההסברה שלהם יש תשובה טובה לכל נושא שיעלה בבחירות, וכי הארועים האחרונים טופחים על פני המערך. בכנס פעילי בחירות של הליכוד שנערך ביום חמישי האחרון בכפר־המכביה שלפו ראשי "חירות" את מרבית טיעוניהם ונימוקיהם וחשפו את הדרך שבה ייאבקו במערך על קולו של הבוחר.

אם הבטחון העצמי בליכוד מוצדק או לא, זאת נדע בשני בנובמבר. בינתיים ניתן להציג את עמדות הליכוד בנושאים השונים ולהתרשם. הדברים לוקטו מפי משה ארנס, משה קצב, עובדיה עלי, ביבי נתניה ואריאל וינשטיין.

כשלונות כלכליים

● מי אחראי להתמוטטות מפעלי ההסתדרות? הנהלה כושלת? שיטה שאבד עליה הכלח? לא: המערך אומר שהליכוד אחראי. ומי יקח האשמות כאלה ברצינות.

● שיטתם המשקית שאבד עליה הכלח, המבוססת על ניהול ריכוזי ומעורבות מסיבית וברוטאלית של הממשלה במשק הכלכלי — זו אינה שיטה יעילה. גורבצ'וב מדבר על פרסטרויקה. הוא הבין שהשיטה איננה ראויה. אצלנו מתמוטטים ארגוני הקניות של המושבים, "כור", "הסנה" ועוד. הבעיה איננה של קיסר, של פקידי ההסתדרות. אנחנו חוזרים ושואלים: מדוע מדינת ישראל כה עשירה בכוח־אדם ואינה עשירה כלכלית? התשובה היא השיטה. המבנה המשקי חייב להיבנות מחדש.

● למפעלים שהם בשר מבשרו של המערך הפסדים של מיליוני דולרים רבים. אם יעלו לשלטון, הם ירוקנו את כספי משלם המיסים כדי לתגמל את מפעליהם. אבל כספי משלם המיסים לא יספיקו, והם ייצרו אינפלציה. מדוע אנחנו בטוחים? כי הם עשו את זה 30 שנה.

שמעון פרס

לדעת הליכוד, יש להם נכס אלקטוראלי אדיר וחשוב, שיש לשמור עליו: שמעון פרס. לדבריהם, הוא עשה להם שרות מצוין במהלך כל הקדנציה, ועמדותיו, הכרזותיו ומעשיו עזרו להם.

ההבראה הכלכלית

● "מתריסים נגדנו שהצבענו נגד תוכנית ההבראה הכלכלית". גם חלק משרי העבודה הצביעו נגד. המבחן האמיתי הוא בביצוע ההחלטה. המשרדים הכלכליים היו בידי הליכוד ואלמלא שרי הליכוד, התוכנית לא היתה מצליחה.

פנים חדשות

● "המערך מתהדר בפנים חדשות וטוען שלנו אין דור המשך שבוזה?" מותר לנו להפנות אליהם קריאה דומה ולשאול אותם: האם מפלגת העבודה יכולה להציג אדם שנחשב צעיר, עם נסיון פרלמנטרי של ארבע קדנציות, כאהוד אולמרט? או צעיר עם שלוש קדנציות כרוני מילוא, או אדם עם נסיון מוניציפאלי ופרלמנטרי עשיר כעובדיה עלי ודוד מגן? האם הם יכולים להציג אדם צעיר כמאיר שיטרית? האם הם יכולים להציג אדם עם נסיון מדיני עשיר כדן מרידור, מיקי איתן, משה קצב? או אדם עם נסיון מדיני עשיר כביבי נתניהו? לא!

לכן מוצע למפלגת העבודה לא לעשות שימוש בנושא זה.

התנחלויות מול עיירות הפיתוח

● הטענה שההשקעות בשטחים הן על חשבון עיירות הפיתוח — אין אבסורד ושקר גדול מזה, לדברי תעמולת הליכוד. המתיישבים ביו"ש יצאו למרחבים לא בצורה פרטיזנית. הם יצאו בגיבויה ובאישורה של הממשלה. האם מישהו מעלה על דעתו שיתיישבו ביו"ש אזרחים, ולא נספק להם שירותים? הם ממלאים שליחות לאומית חשובה ואינם זוכים לשום העדפה. אם נשווה אותם לאזרחים אחרים, רמת השירותים להם נתונה יותר. איכות החיים בעיירות הפיתוח עולה עשרות מונים על זו שביו"ש. מעולם לא קרה שמפלגה ציונית גדולה תשסה תושבי ערי פיתוח ושכונות בתושבים של חבלי ארץ אחרים. איך הם, שיעדם המרכזי פיזור אוכלוסין, מעיזים לעשות זאת?

ועידה בינלאומית

● ישראל יכולה לנהל מו"מ על עתידה שלא כמו"מ ישיר, אלא במסגרת ועידה בינלאומית בלי שייפגעו האינטרסים החיוניים שלה — זו אשליית המערך.

טאבה

● המערך לא היה מוכן להתמך בשישור. הם נתנו למצרים להבין שהם פועלים למען בוררות. כתוצאה מנסיעות חשאיות ופעולות חד־צדדיות, הביאו לקבינט לכאורה עסקת חבילה: אם נסכים לבוררות — המצרים יהיו מוכנים ליישם את כל סעיפי הנורמליזציה שטרם יושמו, ובנוסף לכך הביאו חוות דעת שאמרה שיש לנו גם כל הסיכויים לזכות. אמרנו להם: הנסיון שלנו עם פורומים בינלאומיים אינו הכי טוב. אבל המצרים לא הסכימו שבבוררות תישאל השאלה "היכן הגבול הבינלאומי", אלא היכן עמודי הגבול. הם ידעו שאת עמודי הגבול הזיזו. היום כולם יודעים שטאבה אבודה, ואנחנו נאלצים לעסוק בנסיונות פאתטיים של ריצה לקהיר בנסיונות שאולי בכל זאת נגיע לפישור, כי הבוררים יחזירו למצרים את טאבה. טאבה איננה ירושלים, אך היא דוגמה למה עלולים להגיע במדיניות המבוססת על אשליות.

הצהרת חוסיין

● מי אחראי להתנתקות חוסיין מהגדה? חוסיין?, אש"ף? לא: פרס אומר שהאחריות מוטלת על שמיר.

הליכוד: חוסיין לא מוכן ולא מסוגל לדבר בשם תושבי השטחים: הכרזת חוסיין ניפצה את האופציה הירדנית ואת האפשרות לפשרה טריטוריאלית: נסיון המערך, לשכנע את חוסיין שאולי יש עוד סיכוי לאופציה ירדנית, הוא נלעג.

האיום הדמוגראפי

● אינני אומרים שאין בעיה דמוגראפית — אומרים בליכוד. היתה בעיה דמוגראפית מאז באו הבילויים. לאחר הצהרת בלפור היו כאן 90% ערבים ו־10% יהודים. אז הם מנסים ליצור פאניקה סביב הבעיה הדמוגראפית. מנסים לומר, שמוטב לעזוב את יו"ש ועזה מה שיותר מוקדם. לא צריך לנהל מו"מ. אנחנו בעצמנו צריכים לסגת, לרוץ, לפנות. מה קרה באמת מאז ששת הימים? כבר ב־68' השמאל הזהיר שתוך 20 שנה היחס יהיה 50:50. תחזיות אלה התבדו לגמרי. היחס בין יהודים לערבים לאחר מלחמת ששת הימים היה 36% ערבים ו־64% יהודים. מה היחס אחרי 20 שנה? חל שינוי של 3% וכך ארנס. לפי ביבי נתניהו, השינוי הוא של אחוז אחד ושליש האחוז. כיום יש רק 38% ערבים. אינני אומרים שאין בעיה דמוגראפית, אך איתה היהודים מתמודדים מאז ראשית הציונות. בינתיים עלו 170,000 יהודים מבריה"מ, וקרוב לרבע מליון ערבים היגרו מכאן, וההגירה נמשכת. גם הריבוי הטבעי שלהם יורד ככל שעולה רמת הבריאות וההשכלה בקרבם. שיעור הילודה ירד ב־20 השנים האחרונות בכמחצית, והוא ממשיך לרדת.

ערכם הבטחוני של השטחים

● מגייסים גנראלים במילואים, שמסבירים לא רק כאן, אלא גם באמריקה, של יהודה, שומרון ועזה אין חשיבות בטחונית. מדברים על תחנות התרעה. זמני טיסה, דרכי תנועה. כל מי ששרת בצה"ל, גם בדרגת טוראי, יודע ששטחים אלה הם חיוניים לבטחון המדינה, שהבעיה איננה של ביקורת טיסה או תחנות התרעה. ההגנה שלנו מבוססת על גיוס המילואים. אותן 48 שעות הנחוצות כדי להביא אותם לחזית. ראינו ביום כיפור היכן היינו ללא הנוכחות שלנו בגולן.

תקעו 100 אלופים מחו"ל, תעמידו אותם על הגבעות של הגבול הישן ותשאלו: זה נחוץ לבטחון או לא? יש למישהו ספק מה תהיה התשובה?

על מנת להגן על ישראל יש לשלוט כמעט בכל יו"ש. ככל שהאיום עלינו גדל, כך הצורך בשטחים הללו גדל. השטחים נותנים לנו לא רק עומק אסטרטגי, אלא גם גובה אסטרטגי.

"עושר שלום"

● הליכוד יגרום לכך שישראל תהיה חזקה, כי זהו התנאי להמשך תהליך השלום. אחרת הערבים ימשיכו לחשוב במושגים שניתן לחסל אותנו. רק כיוון שהיינו חזקים, סאדאת פנה אלינו לשלום.

המכשול הגדול ביותר להידברות זה אש"ף. זה לא פארטנר לשיחה, זה לא פארטנר להבנה. יש פערים גדולים בין העמדות שלנו לעמדות תושבי השטחים. אך רק איתם נוכל ליישם את תוכנית האוטונומיה, כי מצרים וירדן אינם רוצים לייצגם.

לאחר נצחונם בבחירות — אומרים בליכוד — בראש סדר היום יהיה קידום תהליך השלום, ויצירת תנאים להידברות. "רק הניצים, החזקים, הבאים מעמדה של כוח, יכולים לעשות שלום. זהו הנסיון ההסטורי ובגין הוא ההוכחה לכך. 30 שנה היה השמאל בשלטון, ולא היה שלום. בגין היה שנה בלבד בשלטון, וכבר היה שלום. היונים, השמאלנים ויפי הנפש לא יכולים להביא שלום."

המערך פנה שמאלה לכן לובה אליאב הצטרף אליהם. הוא, לא שינה את עמדותיו. כיצד עושים שלום? מתוך נסיגה — לפי המערך, או שלום תוך עוצמה ובטחון, כפי שהליכוד מציע. ועוד טיעון של הליכוד בנושא השלום: מי שתומך בתוכנית אלון, לא כדאי לו להצביע מערך, שרוצה ועידה בינלאומית. ועידה כזו יכולה להחזיר אותנו רק לגבולות 67'. כל המשתתפים המיועדים — ארה"ב, בריה"מ, סין, צרפת, אנגליה וארצות ערב — תובעים מישראל נסיגה לגבולות 67'.

הנסיגה מלבנון

הליכוד בממשלה מעולם לא התנגד לנסיגה מלבנון. הליכוד מעולם לא הצביע נגד נסיגה. לליכוד היתה הצעה אחרת, שדיברה על נסיגה באופן שונה.

הלביא

בקשר ל"לביא" יטען הליכוד: התעשיה הבטחונית גדולה עלינו — אומר רבין. התעשיה הבטחונית המפוארת שלנו איננה מרכיב חשוב בבטחון? כעת, המטוסים שלנו יגיעו בלעדית מרכישה מבחוץ. התוצאה מסגירת פרוייקט הלביא היא שהפסדנו אלפי מוחות, פגענו קשה בתעשיה הבטחונית, והתשובה שלנו "לסורנרד", ל"אף 16" ולמטוסים אחרים — הלביא — ישנה. אב־טיפוס שלו מונח כמו במוזיאון. בנוסף נשמט מידינו הבסיס לומר לממשלת ארה"ב — אל תמכרו מטוסים אלה לערבים. הרי אנחנו בעצמנו קונים שם. לו מטוסינו היו שלנו, היינו יכולים לדרוש זאת.

מי שהחליט על ביטול פרוייקט הלביא עורך את הירידה: מאות רבות של טובי המוחות שלנו עוזבו את הארץ בגלל סגירת הפרוייקט, אומרים בליכוד.

פסטיבל

רק באגדות

„המסע אל הפיה הכחולה" — תיאטרון הקרון

יוסי ונונו

מריה רוזה היא ילדה איטלקיה ענייה, היוצאת ללקט תות־יבר ונקלעת ליער האגדות. הטקסט הוא של ג'אני רודרי, מחזאי איטלקי. העיבוד, העיצוב, התפאורה והבימוי מאת יצחק פקר ואשתו אסתר קגן־פקר. הטיול של מריה רוזה הופך ל„מסע אל הפיה הכחולה".

פקר: „אני מכיר את הטקסט של רודרי מזמן והאמת היא, שלא חשבתי להעלות אותו בתיאטרון. אבל בקריאה נוספת מצאתי, שיש שם הרבה דברים שמתאימים להיום. מה

„המסע אל הפיה הכחולה"

שהפריע לי הוא שיש במחזה יותר מדי טקסט ולכן קיצרתי כמה שיכולתי, והשתדלתי להפוך את הכל לפעילות תיאטרלית."

רודרי כתב את המחזה לתיאטרון בבות?

„קשה לדעת, אני חושב שכן. אם כי בזמן שהוא כתב את המחזה דמה תיאטרון הבובות לתיאטרון החי".

בדרכה אל הפיה הכחולה פוגשת מריה את הרעים, שמנסים למנוע ממנה את המפגש, ואת הטובים שעוזרים לה. בין הדמויות: הגמד שרקר עם שלגיה, החתול במגפיים, הזאב מ„כיפה אדומה", השועלה מ„פינוקיו" וכמובן, המפלצת.

„מצאנו סיגנון מיוחד. אנחנו עובדים על במה גדולה עם קוליסות גדולות. בנינו סיפור מסגרת על במאי זקן, שיש לו תיאטרון בובות. הוא נכנס לאולם רואה ילדים, הם מעוררים בו את החשק להעלות הצגה שבה הוא הופך לצעיר. זוהי מעין טכניקה של הצגה בתוך הצגה, עם שחקנים חיים ועם בובות, וכשהשחקן יוצא מאחורי הקוליסה הוא הופך לבובה. אנחנו מערבבים בין שני המישורים", דברי פקר.

דיברת על כך שיש דברים שמתאימים לימינו, אתה מוכן להרגים?

„ההצגה מצחיקה, לירית וגם ...וכה. בסיפור האגדות נותנת הפיה ... מטה קסמים, שבעזרתו היא משליט... אהבה בעולם. אנחנו שינינו את הסוף. מריה מתעוררת מהחלום, חוזרת למציאות האפורה, ומבינה — וזה המסר לילדים — שבחיים אין מטה קסמים. אבל אם הילדים רוצים, הם יכולים לשנות משהו, ולעשות את החיים טובים יותר".

ההצגה מלווה במוסיקה ובפזמונים שכתב לב בוגסלבסקי יחד עם יצחק דקר. משחקים ומפעילים עתליה קפלן וולדימיר דב. תיאטרונו של פקר נקרא „תיאטרון החלון", וההצגה הזו מיועדת לילדים בגיל 9-5 ולכל המשפחה.

תיאטרון החאן 17/14 באוגוסט בשעה 16.00

סדנה

חזות הכל

יוסי ונונו

בשבוע שעבר העלו בוגרי המחזור הראשון של ביה"ס לתיאטרון חזותי ערב סיום („סינאלה 2"), שהורכב מעבודות שונות שיצרו בעצמם, ובו הדגימו התלמידים מיגוון אמצעים וטכניקות בימתיות שנלמדו בבית־הספר. זאת, לאחר שנתיים של לימודים בבית־הספר, שהוקם בשיגעון פרטי של כמה משוגעים לדבר, המרוכזים סביב תיאטרון „הקרון" בירושלים ובראשם הרס עפרת.

עפרת: „כיום לומדים בבית־הספר 35 תלמידים מתוכם 19 בוגרים. ל„קצפת" שבין הבוגרים תינתן האופציה להמשיך שנת סטאז' נוספת. בה יצרו התלמידים עבודות משלהם בחסות ובפיקוח אנשי־התיאטרון כשבית־הספר מתפקד מבחינתם כתיאטרון לכל דבר, כולל הצרכים הטכניים". את העבודות הציגו הבוגרים בירושלים ולשם שינוי, גם בתל־אביב.

בסך־הכל נעשו כ־27 עבודות באורכים של כ־10 עד 40 דקות. בירושלים פיצלנו את הערב לשני ערבים, ובתל־אביב הצגנו כ־9 עבודות, שגם הן ארוכות מדי. הכוונה היתה לגרות את הקהל במעין רגם מוצג של מה שקורה בבית־הספר. זו הפעם הראשונה שאנחנו יורדים לתל־אביב באופן מסודר. חשוב לנו להראות את מה שאנחנו עושים, אנחנו הרי מתעסקים בתיאטרון אחר".

— אולי תרחיב את הדיבור על כך?

„אנחנו ביה"ס לתיאטרון היחיד בארץ העוסק בתיאטרון מודרני, בשילוב אמנויות כמו, אמנות פלסטית, מוצגים, בובות ומשחק כשהדגש הוא על האלמנטים הפלסטיים של התיאטרון. בבית־הספר למשחק או באוניברסיטה עוסקים בעצם בהפניות בוגרים לתיאטרון הרפרטוארי הממוסד. אנחנו עוסקים ב„אחר". ישנו כבר מחזור חדש, ונראה שיש ביקוש גם לתיאטרון מהסוג הזה."

הופעה

ושוב אתכם

אסתר עופרים בהופעה

יוסי ונונו

הזמרת אסתר עופרים חוזרת להופיע ובעברית. בשלב זה מתוכננות חמש הופעות בלבד, הראשונה ב־24 בספטמבר בהיכל התרבות בתל־אביב. כמו כן תקיים עופרים הופעות בבנייני האומה בירושלים.

המנהל המוסיקלי של המופע יהיה יוני רכטר. עופרים ורכטר כבר עסוקים בימים אלה בחיפוש נגנים ובחזרות ראשונות למופע. תוכנית המופע תכלול חומר חדש וכן שירים מהרפרטואר, שכבר הפכו לקלאסיקה בזמר העברי.

עלינא תורי בחופשה

כתב עת

חובבי המוסיקה הקאמרית

גליון מספר 16 של הירחון „מוסיקה", שיצא זה עתה לאור, מכיל רשימות יסודיות בכמה תחומים חשובים. במרכזה של החוברת מאמרו של דוד שחם על תרבות הנגינה של החובבים, בעיקר ההרכבים הקאמריים של כלי־הקשת. נושא שרק לעיתים נדירות, מטפלים בו, ועוד בצורה כה יסודית.

עוד בתחום המוסיקה דיוקן של מרע האתנומוסיקולוגיה מאת אדווין סרוסי. זה ענף מדעי חדש יחסית. יוסי מר־חיים מתאר את פגישתו עם הפוטוריזם, איתן שפירא את עולמו של כלי־הנגינה, האקורדיון, שהיה פעם בשימוש נרחב וכאילו סר חינו, ועוד נושאים שונים.

המחול תופש הפעם אף הוא מקום נכבד. רות אשל מנתחת את ראשיתו של המחול האמנותי המודרני בארץ־ישראל בשנות ה־30 בימי מלחמת העולם השניה ועם הקמת המדינה. ואילו רונית לנד עוסקת בתופעה ושמה „המחול האמריקני" המודרני, השרוי כיום, אחרי המהפיכה הגדולה של העשור הקודם, במשבר.

ויש גם נקודות יהודיות, כגון שני עמודים על אודות פנדרצקי, המלחין הפולני בן־זמננו, והנקודה היהודית שלו, וביוגראפיה של הזמר המפורסם ידלובקר, שכאילו נשכח מלבו.

ודווקא הנקודה היהודית נשתכחה, משום מה, מהרשימה על פסטיבל רוסיני בעיר האיטלקית פסארו, שלחוף האדריאטי, (שנכתבת כאן, משום מה דווקא „פזארו"...), ולה פסטיבל המוקדש למלחין רוסיני, שנולד בה. המחבר (המאמר אינו חתום) שכח להזכיר, שפסארו חגגה לפני שנה את יום מותו ה־500 של תושב מפורסם אחר של העיר, גוליאלמו אבראו (בנימין היהודי), מורה למחול מפורסם בתקופת הרנסאנס, אף הוא יליד פסארו. כיוון שמדובר במעין מדריך לתייר הישראלי חובב המוסיקה, אפשר היה להוסיף, שבפסארו מצויים שרידיו של בית־כנסת מפואר, אולי המבנה הבארוקי היפה ביותר של יהדות איטליה.

אבל אלה פגמים זעירים בחוברת עשויה בטוב טעם ועשירה בחומר.

גיורא מנור

סטטיסטיקה

396 צופים על כל שחקן בתיאטרון „הבימה"

בשבוע שעבר שבר התיאטרון הלאומי „הבימה" כמה וכמה שיאים: המחזמר „סאלח שבתי" הועבר מאולם התיאטרון להיכל התרבות הסמוך, בעזרת מבצע טכני מסובך, שבוצע על־ידי צוות הבימה הטכני.

בכל האולמות יחד נוכחו 4000, שנחלקו כדלקמן:

הצגת „מעגל הגיר הקווקזי" באולם רובינא (30 שחקנים ו־1000 צופים);

הצגת „אנשים קשים" באולם מסקין (4 שחקנים ו־300 צופים).

„המלבישי" בבימרתף (7 שחקנים 200 צופים).

המחזמר „סאלח שבתי" בהיכל התרבות (60 משתתפים ו־2500 צופים).

בסך־הכל נטלו חלק בכל ההצגות 101 שחקנים, משמע 396 צופים על כל שחקן ושחקן.

וידיאו

● נערת ליווי — סיגורני וויבר היא אקדמאית מבריקה שבשל מחסור חמור בכסף נאלצת לעבוד כזונת צמרת. אחד הקליינטים שלה הוא מייקל קיין בתפקיד דיפלומט בריטי. הם מסתבכים ברשת מזימות פוליטיות בה מעורבים כל מיני סעודים שמנים. סרט גזעני שהוא מותחן גרוע.

● עד סוף הלילה — אסי דיין הוא הצבר המיתולוגי המגלה את משבר גיל הארבעים. אשתו רוצה לעזוב אותו, הזיונים החפוזים אינם מספקים אותו. יחסיו עם הוריו מחמירים ועבודתו בפאב התל־אביבי האופנתי שוחקת אותו. איתן גרין ביים דרמה ריאליסטית המנסה להגיד משהו על כאן ועכשיו ולא הכי מצליחה. (הפצה: יונייטד קינג וידיאו).

● לא שם זיין — עוד סרט ישראלי שניסה להגיד משהו על כאן ועכשיו ויצאה לו קריקטורה גסה ומבזה על בני צה"ל מבוסס על ספרו של דן בן אמוץ. נסיונותיו של נכה צה"ל להשתקם בחברה בריאה אינם עולים יפה. שמואל אימברמן ביים בניקיון טכני ובבישול תוכני ועלילתי.

● פלאטון — הסרט הזה הוא אולי המקבילה האמריקנית ל„לא שם זיין". בוקס סטריוטי מתחסד וצרקני. דמעות תנין על מלחמת וייטנאם. אוליבר סטון זכה לשבחים מצד כל המתחסדים והלקקנים על ישבנה הרחב של האמריקנה. הריאליזם הקולנועי המשובח אינו מחפה על המסר המביש. (הפצה: יונייטד קינג וידיאו).

● המאבק לחיים — עוד אחד מסדרת נסיונותיו הכושלים של הבמאי הרוסי הגולה אנדריי קונצ'לובסקי בקולנוע ההוליוודי ובחסות גולן גלובוס. הפעם זהו העתק מציצני לחייה של הצלנית חולת הטרשת ז'קלין דה־פרה ז"ל ולנישואיה השערורייתיים לדניאל בירנבוים. ג'ולי אנדרוס היא בת דמותה. סרט טיפשי, וולגארי ומביך.

יעל ישראל

אירוע

נושא כלים

יוסי ונונו

גם צפת בחוגגים. בין ה־16 ל... באוגוסט יחגגו שם את פסטיבל הכלי זמרים. בהודעה לעיתונות צויין שזה האירוע האחרון של חגיגות ה־40. תיקון טעות: מחכה לנו פסטיבל אילת, ומי יודע? יש עוד כמה נושאים, שנשאו... בלי ערים או להיפך...

בכל מקרה, הפסטיבל יתקיים בשעות אחר הצהריים, ובערב ישתתפו בו קרוב לעשרה הרכבים ועשרות נגנים בודדים, שינגנו בחוצות. הלהקות יציגו את הייחוד של הכליזמרים הקלאסיים, ומוסיקה מסורתית של עדות שונות (בוכרים, כורדים, בולגרים ...

הפסטיבל ייערך בסמטאות הרובע היהודי ובאיזור בתי־הכנסת. המופעים יהיו על רקע התפאורה הצפתית של סימטאות צרות, מרפסות וחצרות. אין בימות.

בין ההרכבים שיופיעו (הלהקות תופענה בלבוש ובכלים מסורתיים): מוטה ברלין ולהקת „שמח תשמח" — להקה של בחורי־ישיבה מירושלים; שמואל אחיעזר, שהיה תלמידו הראשון של גיורא פיידמן ולהקתו; „נעימה הסבעית", עמי אוחיון ובנו במוסיקה מרוקאית; להקת הבולגרים מיפו; להקת „סלך" נשיה גרוזיניים; וכמובן — גם האידיש לא תקופח. ייצג אותה אלימלך רונן.

הפסטיבל ייחתם בהפנינג משותף של כל הכליזמרים בכיכר המרכזית של העיר העתיקה, כיכר מגינים. על ההפקה והניהול האמנותי אחראי זכריה לירז.

הכוונה היא להפוך את הפסטיבל למסורת ובשנה הבאה אף להרחיבו ולהפוך אותו לפסטיבל בינלאומי של כליזמרים. אז אם אתם קופצים לצפת, ממטה הפסטיבל נמסר לי שה־16 באוגוסט יהיה היום החזק.

שוורצנגר במדי „בינוצ'קה"

„מפגש לוהט" — בקולנוע „אסתר" בתל אביב

ארנולד שוורצנגר וגינת גרשון, „מפגש לוהט"

יעל ישראל

הדבר המצחיק ביותר בסרט זה הוא, ללא ספק, ארנולד שוורצנגר, בתפקיד קומיסר רוסי קשוח, שאינו נכבש בפלאי הקפיטליזם האמריקני, כאותה „ני־נוצ'קה" חיננית של ארנסט לוביץ'.

שוורצנגר, שהתחיל כגפיל שרירים בסרטי פעולה, הולך וכובש לו מקום כקומיקאי משעשע ביותר. תחילה בסרטים כמו „קונן הברברי" ו„שליחות קטלנית", שהסתמכו על היותו הר־אדם. ב„קומנדו" ו„עיסקה ללא רחמים" כבר החלו לטפטף לדמותו טיפות אחדות של הומור. ועכשיו, בסרטו החדש של וולטר היל, „מפגש לוהט", הוא מצחיק בכל דיקת־מסך, למרות שלמעשה כמעט שאינו מדבר.

לצידו של שוורצנגר מופיע הקומיקאי ג'יימס בלושי („ארוני המנהל"), אחיו של הקומיקאי האגדי המנוח, ג'ון בלושי.

שוורצנגר ובלושי מגלמים את דמותם של ... בלשי משטרה, במותחן־פעולה קומי, הבנוי על הניגודים בצורתם ובאופיים.

שוורצנגר הוא נפיל סלבי שהגיע זה עתה מאחורי מסך הברזל כדי להחזיר לרוסיה פושע גרוזיני שברח לאמריקה. שם מצרפים אליו את בלושי, בתפקיד בלש לא־יוצלח שמגלה תמיד ל„פקשש" משימות.

את במאי הסרט, וולטר היל האמריקאי, היכרנו בסרטי־פעולה רציניים ומכובדים, כמו „חבורת הלוחמים", „גברים במבוכה" או „ארבעים ושמונה שעות". „מפגש לוהט" הוא מסרטיו החלשים, ובנוסף לכך זהו סרט בעל נימות גזעניות מעצבנות. סוחרי הסמים הרעים באמריקה הם כושים אלימים למראה, שעושים יד אחת עם סוחרי סמים גרוזינים אלימים למראה מרוסיה. אם הייתי כושית או גרוזינית, הייתי מתעצבנת על וולטר היל.

מפלגה קטנה עדיפה

נדמה לי שבמערכת בחירות זו רבים מאד האנשים שאינם מקדישים אפילו דקה אחת מזמנם כדי להרהר בשאלה: החשובה־מאד המתייחסת למעמד החדש שניתן למפלגות הגדולות, לעומת המפלגות הקטנות, בפוליטיקה הישראלית.

למפלגת ההמונים הגדולה נועד תפקיד־מפתח בשני סוגים של מערכות פוליטיות. את הסוג הראשון כינה בשעתו סוציולוג צרפתי ידוע (דיברז'ה) בשם „מערכת המפלגה הדומיננטית". דוגמאות קלאסיות לכך היו לו המצב בישראל בשנות החמישים והמצב באיטליה. בשתי מדינות אלה היתה מפלגת המונים אחת גדולה (מפא"י בישראל והמפלגה הנוצרית־דמוקרטית באיטליה), ואילו שאר המפלגות הן בגודל בינוני או זעיר. השאלה שעמדה להכרעה בבחירות היתה בעצם זו: עם מי מן המפלגות הקטנות תכונן המפלגה הדומיננטית את הקואליציה הממשלתית הבאה? במערכת זו נועד, איפוא, למפלגה הגדולה תפקיד חשוב: היא היתה אבן־הפינה ליציבות המערכת, היא היתה המקבע והמייצב של המערכת הפוליטית, והיא היתה „מפלגת השלטון הלגיטימית", כפי שמכונה מעמד זה לעיתים קרובות. במציאות פוליטית כזאת יש אכן טעם לאבחנה החשובה בין מפלגה גדולה לבין מפלגה קטנה.

★

סוג אחר של מערכות פוליטיות, שנועד בו תפקיד חשוב למפלגת ההמונים הגדולה, מוכר לנו יותר. זו המערכת הפוליטית הקיימת בארצות בעלות שיטת בחירות אזוריות, כגון בריטניה וארצות־הברית. בארצות אלה התחרות כולה מתקיימת בין מפלגות גדולות בלבד. אין שם מפלגות קטנות בעלות משמעות.

(בבריטניה, כידוע, השתנה הדבר במידה קטנה בעשור האחרון עם כינון הברית בין הליברלים לבין פורשי הלייבור). מפלגות גדולות הן, על פי טיבען, קואליציות פוליטיות, כשבכל קואליציה גוונים פוליטיים שונים. השיטה האזורית מאפשרת לבוחרים־מן־השורה (ולא רק לחברי מפלגה) להשפיע על הרכב כל קואליציה. בדרכים שונות, אופייניות לכל ארץ, נלקחת בחשבון עמדת הבוחרים מכל מחוז, כאשר מחליטים אם לתת את הייצוג האזורי בידי איש הלייבור מן „השמאל", או מן „השמאל המתון" או מן „השמאל הקיצוני". באותו אופן גם נקבע האם במחוז בחירה בארצות־הברית יבחר „דמוקרט שמרן", או „דמוקרט ליברלי", והוא הדין לגבי נציג הרפובליקאים. המערכה מתנהלת, איפוא, בין שתי קואליציות פוליטיות — הקרויות „מפלגות המונים גדולות", והבוחרים נוטלים חלק בקביעת אופיה הפוליטי והרעיוני של כל קואליציה.

★

בישראל התקיימה, כאמור, שנים רבות שיטת „המפלגה הדומיננטית". ההצבעה עבור מפא"י — שהיתה בעצם המפלגה הגדולה היחידה — סימנה לא רק תמיכה בדרכה הפוליטית של מפלגה זו — אלא היא סימנה גם רצון להמשך המצב־הקיים, נטיות־לב שמרניות, וסוג מסויים של הזדהות עם „מפלגת השלטון הלגיטימית". עם כינון „הליכוד" כמפלגה גדולה שניה (כצד מפלגת העבודה) חל שינוי מרחיק־לכת באופי המערכת הבין־מפלגתית, והשינוי הזה איננו מתבטא רק במספר המפלגות הגדולות — שתיים במקום אחת — אלא בהעברת התחרות האמיתית, הגורלית, מן הזירה הבין־מפלגתית אל הזירה הבין־גושית, זירת ההתגוששות בין קואליציות ולא בין מפלגות.

השאלה החשובה המוכרעת במערכת בחירות מתייחסת לטיב הקואליציה העתידה לשלוט. בגלל סיבות מובנות — שוב אין שואלים בישראל איזו מפלגה תשלוט בעתיד, אלא איזה „גוש מפלגות" יכונן את הממשלה. בעיקרו של דבר, המסגרת הפוליטית האפקטיבית בישראל המקבילה היום למפלגה הדמוקרטית בארצות־הברית או ללייבור הבריטי איננה מפלגת העבודה, אלא גוש המפלגות הכולל את „העבודה", מפ"ם, ר"צ, ו„שינוי". המסגרת הפוליטית בעלת־המשמעות בישראל הממלאת תפקיד דומה למפלגה השמרנית בבריטניה (או למפלגה הרפובליקאית בארצות־הברית), איננה מפלגת הליכוד — אלא גוש המפלגות הכולל את „הליכוד", המפלגות הדתיות ו„התחיה". גם שם וגם כאן נקבע הרכב הקואליציות המתחרות לפני הבחירות ולא אחריהן.

★

לגבי מי שמעדיף קואליציה אחת על פני חברתה אין זה משנה לפיכך אם יצביע עבור „התחיה" או עבור הליכוד מצד אחד, או מצד שני, עבור מפ"ם או עבור מפלגת העבודה — בכל מקרה הוא תורם את קולו לאותה קואליציה. מבחינת הרצון לתגבור בקואליציה זו או אחרת, אין שום הבדל באיזו מפלגה משפלגת הקואליציה אתה תומך — ומבחינה זו אין יתרון למפלגה גדולה על פני המפלגה הקטנה.

למפלגה הגדולה, במערכת זו, יש יתרון חשוב לגבי הבוחר הבלתי־משכיל ו/או לגבי הבוחר האדיש והלא־מתעניין. בוחר זה מבקש להסתפק בהבדל הכללי שבין שתי הקואליציות ואינו מתעניין בהרכב הפוליטי של כל קואליציה — או שאין הוא מסוגל להבין את ההבדלים בין ההרכבים האפשריים השונים. לעומת זה, למפלגה הקטנה יש יתרון ברור מבחינתו של הבוחר הרציונלי והמתעניין. המפלגה הקטנה מאפשרת לו להביע בבחירתו לא רק את העדפתו ביחס לטיב הקואליציה שתשלוט — אלא היא גם מאפשרת לו לבטא את העדפתו ביחס להרכב הפוליטי והרעיוני של קואליציה זו.

לאמיתו של דבר — כל גוון פוליטי או זרם רעיוני המיוצג ב„עבודה" וב„ליכוד" מיוצג גם במפלגה קטנה כלשהי — ולכן, להלכה, כל מי שתומך בקואליציה בראשות ה„עבודה", או בראשות ה„ליכוד", יכול למצוא לו ביטוי שלם יותר ונאמן יותר על־ידי הצבעה עבור מפלגה קטנה.

אפשר אפילו להרחיק־לכת ולקבוע, כי במערכת פוליטית המאופיינת על־ידי תחרות בין גושים, ולא בין מפלגות, אין זה רציונלי לבחור במפלגה גדולה והטרוגנית כאשר ניתן להתבטא באופן שלם ונאמן יותר, על־ידי בחירה במפלגה קטנה והומוגנית.

★

מדוע בכל זאת קיימות מפלגות גדולות? ראשית, משום שרוב ציבור הבוחרים שייך לקבוצת הבלתי־מתעניינים, שלא לומר הבלתי־רציונליים. שנית, משום שבישראל קיימת עדיין קבוצה גדולה של „בוחרים מסורתיים" התומכים במפלגות גדולות מזה שנים רבות, ותחילת זיקתם המפלגתית נקבעה עוד בימים שלמפלגה הגדולה היה עדיין מעמד מיוחד. שלישית, משום שעדיין רווחת האמונה בקרב הציבור הבלתי־משכיל, כאילו גורל המפלגה (ולא גודל הגוש) הוא הקובע מי ישלוט.

כינון ממשלה משותפת לשתי המפלגות הגדולות ב־1984 הציב על סדר יומו של הבוחר בארץ שאלה נוספת, העומדת מכאן ואילך להכרעה בכל מערכת בחירות אצלנו. ההצבעה עבור מפלגה קטנה, אופוזיציונית, מבטאת משאלה נוספת של הבוחר: למנוע בעתיד שיתוף־פעולה בין המפלגות הגדולות. הצבעה עבור מפלגה גדולה זו או אחרת, מבטאת, לפחות, אדישות כלשהי ביחס לשאלת אפשרות שיתוף הפעולה בין המפלגות הגדולות, או לעיתים קרובות, תמיכה מפורשת בשיתוף פעולה זה.

חוג בית

גדי יציב

גבול הסמן הימני

„מה בעצם איכפת לך מכהנא", שאל אותי לא מכבר עיתונאי. „מה איכפת לך אם יתנו לו או לא יתנו לו לרוץ בבחירות הקרובות? הרי את הקולות שלו לוקח השטח הזה בין היתר — או מה זה משנה לך אם יהיו קצת פחות או קצת יותר קולות ל„תחיה" או ל„צומת" או לאיזה קיצונים־ימניים אחרים".

השאלה מעידה על אי־הבנה יסודית של השואל. ראשית דבר, את האיסור על הופעתו של כהנא בבחירות יש להטיל מטעמים עקרוניים. כהנא הוא גזען, והוא אנטי־דמוקרטי מוצהר, ובשום פנים ואופן אסור לדמוקרטיה להניח לבחירתה ליהנות מיתרונותיה. עקרון היסוד של הדמוקרטיה הוא שאני מניח לך ליהנות מכל יתרונותיה בתנאי שאתה תניח לי אותה זכות עצמה. לעומת זה, אם אתה, על פי עקרונך, עתיד לשלול ממני זכות זו כאשר יהיה לך לכך הייכולת — אני מחוייב למנוע ממך את האפשרות להגיע לכוח זה.

שנית — האיסור על כהנא נועד להציב ביחסום המסמן את גבולות הימין הלגיטימי: עד כאן — ומכאן ואילך משתרע השטח האסור על פי אמות־המידה הציבוריות שלנו. בלעדי הגבול הזה יצנחו לנו עוד ועוד כהנים ימניים, ולעת בחירות תבקש לה כל מפלגת ימין להתיישר על פי הסמן הימני הקיצוני ביותר.

האיסור על הופעתו של כהנא לא נועד איפוא לחולל תמורות אלקטורליות בעלות משמעות בקרה־הסבר העיקרי של הפוליטיקה הישראלית בין שני הגושים — אלא הוא נועד לחסום את גוש הימין מגימוס פוטנציאל הגזענות הכבון בו. אנחנו תוכניים איפוא באיסור זה — אפילו אם יזכו כתוצאה מכך כמה מפלגות ימין בכמה קולות נוספים.

איזו עמדה בהירה

חברים יקרים, כנציג המערך בחוג בית זה הרשו לי להסביר לכם, בבהירות ובקיצור, את עמדת מפלגת העבודה ביחס לשטחים ולעניינים הנוגעים להם. כידוע לכם, חברים, אנחנו מתנגדים בהחלט להקמת ההתנחלויות שאנחנו מתנגדים בכל תוקף לפינויין. אפשר גם להסביר זאת יותר ברור: אנחנו מתנגדים לפינוי ההתנחלויות שאת הקמתן אנחנו שוללים. באופן כללי יותר ניתן לומר שאנחנו בעד החזרת השטחים אלא אם כן כבר יש התנחלויות בשטח, ו/או אם השטח חשוב לנו מבחינה אסטרטגית, ו/או אם השטח מיושב בצפיפות. כיוון שאין שום שטח שהוא גם חסר־התנחלות וגם נטול־חשיבות אסטרטגית וגם לא־מיושב בצפיפות, אתם כבר מבינים למה אני מתכוון כשאני אומר שאנחנו בעד החזרת השטחים. אל תקרצי לי בחזרה, חברה, לא אליך התכוונתי. את השטחים שאנחנו מסרבים להחזיר יש בדעתנו להחזיר למלך חוסיין שמסרב לקבל אותם. לא, אינני חושב שנכנע לסרבנות הזאת — ואם בסופו של דבר לא נחזיר את השטחים — לא יהיה זה בגלל שחוסיין מסרב לקבל אותם. יתר על כן, את השטחים בדעתנו להחזיר, על אף התנגדותנו, לאחר משא־ומתן עם משלחת ירדנית־פלשתינית. נכון שהירדנים כבר אינם מוכנים להיות כלולים במשלחת זו — אבל הפלשתינים, לעומת זה, מגלים נכונות רבה לכך — ומן הסיבה הזאת אנחנו שמים אותם בכלא. עכשיו תשאלו מדוע אנחנו שמים בכלא את האדם שצריך להיות חבר במשלחת הפלשתינית? התשובה: משום שהאיש לא עבר שום עבירה שבגינה שמים בדרך־כלל אנשים בכלא, שהרי אילו היה עובר עבירה כלשהי היינו מעמידים אותו לדין — אבל אנחנו מתנגדים בתוקף, ובאופן עקרוני, להעמדתו לדין. אנחנו מטילים עליו מעצר מינהלי — משום שבכל התקופה הארוכה שהיה האיש הזה במעצר מינהלי בעבר הוא הסית למלחמות וגרם לאינתיפאדה. כיוון שגם בעבר כאשר היה בכלא היא עורר מהומות בשטחים — אל הכלא נשליך אותו שוב כדי שמהומות לא יהיו. כאן, חברים יקרים, אני מפסיק לרגע בתקווה שהבנתם היטב את עמדתנו הברורה. החד־משמעית והבלתי־ניתנת־לאי־הבנה.

פרס באפרת ● אנחנו מתנגדים בהחלט להקמת התנחלויות שאנחנו מתנגדים בכל תוקף לפינויין

רשות הקורא

אמינות הדיווח

ב„על המשמר" מ־4.8.88 דווח על חתימת הסכם עודפים בין ר"צ והמערך ובין היתר נזכרו דברי ח"כ שולמית אלוני, כי „מעולם לא היתה אליה פנייה רשמית של מפ"ם בעניין הסכם עודפים". באותו יום פירסם גם „חדשות" את האירוע והביא, בין מובאותיה דברי ח"כ אלוני, לאמור: „מפ"ם לא פנתה אלינו, רשמית או לא רשמית...".

אני יוצא מהנחה שלא לשווא הביא „חדשות" את דברי ח"כ אלוני בדיבור ישיר ובין מירכאות. לאמור שזהו ציטוט נאמן של הדברים שנאמרו. אם כך הדבר, בולט לעין כי „על המשמר" חטא לאמינות הדיווח, בהשמיטו טענת ח"כ אלוני כי גם פנייה בלתי רשמית לא היתה מצד מפ"ם אל ר"צ בעניין הסכם העודפים. ברור, שבשורת ח"כ אלוני בפרישה את אופני הפנייה שלא נעשו היתה יהבעים את העדרה של פנייה לא־רשמית רווחא, ואילו הדיווח ב„על המשמר" יצר בלב הקורא רושם הפוך.

זה בשנה אני מנוי על „על המשמר", הוא העיתון היחיד בארץ המשקף את דעותי הפוליטיות — ציונות, סוציאליזם ושלום בין ישראל וערב. אילמלא קניתי היום את „חדשות" ובמקרה, לרגל נסיבי הצנזורה לפתיחת פיו, לא הייתי עומד על העניין והייתי עלול להיות נולך שולל.

עוזי רבי יובל גבעתיים

הפגנה באשדוד

קראתי בעיתונכם כתבה, כאילו ביום 31.7.88 הפגינו מול בניין העירייה באשדוד 80 צעירי מפ"ם ואליהם הצטרפו מאות מתושבי אשדוד. הידיעה שפורסמה איננה נכונה — הפגינו ארבעה נערים ופרט לכתבים לא התוספו עוד מפגינים.

דוד הרטום,
דובר עיריית אשדוד

חלם בעפולה

על העיר עפולה נכתבו כבר תלי תלים של כתבות, סיפורים ובדיחות, אך באחרונה הגדילו פרנסי העיר לעשות, והפכו את עפולה בירת העמק, המשמשת ציר תחבורה מרכזי לכל הבאים מהשפלה והדרום לגליל — לחלם.

באחד מימי הקיץ הלוהטים של חודש יולי נזקקתי לחצות את עפולה בדרכי לקצרין. במקום שבו כרגיל הייתי מסתבך במציאת דרכי, נתכסה הדרך ונאלצתי לחפש את היציאה. וראו זה פלא — מצאתי. לא שהיה שילוט מתאים ברור וגלוי לעין, אלא על סמך טעייה וניסוי.

הבעיה האמיתית היתה בדרכי חזרה. שוב נזקקתי לחצות את בירת העמק. הפעם כבר הייתי מוכן ודרוך. אלא מאי, כשהגעתי למקום בו קיוויתי שצריכה להיות ההתחברות ליציאה, נוכחתי לתדהמתי שנקלעתי למעין מסלול משחקים למכוניות — בו כל מכונית מנסה למצוא דרכה כיצד להיחלץ מהמבוך שאליו נקלעה. גם הסיסמה „אחריי" שצעק נהג אחר לא הועילה, שכן עד מהרה נלכדנו בדרך ללא מוצא.

אני בטוח שכאשר יושלם הכביש החדש (לפני הבחירות או לאחריהן?) הוא יהיה נוח יפה ומועיל. אך בינתיים מדוע לא ניתן לשים שלט ברור, שיכוון את אלפי הנהגים החגים כסביבון סביב עצמם בנסיונות נואשים למצוא את דרכם.

רזיאל דונג, חולון

לשווק מסרים מהותיים

נראה לי שסיסמתה של מפ"ם את מפלגת העבודה כמטרה המחייבת ריכוז חיצי ביקורת נגדה, כחלק מתעמולת הבחירות, הוא מעשה שגוי ומזיק. למרות שאיננה עוד בת־ברית, הפיכתה של „העבודה" ליריבה, שהצבעה למענה נחשבת כבפ"ם — האומנם? — כמעשה שלא ייעשה, יש לטעמי בשום התוצאה מצערת של מטרת קיומה של מפ"ם כמפלגה פוליטית, ופגיעה באינטרסים שלה.

כמי שנמנה עם ציבור מצביעי מפ"ם הייתי מציע לראשיה ולמעצבי קו ההסברה שלה לרכז את המאמץ, בזמן הקצר שנותר עד לבחירות, בהבהרת הייחוד של המפלגה, במסרים המהותיים שלה, בקווי שלה, לעומת מפלגות אחרות, בשיווק עצבה לדעת על הטוב שבה, ולא על הרע שבזולתה.

אברהם עזרון, רשפים

האגרה והתמורה

מעניין מתי בפעם האחרונה צפה מנהל הטלוויזיה בסחורה שהוא משווק לנו. כשלמי האגרה: סדרות מסוג „הפשי על הבאר", „מלך הכיתה", „בלשים בלילה", „ספינת האהבה" וכיו"ב — זה עלבון לאינטליגנציה.

דליה כהן, רמת־גן

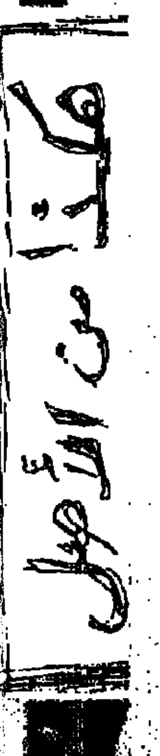

השופט לוין: אסור לבצע חריגים בתקנון ההתאחדות

הנסיון לבקש חנינה לקבוצות שחקנים ועסקנים לקראת פתיחת עונת הכדורגל, כפי שביקשו כמה עסקנים בכירים בהתאחדות, שחרגו מהתקנון, נתקל ביום שישי בהתנגדות חריפה של יו"ר ועדת התקנון, שופט ביהמ"ר העליון, דב לוין.

נודע כי השופט לוין הודיע בישיבת ועדת התקנון ברמת־אביב כי אין לבצע כל חריגים ומעשים בלתי־מקובלים.

בישיבת ועדת התקנון צויין כי כל מי שביצע מעשים, שחרגו מהתקנון, חייב לשאת בעונש.

תגובה זו של ועדת התקנון היתה להצעה שהועלתה לאחרונה ע"י כמה עסקנים, ביניהם מהפועל ת"א, להעניק חנינה, במסגרת הסכם ביד מרכזי, לאלה שחרגו מהמוסכמות.

שים לב

שיטה לא משפרת איכות

פעם חשבו ששיטת הניקוד הנהוגה באנגליה תציל את הליגה הישראלית בכדורגל. סברו ששיטת 3 הנקודות לנצחון תגביר את תיאבון השערים של השחקנים שלנו. עכשיו מדברים על „השיטה ההונגרית", שלדעת כמה מראשי ההתאחדות לכדורגל תתן דחיפה לשובם של האוהדים למגרשים. זאת בלי שהשיטה נוסתה עדיין בהונגריה.

מהי השיטה ההונגרית? כל משחק שיסתיים בתיקו יוכרע בבעיטות־11 והקבוצה המנצחת תזכה בנקודה נוספת, כעוד שקבוצה שתנצח, ללא פנדלים, תקבל 3 נקודות. ישראל פנתה להונגריה בבקשה לקבל פירוט מלא על השיטה החדשה, שתונהג העונה, לאחר בדיקה ממושכת.

בעיית הצופים במגרשים אינה רק ישראלית. מדינות רבות, להוציא את איטליה, ספרד וכמה ארצות נוספות, סובלות מבריחת קהל ממגרשי הכדורגל. מדינות מרכז אירופה, כמו הונגריה ואוסטריה, בעבר ארצות שהכדורגל שלהן היווה דוגמא, איבדו את הצופים. ההידרדרות חמורה אולי יותר מאשר אצלנו. צריך משהו יוצא־דופן כדי לסחוף רבבות לאיצטדיונים המפוארים באותן מדינות. „דור אוהבי הכדורגל במדינות אלו אבד" — אמר לי פעם עיתונאי אוסטרי והוסיף: „אמנם בבתי־הקפה של בודפשט ווינה עדיין מדברים על כדורגל, אך אלו הם בעיקר קשישים שזוכרים בערגה את מה שהיה בעבר: מתרפקים על מה שהיה וכואבים את אשר קורה; מעניין שבשיחות מרבים להזכיר שמות כדורגלני־עבר, לעתים יותר מאשר את השחקנים המככבים כיום".

אצלנו, אולי גם אצלם, הבעייה היא מנטלית. האגודות, הקבוצות, המאמנים והכדורגלנים עצמם אשמים במצב שנוצר, שהמשחקים נערכים על רקע של יציעים ריקים. היכולת הדלה, לעתים חוסר המאמץ של כדורגלנים, גורמים לפיחות בדעת הקהל. כלי התקשורת, שחושפים שערוריות אין־ספור, מרחיקים את הקהל הטוב, שהיה פעם ממלא את המגרשים, גם כשאלו היו בלתי־נוחים.

לפני כל עונה בונים תלי־תלים של תקוות. אחר־כך, כשכמה קבוצות מצטיינות מאבדות מהילתן, מתחילה ההתמוטטות. הצופים שלנו אוהבים רק לנצח. כשהקבוצות האהודות עליהם אינן בכושר הם מקללים את כל העולם ונשארים בבית, „עד יעבור זעם". רבים ביניהם לא חוזרים ליציעים. דור העתיד של הצופים אינו צומח. לנוער יש כיום עיסוקים מעניינים יותר...

שלא תבינו אותי שלא נכון: אינני נגד השיטה ההונגרית, אבל הבה לא נקפוץ על אמצעים מלאכותיים כדי לשפר את הכדורגל; אפשר שבעיטות־11, בסיום של משחק תיקו משעמם, יגבירו את ההתלהבות, אך לא לרבים יהיה הכוח להתענות עד שיסתיימו 90 הדקות, בתיקו אפס, ואז לקבל סוכריה... כדאי לתת להונגרים להתנסות בשיטה ואחר־כך להחליט.

הכדורגל הישראלי יפרוץ קדימה רק אם יצליח לצאת מ„מיטת הסדום", אליה נכנס בעצמו. שיטה יכולה לסייע לאיכות אבל לא להחליפה.

* * *

חיים על חשבון הבאלאגן

היחידה לספורט הישגי במכון־וינגייט זכתה לקיתונות־של־רותחין בשבועות האחרונים בכלי־התקשורת. מקומות למוניהם מצאו להם עיתונאים כדי לגלות „מקומים". לכן התפלאתי שבי מסיבת עיתונאים רבת־משתתפים שנערכה בשבוע שעבר מטעם הועד האולימפי לא זכתה אותה ביקורת לחיים בשאלות המרתקות ברוך־כלל אירועים כאלו. לא היו שאלות פרובוקטיביות.

רבים מאלו שהדליפו את אותן ידיעות מגמתיות לכלי־התקשורת הם מסוג עסקנים שבעבר „עשו חיים" על חשבון הבאלאגן. הם ידעו לנצל היטב את הפירצות שהתהוו בבחירת הספורטאים למשלחות האולימפיות. היו ביניהם שדאגו למבחנים אישיים בעיירות קטנות, בתחרויות חסרות־ערך, שם נקבע לא פעם ה„מינימום האולימפי". רק מי שהיה בלוס־אנג'לס יכול היה לחוש עד כמה עמוק הבלוף בספורט הישראלי.

אינני מוכן להישבע שהפעם היה הכל מאה אחוז. אין דבר כזה, אולם לקראת סיאול היו קריטריונים ברורים שנשמרו בפני הסתערויות מכיוונים שונים. מה שהצליחה היחידה לספורט הישגי לעשות הוא להכניס קצת סדר בעניינים, להפעיל שיטות מודרניות יותר, וגם זה משהו לגבי האינטרסנטים למיניהם הפועלים בספורט הישראלי.

דבר חשוב נוסף שנאמר באותה מסיבת עיתונאים הוא לגבי סיכויי הספורטאים הישראלים בסיאול. הוצגה תמונת־מצב ברורה. אמנם זה לא נעים, אבל כך זה במציאות. בעתיד יקשה על ספורטאים לטעון שהם „הולכים על מדליה", כמו בלוס־אנג'לס...

* * *

יורקים לבאר ממנה שותים

ישראל נקלעה למילכוד בגלל חוסר אחריות, אולי טמטום, של קבוצת מתאגרפים שנסעה על דעת עצמה לדרום־אפריקה. מי שסבר שהעניין יעבור לסדר־היום הבין־לאומי — טעה. מוסדות הספורט הבין־לאומיים, כמו ההתאחדות לאיגרוף והוועד האולימפי, פנו רשמית לישראל וביקשו לקבל הבהרות.

יש לנו חשבון ארוך, ודי קשה, עם הוועד האולימפי הבין־לאומי על פרשיות בעבר (הרצח במינכן, משחקי־אסיה ועוד). גם ההתאחדויות הבין־לאומיות הערימו לא מעט קשיים בדרכה של ישראל. לא פעם נדמה ש„מחפשים" אותנו. לכן היה עלינו להיזהר שבעתיים ולא לשחק לידיהם של מבקשי־רעתנו.

אותה קבוצת מתאגרפים שנסעה לדרום־אפריקה גרמה נזק שעדיין אי־אפשר לדעת מהו. תקוותי שההתאחדות הבין־לאומית באיגרוף תסתפק בצעד ההרחקה לצמיתות של כל הנוסעים, כי בפרשת דרום־אפריקה אין הפגיעה רק ספורטיבית היא גם פוליטית־פנימית. הפרת המשמעות של תקנוני מוסדות הספורט בישראל, השוללים מכל־וכל מיפגשים עם דרום־אפריקה, היתה הפעם חמורה, ולכן גם העונש יוצא־דופן. דרך אחרת לא היתה.

הכדורגלן ההולנדי של מילאן האיטלקית, מארקו ואן־באסטן, בועט לשער באיירן מינכן, מול שני מגינים גרמנים, בפתיחת הטורניר באיצטדיון וומבלי (תצלום: איי.פי.)

כריס וודל וגרי מאבוט מטוטנהאם נאבקים עם כדורגלני ארסנל בפתיחת הטורניר, אתמול בוומבלי (תצלום: איי.פי.)

בפתיחת פסטיבל הכדורגל בוומבלי

מילאן — באיירן מינכן 0:1 ארסנל — טוטנהאם 0:4

בפתיחת פסטיבל הכדורגל באיצטדיון וומבלי בלונדון הביסה אתמול ארסנל את בת־עירה הלונדונית, טוטנהאם — 0:4, משעריהם של מרווד (2), מרסן וסמית.

במשחק השני ניצחה אלופת איטליה, מילאן, את באיירן מינכן — 0:1. את שער הנצחון כבש אנטוניו ויורדיס, בדקה ה־30. יש לציין שמשורות מילאן נעדר הכוכב הגדול רוד חוליט, אולם היום ישחק נגד טוטנהאם.

במשחק השני יתמודדו היום ארסנל ובאיירן מינכן.

אתלטיקו מדריד — ליברפול 11:5

אלופת אנגליה בכדורגל, קבוצת ליברפול, נחלה תבוסה בטורניר מרובע בלה־קורוניה, ספרד, על־ידי אתלטיקו מדריד — 5:1.

הברזילאי באלטאזאר כבש שלושער לספרדים ואת שני השערים הנוספים הבקיעו סאנטוש וסאנשז. את השער לליברפול כבש הבין־לאומי מקמאון.

אתלטיקו תשחק בגמר נגד המנצחת בין פיליפס איינדהובן וסוסייארד.

אחד ניחש 14

לאחר בדיקה של 90 אחוז מהטפסים בטוטו, נמצא משתתף אחד שניחש את כל 14 התוצאות בליגה האוסטרלית.

42 ניחשו 13 תוצאות נכונות; 660 — 12 ו־5500 — 11.

הניחוש הנכון: 1, x, 1, 1, x 1, 2, 2, 2, 1, 2, 2, 1, 2, 2.

השחיין הראשון שירד מגבול 55 השניות

ברקרופט קבע שיא עולמי ב־100 גב — 54.91

השיא העולמי במשחה 100 מטר גב נשבר פעמיים תוך 12 שעות. היה זה דייב ברקרופט, שהיה לשחיין הראשון שירד מתחום 55 השניות במרחק זה, כשקבע 54.95 שניות. הוא עשה זאת בתחרויות המוקדמות במבחני ארה"ב באוסטין, טקסס. חלפו 12 שעות והשחיין האמריקני המצויין הצליח לשפר ב־4 מאיות השנייה את שיאו הטרי כשעבר את המרחק בגמר ב־54.91 שניות.

השיא העולמי הקודם היה שייך לאלוף העולם, הסובייטי פוליאנסקי, שקבע בחודש שעבר זמן של 55 שניות בדיוק.

היה זה השיא העולמי השני שנקבע בתחרויות־המבחן בארה"ב. הראשון, מאט ביונדי ב־100 חופשי.

ביונדי הבטיח וקיים כשהצליח לזכות בהשתתפות בשבעה מקצועות במשחקים האולימפיים בסיאול, כששיים שני ב־50 מטר חופשי. הוא נוצח על ידי שיאן העולם, ג'ייגר.

באותם מישחי־המבחן נקבעו גם שיאי ארה"ב חדשים: מאט צ'טלינסקי חתר 400 מטר ב־3:48.06 דקות, והקדים את יונגרסן; מקפרלן שחתה 100 מטר חזה ב־1:08.91 דקה ובראון עבר 200 מטר חזה ב־2:13.74 דקות.

אמש ניצחה אנגל מאירס ונצחון שלישי ב־50 חופשי — 25.59 שנ'.

המאמן היוגוסלבי מאטיץ' יתחיל היום בעבודתו אצל

משבר חדש מרחף על הפועל תל־אביב

● כדורגל

אם לא יפתרו הבעיות בקבוצת הכדורגל של הפועל ת"א, תוך הימים הקרובים, כפי שהובטח למ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, עלול לפקוד משבר חדש, וחמור יותר, את האלופה עוד השבוע — נודע אמש.

מסתבר כי הקבוצה נפלה „בין הכסאות". מרכז הפועל, המנסה להסדיר את הבעיות עם מס ההכנסה, מוכן לערוב להלוואה אך טוען שאת זו צריכה לבקש מועצת פועלי ת"א... אמש נמסר כי העניינים עדיין לא זזו.

בינתיים מנסים להמשיך בפעילות: המאמן היוגוסלבי, ראטיסלב מאטיץ', יעביר היום את האימון הראשון לשחקני הפועל ת"א.

אתמול העביר עוזר־המאמן, שמעון בן־יהונתן, אימון כושר מפרך לכדורגלנים במגרש בגבעת־עליה, מאחר שהדשא באיצטדיון בלומפילד עובר שיפוץ ויהיה מוכן רק בסוף השבוע.

באימון אתמול נכחו כל הכדורגלנים, לבד מהבלמים קובי סגל ויעקב אקהויז.

המאמן מאטיץ' כבר הכין תכנית אימונים מדוקדקת לשבועות הקרובים. תחילה יתקיים אימון אחד ביום, אחר־כך שניים ובשלב הסיום, במחנה־אימון, כנראה בגליל, יתאמנו כדורגלני הפועל ת"א שלוש פעמים בשבוע.

שניים בחדר־המיון בביה"ח איכילוב:

מוטי גלעדי נפצע ב...כדורגל יעקב גרונדמן חש ברע

הזינוקים ההיתוליים של הבדרן מוטי גלעדי לבעיטותיהם של מאמני הכדורגל, צבי רוזן ויעקב גרונדמן, הסתיימו, לרוע המזל, ב...בית־החולים.

האמן גלעדי והמאמן גרונדמן היו מוזמנים לביתו של צבי רוזן בשעות הערב. לאחר־חצות יצאו לגינה ושם בעטו בכדור כשמוטי גלעדי, בעבר שוער מכבי פרדס־חנה, זינק כחתול וסיכל את נסיונות הכיבוש של שני המאמנים. לפתע מעד גלעדי ודם רב זב מפניו. גרונדמן מיהר להסיעו לחדר המיון בבית־החולים „איכילוב", שם בוצעו לו תפרים ובארבע לפנות בוקר שוחרר לביתו.

בכך לא תם הסיפור. בשעות הבוקר חש המאמן יעקב גרונדמן ברע והובהל על־ידי רעייתו יסמין לאותו חדר־מיון. האחיות שטיפלו בגלעדי הופתעו לראות את גרונדמן. הוא אושפז בבית־החולים לצורך בדיקות, ורק בסוף השבוע שוחרר.

לעשרות המטלפנים בסוף השבוע לביתו של גרונדמן נאמר: „הכל בסדר".

ארמלי נפצע בראשו באימון וטופל בבית־חולים

ארגנטיני נוסף נבחן אתמול במכבי חיפה

יוסף גלזר

לאחר שהותימה בסוף השבוע את הקשר הארגנטיני, פביאן גרינברג, בחנה אתמול מכבי חיפה, במשחק פנימי, כדורגלן ארגנטינאי־יהודי נוסף, מריצלו מנוטביץ'.

החלוץ הארגנטיני ייבחן במשך השבוע, ואז יוחלט אם ייצא למחנה האימונים הקדם־עונתי שתערוך הקבוצה, החל מיום שישי הקרוב, בסיטארד, הולנד.

את האימון העביר אתמול המנהל המקצועי ג'וני הרדי לאחר שהמאמן אמציה לבקוביץ' נעדר בגלל אבל על מות אמו.

במהלך האימון נפצע החלוץ זאהי ארמלי בראשו, בהתנגשות אווירית עם השוער מיקי דאהן. ארמלי הובהל לבית־החולים, שם נתפר חתך מעל עינו.

יועצו המשפטי של מכבי חיפה, עו"ד יואל גולדברג, המריא שלשום לארגנטינה כדי להסדיר את מכירתו של הקשר דניאל בראיילובסקי לקבוצת „בוקה ג'וניורס" מבואנוס איירס. לפי הסיכום הטלפוני תקבל מכבי חיפה תמורת בראיילובסקי 150 אלף דולר, כולל הסכום שהכדורגלן חב לה כמענק חתימה לשנתיים הקרובות, והקבוצה תגיע אז למשחקים בישראל שהכנסות שניים מהם יועברו למכבי חיפה.

הכדורגלן הוותיק יוסי קרמר (31) חוזר לאחר שלוש שנות הפוגה לקבוצת הכדורגל של מכבי חיפה. קרמר ייצא עם הקבוצה למחנה־האימונים קדם־עונתי, ביום שישי הקרוב, בהולנד.

רבינזון חזר למכבי פ"ת שניצחה את שעריים 0:2

יוסף חכם

במשחק־אימון שהיה אתמול בפתח־תקוה גברה היורדת לליגה הארצית, קבוצת מכבי פ"ת, על מכבי שעריים — 0:2.

את השערים למנצחים כבשו עופר מוסלי ואסין בן־שמעון.

לשורות מכבי פ"ת שב רונן רבינזון, ששיחק בעונה שעברה במדי הפועל פ"ת. כמו־כן נוטל חלק באימוני הקבוצה יעקב כהן מבית"ר תל־אביב.

בשער שעריים ניצב יעקב בנוריס, ששיחק בעונה שעברה במדי הפועל לוד. כן שיחק ראובן טולטן מהפועל באר־שבע.

הפועל לוד — הפועל חולון 2:3

במשחק־אימון בכדורגל שנערך אתמול גברה הפועל לוד, שירדה לליגה הארצית, על הקבוצה הלאומית של הפועל צעירים חולון — 2:3.

את השערים ללוד הבקיעו ירון זהבי, בני סמרג'ה וזורי גנותשווילי. להפועל חולון: רונן הלל ורוני צמח בבעיטת־11.

האחים מנחם בספק לגרמניה

האחים יגאל ושמעון מנחם, שחקני מכבי נתניה, החרימו אתמול את אימון הקבוצה עד שייותם עימם החוזה לעונה הבאה.

הבוקר עומדת הקבוצה לצאת למחנה־אימונים בן 12 יום במערב־גרמניה. נסיון אחרון יבוצע כדי שהשניים יוכלו להצטרף למסע. יחקן שלא יסע הוא עודד מכנס.

גם הפועל חיפה תבחן ארגנטינים

יוסף גלזר

קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה, שתצא ביום ראשון, בשבוע הבא, למחנה־אימונים קדם־עונתי במערב־גרמניה תבחן שם, במהלך המחנה, שני כדורגלנים יהודים מארגנטינה, החלוצים חוסה קטן, בן 20, ופביאן פוסרן, בן 21.

השניים כבשו יחד בעונה שעברה בקבוצתם בליגה הארגנטינית השנייה 50 שערים.

את השניים הציע להפועל חיפה סוכן השחקנים, יהודה ארם, שהביא למכבי חיפה את הקשר פביאן גרינברג, שכבר הוחתם.

מוסף „על המשמר" דו שבועון „ועד־1" מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם גליון מס. 11 27 ליולי, י"ג באב תשמ"ח

ועד 1 — מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם

מי בתור לפיטורים ואבטלה

- מאז ראשית השנה גדל מספר המובטלים הרשומים מ־17 ל־22 אלף
- מפעלים נסגרים אחד אחרי השני

„חמת", „אדרת", „אמצור", „כיתן", „אליאנס", „תגל" האם התעשיה מתמוטטת?

- מפעלים נסגרים אחד אחרי השני
- הודעות נוספות על פיטורים צפויות בשבועות הקרובים.
- מצב התעסוקה מחמיר עוד לפני הבחירות, מה יהיה אחרי הבחירות?

צדק וכוח במשבר הבריאות

- לאחר שביתת רעב שנמשכה 15 יום השיגו האחיות תוספת תקנים של 25%
- נמשך המאבק על שכר הרופאים
- נמשך המשא ומתן על הסדר קיצור התורים.
- מפ"ם ממשיכה במאבק כדי לשים קץ לסבל החולים

העובדה שמערכת הבריאות היתה קרובה להתמוטטות, שהאחיות צדקו ושהרופאים מעלים תביעות שבחלקן הן מוצדקות, לא הזיזה את שר האוצר מעמדתו הנוקשה. רק שביתות הרעב של חברי הכנסת מן האופוזיציה ושל האחיות, אשר גרמו להתעוררות ציבורית, שיכנעו את שר האוצר ואנשיו שלנושא הבריאות יש משמעות פוליטית ממדרגה ראשונה ושהם צריכים לוותר על רוב עמדותיהם הקודמות.
העניינים מתחילים לזוז במערכת הבריאות. אבל אסור לנוח על זרי הדפנה, המערכת עדיין חולה ויש לעשות הרבה כדי לתקנה. משרד האוצר נכנע ללחצים, אבל הוא עוד לא אמר את המילה האחרונה שלו. עוד צפויים מצידו נסיונות לטרפד שיפורים במערכת הבריאות, אם מסיבות כלכליות ואם מסיבות פוליטיות. לכן צריכים העובדים, וכל מי שנזקק לרפואה הציבורית, שהם רוב הציבור, להיות מוכנים להפעיל את כוחם הציבורי, להזדהות באופן פעיל עם עובדי מערכת הבריאות ועובדי הציבור התומכים בהם, וגם לשבות ולהפגין, אם צריך. מפ"ם מברכת את האחיות על נצחונן. לציבור כולו אנו אומרים: העיקר הבריאות!

קרא בגליון זה

- מפעלים נסגרים בהרצליה
- הטור של פיני גרוב
- כיתן בית שאן — סמל למצב המחמיר
- הישג במנועי בית שמש
- מדורו של היועץ המשפטי
- השר קצב ו„סוחרי העבדים"

ראה עמ' 2

במשפט

עו"ד אלכס ספינרד, היועץ המשפטי של ועד 1

פיטורי עובד מרשות הנמלים — כפיטורים ממקום עבודה פרטי

מה הוא הסעד המתאים לעובד בשל פיטורים בניגוד להסכם קיבוצי?

בפסק דין חדש, הרגיש בית הדין הארצי לעבודה את ההבדל בין עובד ממשלה לבין עובד של מעסיק פרטי — והמסקנה היא: יש צורך דחוף בתיקון המעוות לגבי עובדי המשק הלא־ממשלתי.

העובדות

עובד רשות הנמלים, פוטר שלא על דעת מועצת הפועלים ובניגוד להסכם הקיבוצי. העובד דרש לחזור לעבודתו, כי הפיטורים בטלים מעיקרם. בית הדין האזורי לעבודה פסק, כי אין לעובד זכות לחזור לעבודה, היות שהוא אינו עובד ממשלה. לעומת זאת, בגין הפיטורים בניגוד להסכם, הוא פסק פיצויים של שישה חודשי משכורת (בנוסף לפיצויי הפיטורים). העובד ערער לבית הדין הארצי על הפסיקה.

הפסק

בית הדין הארצי בדק מה מעמדה של רשות הנמלים — גוף שהוקם על פי חוק. הוא הגיע למסקנה, כי הרשות לובשת שני פנים: פן אחד — הוא גוף מעין סטטוטורי; פן שני — הוא מפעל מסחרי. בענייני העסקת עובדים, קבע בית הדין כי הרשות הנה מסחרית בעיקרה.

שוב, בית הדין הרגיש את האבחנה שבין „עובדים סטטוטוריים" לבין עובדים אחרים. אילו עובד רשות הנמלים היה „עובד סטטוטורי" — כי אז היתה לבית משפט הסמכות לבטל פיטורים לא חוקיים ולהחזיר את העובד למקום עבודתו. אך היות שעובדי הרשות הם „רק" עובדים לפי הסכם קיבוצי — אין להם זכות כזאת. במקרה של פיטורים בניגוד להסכם קיבוצי, סעדם היחיד, הוא, פיצוי כספי, הנמדד בהפסד שכר ובמקרה דנן — שישה חודשי משכורת.

בית הדין בעצמו הזכיר את הביקורת הרבה שנמתחה על הפסיקה הקודמת (של בג"צ, לא של בית הדין) בקשר לפיטורים בניגוד להסכם קיבוצי — אשר קבעה, כי התרופה היא כספית בלבד, אך בית הדין בעצם אמר, כי ידיו כבולות על ידי פסיקת בג"ץ ולפיכך לא הייתה לו ברירה אלא לפסוק כפי שפסק.

משמעות הפסק

לפסיקת בית הדין יש משמעות כפולה: קודם, לגבי עובדי כל אותן „רשויות ממשלתיות" למיניהן. הם לא יקבלו את המעמד של עובדי ממשלה בקשר לזכויות בעבודה ובמיוחד בקשר לפיטורים. כמו כל עובד של מעסיק פרטי — אין להם זכות לחזור לעבודה, גם אם הם פוטרו בניגוד להסכם קיבוצי.

אבל יתרה מזו, הפסק ממחיש את הצורך בתיקון העוול שנוצר לגבי עובדים של מעסיקים פרטיים. כמו שבית הדין רמז, פסיקת הבג"ץ משאירה עובדים אלה במצב מגוחך: המעביד יכול לפטרם בניגוד גמור ובולט להסכם קיבוצי ואין להם הגנה. ה„פיצויים הכספיים" שהם יקבלו בגין הפיטורים — כמה חודשי משכורת — לעולם לא יפצו אותם על אובדן פרנסתם, השפלתם ועינוי הדין שנגרם מפיטורים לא חוקיים. הרי כל מטרת ההסכם הקיבוצי, היא, לתת הגנה חוקית לזכויות מעוגנות בו.

בעבר היו ניסיונות לתקן את המצב על ידי חקיקת חוק חוזה עבודה; אך בינתיים החוק לא נחקק ומעסיקים פרטיים נהנים מן ההפקר.

הגיע הזמן ללחוץ על הכנסת לתקן את המעוות ולהחזיר עובדים של מעסיקים למאה העשרים.

שאלות ותשובות

שאלה עובד הנמצא בוועד העובדים ומפוטר משום שהוא משרת בוועד — האם אפשר לתבוע את החברה?

תשובה כן. המצב פשוט יותר אם יש הסכם קיבוצי או הסדר במקום עבודה, הקובע, כי פיטורים יכולים לצאת לפועל רק מ„סיבה מספקת", כי אז שירות בוועד עובדים בוודאי אינו „סיבה מספקת" לפיטורים.

אך אפילו ללא הוראת הסכם — פיטורים כאלה, לדעתי, הם בניגוד למקובל ולא בתום לב, ולפיכך מהווים הפרת סעיף 39 לחוק החוזים. ברם, כפי שאמרתי לעיל, הפיצוי בגין פיטורים כאלה הוא בדרך כלל כספי בלבד.

הישג בבית שמש

שיחה עם יוסי כהן, יו"ר מטה המאבק במפעל מנועי בית שמש

כשנכנסנו למאבק על עתיד המפעל, הערכנו שזה לא יהיה סכסוך רגיל, בין הנהלה לעובדים. ידענו שלסכסוך יש השלכות פוליטיות ושננצח אם נעבור נכון. המשחק היה נגד הפוליטיקאים. מי שעמד מולנו היה משה נסים, שר האוצר. אמרו לנו שהוא לא מוכן להתפשר אתנו. אבל ידענו שגם הליכוד וגם המערך לא יעזו להתעסק עם בית שמש, בגלל המשקל הפוליטי שלה. ואכן, זו הפעם הראשונה בתולדות המדינה שסכסוך עבודה מסתיים בפורומים המקובלים — מו"מ, בוררות וכדומה, אלא ליד שולחן הממשלה.

שר האוצר ניסה להציג אותנו כסחטנים. אבל אנחנו נאבקנו על תכנית הבראה למפעל ועל פיצוי הוגן למי שמפוטר בתקופה כל כך קשה. הפורשים מהמפעל, 270 איש, יקבלו פיצויים בשיעור נמוך בחמישה אחוזים מהסכום של מפוטרי הלביא. זה מכובד. הצעירים שבין המפוטרים, הולכים להסבה מקצועית ולעבודה במפעלים אחרים. הפיצויים יאפשרו להם מעבר סביר. המבוגרים יותר, גברים בגיל 55 ונשים בגיל 50, ייצאו לפנסיה מוקדמת.

היינו צריכים גם להבטיח את עתידם של העובדים שיישארו במפעל, כ־400 איש. גם בעבר החליטו שהמפעל יתקיים, אבל לא מחקו חובות ולא מינו דירקטוריון. הפעם קיבלנו מסמך מהממשלה, חתום על ידי שמעון פרס, שמופנה אלינו באופן פורמלי, האומר שהמפעל ימשיך להתקיים, ימונה לו דירקטוריון, הממשלה תיקח על עצמה את החובות ומה שחייבים לעובדים ישולם. משרד הביטחון התחייב לספק הזמנות בסדר גודל של 15 מיליון דולר, למשך שלוש שנים ויש עוד מקורות נוספים לעבודה.

מהם הלקחים מן המאבק שלנו?

היה שיתוף פעולה הדוק וטוב בין הוועד במפעל למועצת הפועלים. אם יש ניכור בין הוועד למועצה, הרווח של העובדים, מועט. אם אין ניכור ויש עבודה משותפת הכוח רב יותר וההישגים גדולים יותר.

אני חייב לציין כאן את עזרתו של ועד 1 למאבקנו. עצם הופעתם ותמיכתם של מישל אלמליח, פיני גרוב ויוסי סולומין, חיזקו אותנו ונתנו לנו כוח להמשיך. כל הכבוד להם!

עובדי קבלן — סכנה לעצמם ולאחרים

מאת אריה ערן (ועד 1)

תופעת קבלני עובדים מתרחבת והולכת. רבים מתפתים לאפשרות של השגת עבודה במהירות, בשעה שבאמצעות לשכת העבודה, לא מוצאים תעסוקה הולמת ולעתים לא מוצאים כלל. גם השכר אצל הקבלן נראה גבוה יותר מזה שמקבלים ביחסי עבודה רגילים.

אבל, וזה אבל גדול, מאחורי התנאים המפתים, יש כמה מלכודות אמיתיות שבטווח הארוך עושות את כל העניין ללא כדאי ואולי אף למסוכן עבור העובד.

ראשית — העובד לא מקבל הרבה הטבות שנלוות לשכר, כמו, דמי הבראה, דמי מחלה, טיולים, ביגוד, מתנות ועד, כנסים שונים והחשוב ביותר — פיצויי פיטורין. העובד מקבל ליד סכום שנראה לו גדול, אבל למעשה הקבלן ובעל העסק מרוויחים עליו.

שנית — כשהעובד רוצה העלאת שכר, הוא לא יכול לפנות להנהלה כי לא היא המעסיק שלו, אלא הקבלן. [illegible]

„כיתן" בית שאן — סמל למצב המחמיר

האבטלה גוברת לאחרונה ב[illegible] המדינה. ערי הפיתוח רגישות [illegible] מאזורי המרכז לתנודות [illegible] והמדיניות הכלכלית. לכן [illegible] האבטלה בהן הם פי שניים מהממוצע הארצי. מה שקורה בבית שאן [illegible] את מצבן המחמיר של ערי הפיתוח. קונצרן „כלל", שמנכ"לו משתכר [illegible] אלף ש"ח בחודש מפטר 145 [illegible] שמשתכרים בממוצע 800 ש"ח [illegible] מאז ההודעה על הפיטורים היו [illegible] הודעות בתקשורת, ישיבות והצעות. שום דבר ממשי עוד לא יצא מכל זה. דוד לוי, הנחשב לפטרונה של בית שאן, הביא את בעיית „כיתן" לדיון בממשלה, אבל לא הצליח לגבור על התנגדות הקונצרן. פיני קבלו מזכיר מועצת הפועלים השבית את המפעל כולו ושום דבר לא השתנה. עכשיו שלחה הנהלת „כיתן" לעובדים המפוטרים פיצויים מגוחכים ומעליבים בסך ששת אלפי ש"ח עבור שנות עבודה רבות. אף אחד לא יודע מה יהיה בעתיד. נגד הנהלת כיתן צריך להאבק, אבל צריך גם לזכור שלמדיניות הממשלה הפוגעת בכל המגזר היצרני יש חלק ניכר במצוקתן של ערי הפיתוח בכלל ובית שאן בפרט. כאשר שר האוצר מחזיק את הריבית בגובה חסר תקדים ודוד לוי משקיע סכומי עתק בשטחים בעוד ההשקעות באזורי הפיתוח מצטמקות — זו התוצאה!

השר קצב ו„סוחרי העבדים"

מאת: כתבנו

כתבה של אייל [illegible] במוסף הארץ מ־22.7 מספרת על עובדים פורטוגלים שמיובאים לארץ על ידי חברות פרטיות. מבטיחים להם שכר גבוה, $1,500 לחודש ותנאים טובים. כאשר הם מגיעים לישראל מתברר להם שההבטחות היו מוגזמות. השכר נמוך יותר והתנאים גרועים. הפורטוגלים לא יודעים מה מגיע להם ולכן ניתן „לסדר" אותם והזיוף על חשבונם. עובדים זרים צריכים לשלם מעט מיסים אבל כמה חברות מורידות משכרם כ־15% עבור מיסים ובדרך זו משלשלות לקופתן מאות אלפי דולרים כל שנה, בנוסף לעמלה הרגילה. העובדים הזרים לא מקבלים את מלוא התוספות שמגיעות להם עבור שעות עבודה נוספות ועבודה בשבת. עוד מקור רווחים לחברות המיבאות: החברות דוחסות אותם לדירות קטנות בצפיפות וגובות מהם שכר דירה גבוה. כאשר העובדים רוצים לחזור לארצם בגלל הניצול והתנאים הגרועים, החברה מחזיקה את דרכוניהם ומעכבת אותם בארץ בניגוד לרצונם. את החברות „המובילות" בתחום ניצול הזרים היא חברת ריוטמן, השייכת לדוד הבי, שעליו ידובר בהמשך.

לפי החוק, אסור לקיים בישראל לשכת עבודה פרטית למטרות רווח.

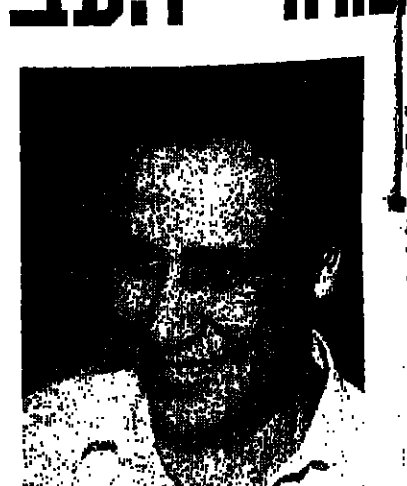

אבל החברות ליבוא עובדים עוקפות את החוק. הן מופיעות כמעסיקות ולא כמתווכות, אם כי ברור לכל שהן עושות את כספן מהתיווך. בארץ יש היום כ־13.5 אלף עובדים זרים (לא ערבים מהשטחים) שמהם רק 3.5 אלף נמצאים כאן באופן חוקי. השאר כ־10 אלפים אינם חוקיים.

מה משמעות התופעה עבור העובד הישראלי?

יבוא רב מימדי של עובדים מקצועיים וחצי מקצועיים מחו"ל הופך את העובד הישראלי למיותר ומפחית את כוח המיקוח שלו כלפי המעסיק. העובד הזר מוכן לעבוד בשכר נמוך ובתנאים קשים. אם נותנים לחברות המובילות לנצל אותם, לא כדאי להעסיק עובדים ישראליים הגופים שהיו צריכים לפעול נגד היבוא ההמוני של העובדים הזרים ונגד ניצולם המחפיר לא עושים הרבה. משרד העבודה לא מפקח על היבוא וההסתדרות לא נאבקת נגד הנצול כשכל אחד מהגופים הללו מספר את הסיפור שלו.

אבל יש סיפור נוסף שאולי מסביר משהו. דוד הבי, בעל חברת „ריוטמן" הוא חבר מרכז חרות והוא תומך חשוב של השר משה קצב ושל דוד מנע, מאנשי קצב. ראש שירות התעסוקה חברות מתחרות טוענות שהקשרים הפוליטיים של דוד הבי, נותנים לו יתרון בהשגת היתרים ליבוא עובדים זרים. הבי, מנע וקצב מכחישים זאת, אבל איך יכול השר קצב להגן על העובדים בישראל כשתומכיו הפוליטיים במפלגתו עוסקים ביבוא זרים, ניצולם והחזקתם בתנאים גרועים?

עד כה רק מפ"ם וועד 1 סייעו לפורטוגלים. אלכס ספינרד, היועץ המשפטי של ועד 1 תבע את אחת החברות שהחזיקה דרכונים בפני בית הדין לעבודה וזכה בדין. ח"כ חייקה גרוסמן לוחצת על השר קצב שיהדק את הפקוח על יבוא העובדים הזרים ויקטין את מימדי התופעה.

ועד עובדי אליאנס מגמיש עמדותיו

עד כה התנגד ועד עובדי אליאנס לכל צורה של עבודה במפעל תחת המפרק. לאחרונה הגיש הוועד לראשי ההסתדרות הצעה בת מספר סעיפים לחידוש העבודה במפעל שמשמעותה ממנה נכונות לעבוד תחת המפרק בתנאים מסוימים ובהגבלת זמן. הסעיפים הם:

1. כל העובדים חוזרים לעבודה, ללא רשימות שחורות של מועמדים לפיטורים.
2. כל עובד שלא יהיה מוכן לעבוד תחת המפרק תישמר זכותו לעזוב את המפעל ולקבל פיצויים מלאים.
3. הסכם פיצויים חדש. המפרק מציע פיצויים לפי חודש בשנה וזה מעט. גם הסכם הפיצויים שמציע הברפלד לא מקובל על הוועד.
4. עבור עובדים שהגיעו לגיל 60 תיקבע טבלה לפרישה לפנסיה מוקדמת לגבי עובדים חולים או נכים תוקם ועדת חריגים שתקבע את תנאי פרישתם בדומה לעובדים שהגיעו לגיל 60.
5. הוצאת מסמך כתוב שיפרט כמה זמן יעבוד המפרק באליאנס. מדובר על תקופה של 6־4 חודשים לכל היותר.
6. לדון מחדש בתכנית ההבראה של המפרק שפרושה הרעה ניכרת של תנאי העבודה.
7. הפעלת המפעל ללא חברת שמירה, משטרה, גדרות תיל וכו'.

הצעה זו הוגשה לפני שבועיים למזכ"ל ההסתדרות ולאישים מרכזיים אחרים בהסתדרות. הם עדיין לומדים אותה. האם עובדי אליאנס לא ראויים לתשובה מוסמכת? הסעיפים נמסרו על־ידי דוד איטח דובר ועד עובדי אליאנס.

עדי אתירם הצטרף לוועד 1 ולמפ"ם

עדי אתירם בן 37, מנס־ציונה, פעיל מרכזי בארגון עובדי צה"ל הצטרף לועד 1 ולמפ"ם. עדי היה פעיל של המערך בארגון עובדי צה"ל ובאזור הדרום. התקרבותו למפ"ם החלה כאשר נוכח בקיומם של יחסי שמור לי ואשמור לך בקרב עסקני המערך וכאשר ראה שוועד 1 ומפ"ם הם הגופים שמתייצבים לעזרת העובדים ומגינים על ענייניהם יותר מכל גורם אחר במדינה.

לקראת הבחירות נבחר עדי ליו"ר מטה הבחירות של מפ"ם והוא ממשיך בפעילותו בוועד 1.

נקודה למחשבה

התייחסות לעובדים: אפשר גם אחרת

מאת אורי יהר

בימים אלה, כאשר מפעלים נסגרים ועובדים נשלחים הביתה או נזרקים לרחוב, טוב ומעניין לדעת שיש גם מפעל שבו היחס לעובדים הוא מעל ומעבר לנורמות המקובלות בישראל. מפעל מצליח שהצלחתו נובעת מן היחסים ההוגנים והשיתוף שבין העובדים להנהלה. מדובר במפעל הירושלמי של „אינטל" חברה לייצור שבבים לתעשיית המחשבים שמועסקים בו כ־800 עובדים ואשר היצוא שלו ב־1988 יגיע ל־80 מיליון דולר (כתבה על המפעל הופיעה ב„עסקים", המוסף הכלכלי של „מעריב" מיום 17.5.88).

המפעל ממוקם באולם ענק שמחולק לתאים רבים בעזרת מחיצות אקוסטיות. לעובדים ולמנהלים, כולל המנכ"ל, תאים זהים. אין לשכות מנהלים מיוחדות ואין כל מיני סמלי מעמד. המכוניות הצמודות, משמשות את כל העובדים שזקוקים להן, במסגרת מאגר רכב מרכזי. במפעל שוררים יחסי פתיחות והידברות בין העובדים למנהלים ומתקיימות פגישות פורמליות ובלתי פורמליות רבות, לטיפול בנושאים של תכנון וביצוע העבודה. הנורמה היא של עבודת צוות. החלטות מתקבלות בהסכמה הדדית ואינן מונחתות מלמעלה.

דרך זו של ניהול העניינים, מבטאת גישה בסיסית של המנכ"ל, דב פרומן, האומר: מפעל שצריך להתאים את עצמו במהירות לתנאי השוק, צריך כוח אדם מעולה שנענה לאתגרים ושואף להצלחה. אלה צריכים להיות אנשים עצמאים שאתם צריך לעבוד בגישה שוויונית ואז מגיעים לתוצאות טובות.

מאחר שמפעלים רבים צריכים לעמוד בתחרות ולהתאים את עצמם לתנאים משתנים, יש מקום ליישם את הגישה הזאת לרוב המפעלים אם לא לכולם. גם מפעלי מתכת וטקסטיל ירוויחו משיתוף עובדים בניהול ובאחריות. ייתכן שאם היו הולכים בדרך זו גם ב„כור", חלק ניכר מצרותיה היה נמנע.

במסעדה של יעקב

הניסים של הליכוד

מאת חיים מרגלית

ארוחת הצהריים במסעדה דמתה בימים האחרונים לסעודת אבלים. תאונות הדרכים הנוראות בהן נהרגו חיילים שברה את הלב לכולם. הוויכוח „מי האשם" בתאונות, למה נהרגים ועוד דברים כאלה עצובים. אצלכם הליכוד תמיד אשם — זורק — אשר אליהו, בעל מפעל קטן חבר מרכז חירות מהאנשים של דוד לוי. הוא כמנהגו תוקף תמיד.

בטח שהליכוד אשם — צועק יוסי „המפוזר" שנכנס באותו רגע למסעדה. — בכל הדברים אשם הליכוד הוא. תוור וגומר במכה על שולחן הפורמיקה, „בכל התאונות ברור, במקום כבישים נתנו כסף למתנחלים". יוסי המפוזר לא מפוזר בכלל, הכינוי רבק בו כי ידע לפזר את הכסף שעשה בימים הטובים של הבורסה במקומות בטוחים. יוסי עבר דרך ארוכה עד שהגיע למיליונים שלו וכבעל מיליונים הוא מכובד על כל סביבותיו, ועם כל המיליונים הוא נשאר אותו יוסי שאוהב להתווכח לדבר גבוהה, גבוהה על כל דבר. סופרים באים אליו ואמנים אוהבים אותו, והכל על נדיבות לבו והכסף שהוא נותן להם.

יוסי יש לו עמדה ברורה. לדבריו הליכוד מאז 1977 הצליח למכור ליהודים ניסים. נס ראשון שלא האמינו ומתקיים, השלום עם מצרים. שלום יקר מאוד, הוא אומר שילמו עבורו את כל סיני וגם יתנו להם את טאבה. החמורים ממפלגת העבודה, הוא מסביר יכלו להגיע לשלום עוד ב־1971 כאשר סאדאת — המנוח העביר שדרים לגולדה מאיר שהיתה אז ראש ממשלה, על רצונו בשלום. הם לא הבינו אז ולא מבינים עכשיו ונופלים טרף לתעמולה של הליכוד.

תראו, הוא נושא מדברותיו לכל באי המסעדה. במקום להסביר לכל המדינה שסולל בונה וכור נפלו, כי כל הייצור והייצרנים נופלים בגלל המדיניות הכלכלית של שר האוצר ניסים שהורסת את התעשייה, הורסת את התעשייה בגלל הריבית הרצחנית והיטלים, והראייה דב לאוטמן נשיא התאחדות התעשיינים פנה בפומבי לתעשיינים לפעול נגד מדיניות ניסים.

מפלגת העבודה ובמיוחד שמעון פרס מתנצלים כל הזמן, פרס מוכן לדברי יוסי להקריב את קיסר ואת ההסתדרות וכך הוא פועל בשרות הליכוד ברור שלא מרצונו אבל יוצא כך שפרס פועל בשביל הליכוד. במקום להראות ולהצביע אצבע מאשימה שהליכוד שינה את סדר הדברים במדינה. הליכוד מונע מהחקלאות והתעשייה כספים בעלות נמוכה, ובכך הם פוגעים בהם, ומכך נפגעים העובדים. ולפנינו עכשיו המקרה של „כיתן" בית שאן. על כיתן אי אפשר לומר כמו על „סולתם" ו„אליאנס" כי לא כדאי לייצר מגבות וצמיגים. „כיתן" נפלה כי אינה יכולה לעמוד בדולר מוקפא ובשערי ריבית רצחנית. אבל מה אומר יוסי, הציבור מקבל ואוכל את כל הסיפורים של הליכוד. אתה שומע את הדברים של שמיר, ניסים, ארנס, קורפו, שרון, דוד לוי ונדמה לך שהם המסכנים שבאופוזיציה ואילן פרס, קיסר, סולל בונה, כור, קופת חולים רק הם הממשלה.

אלה הניסים של הליכוד — הוא מכריז. קשה ממש להאמין כמו שהוא אומר, איך הציבור יושב בשקט ואינו תופס שכל האסונות באים מהליכוד.

והדוגמה האחרונה אליאנס — אליאנס כה אנשי הליכוד מוליכים שולל את העובדים. וכך גם במקומות אחרים: הציבור אוכל הכל, סובל הכל, ומחכה לניסים נוספים מהליכוד.

אתה והאחות השובתת

אדוני היקר, אתה תתפלא,
ואולי תסרב להסכים עכשיו
אבל גם אתה עוד תהיה חולה,
ובבית החולים תשכב.
וכשתשכב שם בערב, לבדך־לבדך,
כואב ומיוסר, ונטול כל כוחות,
מה תזעק, אדוני, מעומק ליבך?
ולמי אז תקרא?
– לאחות!
„אחות, אחות" תלחש בכאבך,
כי אין לך איש מלבדה.
ואז היא תגיע, תלטף את ראשך –
כעזרה ראשונה, כנחמה יחידה,
כחבר אמיתי ליד מיטתך
היא תהיה לך אז כתקווה בודדת.
ואז, כמו פתאום, אדוני היקר,
תזכר – כי מעולם לא שכחת! –

איך אי־פעם, מזמן־מזמן, בעבר,
אתה אותה כבר פגשת.
תזכר שגם אז היא הגיעה אליך,
ומאד היא רצתה שתקשיב ותשמע
– אבל אז לא לחשת את שמה בשפתיך,
וגם לא קראת בשמה.
לא היה לך פנאי, לא היה לך ראש
כאשר זעקה: „אניבשביתה!"
אך גם אז היא בעצם ביקשה רק ללחוש
אמת אחת פשוטה:
„אדוני היקר, אתה תתפלא",
היא ביקשה אז ללחוש, כמו עכשיו,
„אך אולי גם אתה עוד תהיה חולה
ובבית החולים תשכב".

ג. בשביץ

הרצליה על המפה?
(של הסגירות והפיטורים)

שני מפעלים בהרצליה עומדים, אולי, לפני סגירה: אמצור ואדרת. בכל אחד מהם מועסקים כחמישים עובדים. מפעל אמצור מייצר חומרי בידוד ושייך לחברת אמפא, מפעל אדרת מייצר מוצרי טקסטיל ושייך לארנסט וודק, איש עסקים פרטי. באמצור התחילו להלך שמועות על סגירה קרובה. הוועד הכריז על שביתה. אנשי ועד 1, מישל אלמליח ופיני גרוב, ביקרו במפעל ויעצו לעובדים לשוב לעבודה כי השביתה אינה מוצדקת. הוועד צריך ללחוץ על ההנהלה לשתף את העובדים ונציגיהם במידע על מה שקורה במפעל. העובדים חזרו בינתיים לעבודה והעתיד עדיין לא ברור.

באדרת המצב שונה. המפעל סגור זמנית והעובדים מקבלים דמי חופשה. יש חשש שהמפעל יישאר סגור והעובדים יפוטרו בסופו של דבר. הוועד לא יודע מה יהיה בהמשך. אנשי ועד 1 שלחו מברקים לאמירה אנדריאנוב, מזכירת הסתדרות עובדי הטקסטיל וליצחק גלעדי מזכיר הסתדרות עובדי המתכת שייכנסו לתמונה, כי מועצת פועלי הרצליה אינה מטפלת כראוי בבעיות העובדים בשני המפעלים.

מאחר שארנסט וודק מקורב לליכוד, פנו אנשי ועד 1 לח"כ שמאי שיגלה מעורבות בעניין מפעל אדרת, לפחות כפי שגילה בעניין אליאנס. בינתיים אין קול ואין עונה.

[illegible]

דברים מהלב

הטור של פיני גרוב.

באתי אל האחיות השובתות רעב, יש לי פינה חמה בלב בשבילן. מאז שנזקקתי לטיפולן וראיתי אותן בעבודתן הקשה ובעומס העצום המוטל על כתפיהן. שאלתי את עצמי, שאיך זה שכל העם שלנו לא בא לאוהל השובתות להזדהות עם מאבקן הצודק? הרי הן לא נאבקות על כסף, הן נאבקות על תוספת תקנים כדי שלחולים יהיה טיפול טוב יותר. האם עד כדי כך קהו החושים אצלנו עד מתי תהיה הממשלה כל כך מנותקת ממה שקורה בארץ?

* * *

שוב מפטרים עובדי טכסטיל בהמוניהם. הפעם ב„כיתן" בית שאן. פעם נוספת משלמים את המחיר אלה שאינם אשמים. נסעתי לבית שאן. כשהגעתי חשתי בחום ובאחדה שזרמו אלי מן העובדים. דיברתי איתם וחשבתי מדוע וכיצד הגענו לכך שהעובדים בישראל אינם אדונים לגורלם?
האם מצב „כללי" כה קשה שחייבים לזרוק 150 עובדים לרחוב, ועוד בעיר כמו בית שאן שאין בה הזדמנויות רבות לתעסוקה? אם המצב כל־כך גרוע, מדוע מקבל מנכ"ל כלל, מר דברת הנכבד, 36 אלף דולר לחודש? אולי כדאי לקצץ לו חלק מהשכר ולאפשר לאותם העובדים להשאר בעבודה...
אם אבחר לכנסת אדאג שתופעות כאלה לא תחזורנה.

עובדים לעצמאות!

מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם

מתוך הכרזת העצמאות של העובדים בישראל, ביוזמת ועד 1, מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם

א. זכותו היסודית הבלתי מעורערת של כל עובד היא לעבודה בכבוד, בשכר הוגן ותנאי עבודה ופרישה לפי אמות המידה של החברה המודרנית המפותחת. עבור עבודה שווה ינתן שכר שווה ללא הבדל אמונה, מוצא ומין.
ב. כל העבודה תהיה מאורגנת, לא יועסקו עובדים באמצעות קבלני כוח אדם וחוזים אישיים.
ג. תנאי העבודה ושכרה ייקבעו במשא ומתן חופשי והוגן בין נציגי העובדים להנהלות ללא מעורבות של בתי המשפט, צווי ריתוק, כונסי נכסים, מפרקים, חברות אבטחה ומשטרה.
ד. נציגי העובדים יהיו מוגנים מפני פיטורים שרירותיים. לא ייפגע עובד או נציג עובדים בשל פעילותו המקצועית והחברתית הלגיטימית.

חבר/ת ועד, עובד/ת
אם אתה מזדהה עם העקרונות האלה, התקשרו אלינו, לוועד 1, מועצת ועדי העובדים שליד מפ"ם טל. 266244/5 ליוסי סולומין, מישל אלמליח ופיני גרוב.
יחד נצא למאבק על עצמאות העובד.

מפ"ם עם העובדים

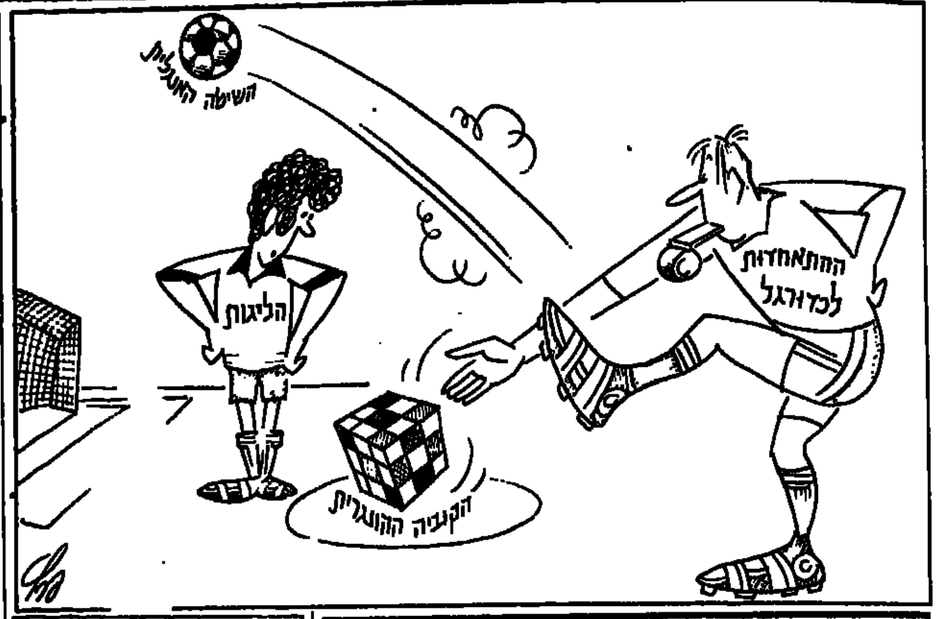

עם סיום העברות הישראלים בליגות בכדורסל

הזרים יקבעו גורל הקבוצות

התחזית: מכבי ת"א והפועל חולון ידהרו בפיסגה ● הגליל־העליון תנסה להפתיע ● שלוש קבוצות – הפועל ת"א (סגנית האלופה), אליצור נתניה (הפיינליסטית בגביע) ואליצור רמלה – שינו פניהן ● הרכש היקר של מכבי ראשל"צ ● מחברי תקנון התשלומים מפירים אותו בעצמם ● רוב הקבוצות חסרות תשתית ומסתמכות על נסים

ישראל מז

על חוסר יציבותן של קבוצות הליגה הלאומית בכדורסל תעיד העובדה שכמעט כולן מנצלות את מכסימום ההעברות: שני זרים ושני מתאזרחים. מעטות הקבוצות השומרות על יציבות בהרכביהן. רובן מחליפות שחקנים בשיטת הסרט־הנע. עובדה, קבוצות שונות, גם מהצמרת, לא יהיו דומות לאלה בעונה שעברה.

הפועל ת"א, סגנית האלופה, שינתה פניה. הפיינליסטית בגביע, אליצור נתניה, היא קבוצה כמעט חדשה לגמרי. את אליצור נוהדור רמלה אי־אפשר יהיה להכיר. ואין אלו היחידות שכדורסלנים רבים נטשו אותן.

הסיבה העיקרית לחוסר היציבות בהרכבי הקבוצות נובעת מבעיות כלכליות, יותר מאשר מבעיות ארגוניות. קבוצות מתנפחות כמו בלון, משקיעות סכומי־עתק שאין להן וכשבא מועד־הפרעון הן מתמוטטות.

ישנו אמנם תקנון תשלומים אבל איש אינו חושב לכבד אותו. ומדוע שיכבדו? עובדה, בעונה שעברה נתפסו קבוצות שחרגו מתקנון התשלומים בליגה הארצית. העניישו אותן. חלק תננו בשיטת הפיפטי־פיפטי, הידועה לשימצה. בקשר לכך נמצאה לפתע „קואליציה קדושה": הפועל ויתר בפרשת מכבי ראשל"צ; מכבי ויתר בעניין הפועל עפולה/יזרעאל. המרכזים יצאו נשכרים. אני לא כל־כך בטוח שהכדורסל יצא בראש מורם. כי ברגע שמצפצפים על תקנונים קשה מאוד שלא ליצור תקדימים לאורך כל הדרך.

זורים חול

תנועת הכדורסלנים ערה ביותר. מי שמשלם יותר „קונה" כוכבים. הדוגמא הבולטת: מכבי ראשל"צ, שעלתה ללאומית, ביצעה שתי קניות יקרות מאוד, של מיקי ברקוביץ (34) וחיים זלוטיקמן (31), והמאמן משה וינקרנץ מדבר על... בניית קבוצה. האם אין זה זריית חול בעיניים?

שחקנים לא עושים חשבון. הם חייבים לנצל את הקריירה שלהם לעשיית כסף. ומדוע בעצם לא? אם משלמים — „יבואו על הברכה". לא רק בליגה הלאומית משלמים. גם בליגה הארצית הסכומים מרקיעים שחקים, ואין איש מגיב — ומצפצפי. פשוט, המצב „נוח" לכולם. ותקנוני־התשלומים? הם מונחים, ברוב כבוד, במגרות, ואם שולפים אותם הם נזרקים מייד לסל.

לפי מערך הכוחות כיום, בלי לקחת בחשבון את בואם של זרים, שעשויים לסייע לקבוצות שונות, נראות שלוש קבוצות צמרת, עם הרכבים טובים.

תהיה זו הפתעה גדולה אם מכבי ת"א לא תדהר בפיסגה. אולי רק הפועל חולון תוכל לסכן אותה. הדרבים בתל־אביב, שהעלו בעונה שעברה את ברומטר המתח והעניין לשיא, יהיו העונה, לפי הערכתי, עשירים פחות. זאת בגלל היחלשותה של הפועל ת"א לעומת העונה שעברה, כאשר השיגה שלושה נצחונות על מכבי ת"א, לעומת שלושה הפסדים, ובלעדי דרבי תל־אביבי לוהט הליגה כולה תאבד מהעניין שבה. מבחינת הקהל אין תחליף לדרבי. ואם כן, יש לצפות גם לירידה במספר הצופים.

מכבי ת"א, למרות הסיכוי שלה לזכות באליפות ה־20 ברציפות, התחזקה אמנם אבל איבדה את היוזר שלה. אין עוד בשורותיה כדורסלנים מתוצרת־בית, שהיו קצאת כל קבוצה, כמו מיקי ברקוביץ, שעבר למכבי ראשל"צ, או מוטי ארואסטי שפרש. השניים היוו את „הסמל המסחרי" של הקבוצה. היעדרם יקשה גם על הצופים להזדהות עם החמישייה בה ייכנו ארבעה שחומי־עור. לאוואן מרסר מהווה חיזוק רציני. לגבי לייזי גורדון, ששיחק בקבוצת הנערים של מכבי ת"א ושהה בשנים האחרונות בארה"ב, צריך להמתין. אומרים שהוא כדורסלן מצויין, אבל יצטרך להוכיח זאת על המגרש.

הפועל חולון תלויה בזרים שתביא. בשנים האחרונות לא הצליחה הקבוצה עם שחקני־התיגבור שלה. אם אכן יתאקלם בשורותיה ארי פיליפס, ויבוא עוד קלעי אמריקני מסוגו, עשוייה הקבוצה החולונית, שלבד מג'יימס טרי ושני הזרים, נשארו כל שחקניה, בתוספת ארל וויליאמס וג'ונתן דלול, לאיים על מכבי ת"א.

להערכתי תהיה גם הפועל הגליל־העליון בצמרת, היא איבדה אמנם את הכדורסלן המצויין נרב הנפלר, אבל התחזקה בשחקנים דוגמת אור גורן וסטיב מלוביק, שהגיעו אליה מאליצור נתניה.

מצב קיצוני

אצל כל שאר הקבוצות, למיקום 4־12, יכול הכל לקרות. אם יגייסו שחקני תיגבור זרים רציניים יזנקו במעלות־הדירוג. אם אלה יהיו בינוניים עלולות הקבוצות לשקוע בחלק התחתון של

לאוואן מרסר – חצה את הכביש

הטבלה, וגם להיאבק נגד הירידה.

הפועל ת"א, למשל, איבדה כמעט את כל שחקני־המפתח שלה. מרסר הלך למכבי ת"א; דלול להפועל חולון; זלוטיקמן למכבי ראשל"צ; אייזמוס חזר לארה"ב; לגבי טאונס אין עדיין יודעים אם ישוב. נשארו רק עמוס פרישמן, ששמר על נאמנות לקבוצת האם שלו; האורוד לאסוף, שיש להניח שאם ישחק יתרום יותר מאשר כשחקן־ספסל ושמעון אמסלם. טרי עבר מחולון להפועל ת"א, והעברתו של קיט בנט תלויה בבורר.

קיצוני עוד יותר מצבן של אליצור נתניה ואליצור רמלה. אליצור נתניה, שפרצה לפני ארבע עונות בסערה לליגה הלאומית, הלכה ודעכה. השנה ישתנה הרכבה לגמרי. רק קארל נברמן נשאר מהחמישייה הראשונה, ואם ישוב תהיה הדרך ישר ל... צה"ל. גם רני ברכה שוכנע להישאר. שחקני־המפתח שלה, שלא בין הזרים, כמו גורן, מלוביק, פייר וקדמן עזבו את הקבוצה, שצירפה שבעה כדורסלנים מהדרג הבינוני.

אליצור רמלה, שסמכה על כוחו של אייל ויליאמס, בן ה־37, איבדה את כוכבה. יחד עמו הלכו הזרים, וכן פנחס חזוז. למעשה תציג רמלה קבוצה שונה לגמרי כששחקניה החדשים, קורנליוס ומיקי הרמן, יתקשו לתרום לקבוצה כמו ויליאמס וחזוז.

קבוצות נוספות, אולי פחות, שינו הרכבים. במכבי חיפה לא נראה כדורסלנים דומיננטים כמו רודון שפע, שעבר להפועל ירושלים, ותומר שטיינהאואר, שנסע לארה"ב. מכבי חיפה לא חיזקה את עצמה בישראלים. היא העלתה לקבוצה הראשונה את שני כדורסלני נבחרת הנוער, ששיחקו במכבי בת־גלים, קורן אמישה ואייל לייב. גם הפועל ירושלים תחסר את גל קנז, שתרם לה רבות בשנים האחרונות; את קיט בנט ואת ותיק שחקניה מתוצרת־העצמית, עוזי בקרארי (תיקיהם של בנט ובקרארי נמצאים בבוררות).

חמצן בזרים

שתי הקבוצות שנשארו יציבות הן מכבי רמת־גן, שתשתתף, קרוב לוודאי, עם אותו הרכב כמו בעונה שעברה, ועד כמה שהדבר נוגע לכל הישראלים והמתאזרחים בהפועל חיפה, אליהם נוספו פנחס חזוז וגיר אלון.

אני מניח ששתי העולות, מכבי ראשל"צ והפועל איתן גבת, ישמרו על מעמדן בליגה הבכירה. לפי ההרכב של מכבי ראשל"צ תוכל הקבוצה להתברג במרכז הטבלה, ואולי יותר. קשה יותר יהיה להפועל איתן גבת.

כל ההערכות יכולות להתנפץ כאשר יגיעו הזרים, אותם ניתן להביא, ואחר־כך להחליף, עד לשבוע לפני פתיחת המשחקים, ב־22 בספטמבר. זרים טובים יהוו לגבי קבוצות שונות חמצן לגבי עתידן. קבוצות שיכשלו ברכש הזר שלהן עלולות להיקלע למצב ביש.

אוהבים לשאול אם הליגה בעונה הקרובה תהיה כמו בעונה שעברה. קשה לקבוע מסמרות. חוששני שהתשובה היא שלילית. על עונה נפלאה כמו אשתקד קשה מאוד לחזור כאשר קבוצות חסרות בסיס ותשתית ונאלצות להחליף שחקנים, דבר הפוגם במשחקי־הגזוות. הצופים שלנו אינם „עוילם גוילם". הם יודעים להבחין היטב בין טוב לרע. אם יווצר מצב שמכבי ת"א והפועל חולון ישעטו קדימה, ללא יריבים שידלקו בעקבותיהם, לא יהיו היציעים ברוב האולמות מלאים.

כדורסל

החלטת הבורר בבקשת דרייגור היום או מחר

עו"ד דוד לב, שנקבע כבורר מטעם איגוד הכדורסל בבקשת כוכבת אליצור ת"א ונבחרת ישראל, ענת דרייגור, לעזוב את שורות האלופה ומחזיקת הגביע, יתן החלטתו היום או מחר.

בפתיחת הדיון ביום שישי הציע הבורר לשני הצדדים להגיע לפשרה, אולם נציגי אליצור ת"א סירבו וציינו כי „אין מה לדבר. דרייגור שייכת לנו."

בתום דיון של שלוש שעות הודיע הבורר כי יתן את החלטתו היום או מחר.

ענת דרייגור טוענת כי מיצתה את יכולתה בשורות אליצור ת"א, אותה הובילה לזכייה באליפויות ובגביעים רבים ועתה היא מבקשת לעבור לקבוצה אחרת.

הפועל ימליץ על הגבלת ההעברות בנשים

ועדת הסקר והמינויים מטעם מרכז הפועל, לקראת האסיפה הכללית באיגוד הכדורסל, עומדת להמליץ על הגבלת העברות של כדורסלניות ולהצמיד את תקנון העברות הנשים לזה של הגברים.

נודע כי הצעה זו הועלתה לאור המצב כיום בשוק הכדורסלניות, כאשר גם בליגה שאין בה הכנסות משקעים סכומים גדולים.

אמריקני למבחנים בהפועל חיפה

יוסף גלזר

כדורסלן שחור־עור מארה"ב, דוגלאס וולס, עומד להגיע מחרתיים ארצה למבחנים בקבוצת הפועל חיפה.

מאמן הקבוצה, יריב ורשיצקי, השוהה מזה עשרה ימים בארה"ב, חזה בוולס, כשסיים את לימודיו באחת המכללות, והוא עשוי לחזור יחד עמו.

בהפועל חיפה הוחלט להמתין עד ה־17 באוגוסט להחלטתו של רולנד יוסטון בקשר לשובו לקבוצה. באותו תאריך אמור יוסטון לחתום בקבוצה לאומית באיטליה, אך במקרה שלא יחתום יחזור להפועל חיפה.

* הפועל חולון תתחיל מחרתיים באימונים בהדרכת עוזר־המאמן סטיב קפלן ומאמן־הכושר, יעקב וישניה. מחר יגיעו ארצה האמריקני ארי פיליפס וכן ג'ונתן דלול, ב־25 באוגוסט יחזור ארצה ארל ויליאמס ולמחרת המאמן מרווין קסלר.

● קבוצת הפועל הגליל־העליון, שהשלימה את הרכבה, תתחיל ביום רביעי באימונים בכפר־בלום. המאמן יהיה מולי קצורין (עוזרו: אילן קובלסקי). שני הכדורסלנים החדשים של הקבוצה, אור גורן וסטיב מלוביק, יגיעו היום לגליל ושני הזרים, רין פרימן וטרי מרטין, ששיחקו בשורותיה גם בעונה שעברה, יחזרו מחו"ל מחופשה בארה"ב.

● הפועל איתן גבת, שהעפילה לליגה הלאומית, תקיים בערב ערב חגיגי עם יהודית רבין וידידי גוב שמטרתו לסייע לגיוס כספים לקבוצה.

● קבוצת הפועל קרית־שמונה מהליגה הארצית, שתארח ב־22 בספטמבר, בסיבוב הראשון בגביע־המדינה בכדורסל, את מכבי ת"א, העתיקה את מקום המשחק למגדל־בלום, מאחר שבמגרשה זה צפוי היהל רב.

האלופה קיימה אימון ראשון

שרף החל להריץ את שחקני מכבי ת"א

אימון ראשון, לא רשמי, ערכו ביום שישי בכפר־המכביה כמה מכדורסלני מכבי ת"א. את האימונים הרשמיים תחל האלופה בשבת, לאחר שובם של לאוואן מרסר ומוטי דניאל מארה"ב.

באימון ביום שישי השתתפו, בין השאר, קווין מאגי, וילי סימס, דורון ג'מצ'י, חן ליפין ולייזי גורדון. אימון נוסף יהיה היום בפארק.

מאמן מכבי ת"א, צבי שרף, אמר אתמול, אחרי האימון הראשון: „השחקנים שהתאמנו גילו שהם רעבים לכדורסל, אבל עדיין קשה מאוד להתאמן בגלל החום הכבד. אקדיש תשומת־לב מיוחדת ללייזי גורדון, שחקן צעיר, שנכנס קצת ללחץ לאחר כל מה שאירע. הוא לא כל־כך רגיל להמולה הגדולה סביבו".

כקפטן הקבוצה נקבע דורון ג'מצ'י, במקומו של מיקי ברקוביץ, שלא איבד תואר זה ויהיה... קפטן מכבי ראשל"צ, קבוצתו החדשה.

עדיין לא ידוע מי יהיה הזר השני במכבי ת"א. מאבק נטוש על קו בארלו, בין מכבי ת"א וברצלונה. נראה שתוך הימים הקרובים יקבע מי יזכה בכדורסלן.

מכבי ת"א תשתתף בין ה־2 ל־4 בספטמבר בטורניר בינלאומי בעיר הגרמנית לברקוזן, בהשתתפות ארבע קבוצות. נוסף למכבי ת"א ולברקוזן ישחקו גם א.א.ק. אתונה או ציבונה זאגרב, וכן קאחה קנריאס הספרדית, בשורותיה שיחק בעבר הכוכב החדש של הפועל חולון, ארי פיליפס.

מכבי ת"א טרם קבעה מי יהיה עוזר־המאמן.

גם הקפטן שחור

הקפטן החדש של מכבי ת"א בכדורסל, דורון ג'מצ'י, בילה בשבוע שעבר בעין־גדי ומרח את גופו בבוץ של המקום: „שחור" חמישי בשורות האלופה, בנוסף למאגי, מרסר, סימס ואולי בארלו

טאונס נשר ממבחני האן.בי.איי. – יתן היום תשובה להפועל ת"א

לינטון טאונס, שחקנה המצטיין של הפועל ת"א בעונה שעברה, שניסה להתקבל לאן.בי.איי., בקבוצת לוס־אנג'לס קליפרס כבר נשר ועשוי לתת היום או מחר תשובה אם ישוב לקבוצה התל־אביבית.

יו"ר עמותת הכדורסל של הפועל ת"א, אברהם פלדה, הביע תקווה כי המו"מ עם טאונס יסתיים בחיוב, מכל מקום, מאמן הקבוצה, יעקב ארדלר, ייצא בימים הקרובים לארה"ב לחפש כדורסלן זר נוסף, ואם לא תהיה תשובתו של טאונס חיובית, יגייס שני זרים.

אשר לעניינו של קיט בנט שהפועל ירושלים מסרבת לשחררו הרי שהיום יקבע בורר שיברוק את העניין.

נודע כי הבעייה היחידה עם טאונס היא כספית, אבל לדעת חוגים בהפועל ת"א ניתן להתגבר עליה. קבוצת הפועל ת"א תתחיל באימונים ביום רביעי. עוזרו של ארדלר יהיה חנוך מינץ.

● שני כדורסלנים זרים מתוך שלושה שיגיעו השבוע למבחנים יקבעו ע"י מאמן מכבי ראשל"צ, משה וינקרנץ. הקבוצה מתחילה היום באימונים.

[illegible]

מכלן, בלי אוחנה, הביסה את סרקל בריז' 0:4

ליגות באירופה

מחזיקת גביע־אירופה למחזיקות גביע בכדורגל, קבוצת מכלן, פתחה של הליגה הבלגית בסערה בהביסה את סרקל בריז' — 0:4.

אלי אוחנה לא שותף.

לעומת זאת שיחק אייל בגלייבטר 90 דקות במדי ראסינג מכלן שנוצחה ע"י בריז' — 2:0.

קבוצתם של רוני רוזנטל ושלום תיקוה, סטנדרד ליאז', תשחק היום נגד וארגם.

אלופת גרמניה ניצחה את מחזיקת גביע אופ"א 1:3

חיים שר

מינכן. — אלופת גרמניה בכדורגל, קבוצת ורדר ברמן, ניצחה אתמול במחזור הי"ג בבונדסליגה את מחזיקת גביע אופ"א, לברקוזן - 1:3, לאחר 0:2 במחצית.

המחזור הי"ג, אתמול, לא היה מלא. באיירן מינכן שיחקה בומבלי בטורניר פתיחת העונה באנגליה ונוצחה 1:0 ע"י מילאן. גם שטוטגרט וקלן השתתפו בטורנירים בינלאומיים.

תבוסה צורבת נחלה מנשנגלדבך, שהובסה 4:1 במנהיים.

מחזיקת הגביע הגרמני, איינטרכט פרנקפורט, המשיכה בסידרת אכזבותיה כשנוצחה ע"י העולה החדשה, סרפאולי — 2:0.

תוצאות נוספות: דורטמונד — קייזרסלאוטרן, 1:1; קארלסרוהה — קיקרס שטוטגרט 1:3; המבורג — הנובר 2:3; ארבינגן — נירנברג 2:3.

סלטיק — הארטס 0:1

55 אלף צופים ראו בגלאזגו בנצחון האלופה, סלטיק, על סגניתה, הארטס — 0:1, בפתיחת משחקי הליגה הבכירה בסקוטלנד. את שער הנצחון כבש פראנק מקאווני.

ריינג'רס שהשקיעה סכומי־עתק ברכש שחקנים, השיגה נצחון־חוץ על העולה החדשה, אמילטון אקדמיקל — 0:2, משעריהם של הרכש הזרש, הקשר האנגלי הבינלאומי גרי סטיבן ואלי מקויסק.

נצחון חוץ נוסף השיגה דנדי־יונייטד על סט.מירן 0:1, משערו של קלארק. באותה תוצאה גברה היברניאן על מארוול. דנדי ואברדין נפרדו בתיקו 1:1.

תחלין נבחרת דנמרק, אלקייר, חתם חוזה לשנתיים וחצי עם הקבוצה הדנית, ויילה, לאחר שקבוצתו האיטלקית, ורונה, שיחררה אותו.

המדורג 50 הדיח את מקנרו בטורונטו

עשרת אלפים צופים חזו בטורונטו בנצחונו המפתיע של הג'ינג'י האוסטרלי, מארק וודפורד, המדורג 50 בעולם, על ג'ון מקנרו — 2:6, 6:2, 2:6, ועלה לחצי־הגמר.

קורס־לכן ניצח האוסטרלי את שטפאן אדברג ואת פטר לונדגרן משבדיה.

ג'ון מקנרו אמר לאחר ההפסד, שהטניסאי האוסטרלי הוא שחקן מסוכן מאוד ויגיע רחוק בעולם הטניס.

במשחק מרתק ניצח ג'ימי קונורס, בן ה־35, את פט קאש מאוסטרליה — 6:7, 6:7, וישחק בחצי־הגמר עם איוון לנדל, שגבר על האוסטרלי ג'ון פרולי — 2:6, 2:6.

ווטספורד ישחק בחצי־הגמר נגד קווין קארן, שגבר בשלוש מערכות על טים מאיוט.

במחנה הגיבוש של הסגל האולימפי דיברו על המצב בסיאול

חברי המשלחת האולימפית הישראלית לסיאול ערכו בסוף השבוע ימי הכנה וגיבוש לקראת יציאתם לקוריאה בתחילת חודש ספטמבר.

לבד מחמישה ספורטאים (השייטים דן ורן טורטן שוהים באנטליה; השחיין אייל שטייגמן בגרמניה; הטניסאי עמוס מנסדורף בארה"ב והטניסאית אילנה ברגר בבלגיה) — השתתפו כל השאר.

במחנה הגיבוש נשמעו הרצאות בנושאים שונים: צבי נובמבר הירצה על המזרח הרחוק והסביר את התהליך העובר על דרום־קוריאה ועל מהומות הסטודנטים; שרגא שדה נתן הרצאה על פסיכולוגיה ומנהל המשלחת, אורי אפק, על נוהג ונוהל.

חלק מעניין היה זה כאשר ספורטאים, שבבר הופיעו בעבר במשחקים אולימפיים, הסבירו את האווירה והלחץ, בהם עלולים המשתתפים להיתקל באירוע הספורט העולמי הגדול. בין המשתתפים היו, שחיינית־העבר שלומית טור; הספורטאים יואל סלע, יצחק יונסי והמאמנים זהבה זוסמן, יאיר דוידוביץ ונח רם. המתאבק דב גרוברמן שסבל מפציעה בצלעותיו, עבר בימים שישי סידרת צילומים בביה"ח השרון ונמצא בריא אם כי נצטווה להוריד את קצב האימונים בימים הקרובים.

הספורטאים קיבלו את כל האביזרים לנסיעה.

בקרב צמרת בכדורמים גבעת־חיים — קרית־אונו 8:11

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים זכתה בסוף השבוע בשני נצחונות בליגה הלאומית. במשחק צמרת, ביום שישי, ניצחה הפועל גבעת־חיים את מכבי קרית־אונו — 8:11 והגדילה את יתרונה בפיסגה לשתי נקודות.

בשאר משחקי המחזור שהיו ביום שישי גברה הפועל קרית־טבעון על אסא ת"א — 7:10, והפועל גוש־זבולון על הפועל אפיקים/עמק הירדן — 10:11.

גבעת־חיים זכתה בנצחון נוסף, כשגברה אתמול על הפועל גוש־זבולון — 7:14.

במשחק נוסף בליגה הלאומית נרשמה הפתעה כשהפועל אפיקים/עמק־הירדן גברה על אס"א ת"א — 8:9.

הנערות — בחצי־הגמר

נבחרת הנערות של ישראל בטניס, עד גיל 16, בהרכב לימור זלץ ומורי דרוש, העפילה אתמול לשלב חצי־הגמר בתחרות הבינלאומית המתקיימת בוויסוויימר, מערב־גרמניה, לאחר שניצחה ברבע־הגמר את צרפת — 0:3

נבחרת הבנות, גילאי 14, בהרכב תמר פרטו וגלית וינגר, העפילה גם היא לחצי־הגמר לאחר שגברה ברבע־הגמר על נבחרת חבל־הסאאר — 0:3 ובשמינית־הגמר על וירטנברג — 1:2.

הנערים, בגילאי 16, נוצחו 2:1, על־ידי מידלריין, ובני ה־14 הפסידו לבאווריה — 2:1.

כדוריד

תיקו והפסד לקדטים בהונגריה

נבחרת הקדטים של ישראל בכדוריד, העורכת מחנה־אימונים בהונגריה, נוצחה בסוף השבוע ע"י אלופת הנוער של הונגריה — 32:38, וסיימה בתיקו 27:27 במשחקה עם קבוצה מקומית.

שוער הנבחרת, טל לביא מהפועל ראשל"צ, נבחר בשחקן המצטיין בטורניר.

מאחורי הקלעים

מיחיץ' קילקל את קלינגר...

במכבי חיפה כועסים ותובעים 400 אלף שקל עבור הכדורגלן ● יוסי שריד התבלבל ג'ין אופק ואפק ● בן־שאנן — מאילת עד טבריה ● אבא קשטן יקבל מתנות מבנו תומר ● אוהד הפועל חיפה, שמיר, הטריד את... פרס ● בארי לייבוביץ מסייע לורשיצקי ● מיפגש־נוסטלגי של כדורשלניות

* * * ח"כ יוסי שריד בינה ישראלים היוצאים בתפקידים שונים למשחקים האולימפיים בסיאול „עלוקות". מנכ"ל הוועד האולימפי, אורי אפק, שיגר לו מכתב־הבהרה. שריד מיהר להתנצל על הביטוי המיותר, אולם בטעות העביר את מכתבו ל...יצחק אופק, יו"ר הוועד האולימפי. בטעות חשב שהוא זה שכתב לו. זה קורה שהיו"ר הוא אופק והמנכ"ל אפק * * * בפגישה בין חברי ועדת הספורט של הכנסת וראשי הוועד האולימפי בקשר להכנות המשלחת לסיאול העיר יו"ר הוועדה, ח"כ פנחס גולדשטיין, בחיוך: „איך זה לא נמצא מקום לנציג הכנסת", אך מייד הוסיף: „ממילא לא הייתי נוסע בגלל הבחירות" * * * שלושה ישראלים, רופאים, נוגרי מכון־וינגייט, השוהים בחו"ל, קבעו פגישה בסיאול: ד"ר אריה זלינגר, כיום מאמן נבחרת הולנד בכדורעף; ד"ר גדעון אריאל, שיצג את ישראל פעמיים במשחקים אולימפיים בהדיפת כדור־ברזל ובזריקת דיסקוס, יבוא מארה"ב עם מכונות הביומכניקה שלו וד"ר גלעד וינגרטן יגיע ממקום שליחותו באוסטרליה כפרשן אתלטיקה בטלוויזיה * * * פסטיבל־ההבעד לשיגור האתלט איתי אילוז לסיאול עדיין לא הסתיים. בין הלוחצים גם לשכת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס. נימוקים שהועלו שאילוז, בין היתר, הוא תושב ובן... בית־שמש * * * הטניסאי עמוס מנסדורף, השוהה בארה"ב והנימנה על המשלחת האולימפית של ישראל, נמצא בלחץ. הוא אינו בקו הבריאות וסובל בשרירי בטנו. כך הוזעק לארה"ב ד"ר אלימלך (מליק) שוחט, מאמן־הכושר של הטניסאי * * * בעוד כשבוע יחזור ארצה המומחה המערב־גרמני תומאס למפרט, שהיחידה לספורט הישגי, בראשה הוא עומר, הושמצה לאחרונה. בין השאר ביקש שיכינו לו את העתונים שמתחו עליו ביקורת. אם ימצא לנכון יגיש נגדם תביעות נזיקין * * * הפסל דני קרוון, מרגיש את עצמו אולימפי, אחרי שיצירתו הנפלאה מוצגת בגן־האולימפי בסיאול. קרוון איכד בשבוע שעבר את דרכונו. הוא מיהר לפנות לוועד האולימפי הישראלי, שסייע לו בהוצאת דרכון חדש * * *

יהושע רוזן – אימון בלאומית בגיל 70

שלזינגר סירב למכבי חיפה

* * * כאשר הודיע פטרון קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה, קובי שלזינגר, על הסתלקותו מניהול הקבוצה קיבל מייד הצעה לשמש כיו"ר... מכבי חיפה. המציע יו"ר „אגודת הידידים" של מכבי חיפה, „סל הזהב", אדי סיבר. שלזינגר דחה את הרעיון על הסף, וכלל לא נכנס לשיחות * * * שעה ששלזינגר מסר על פירוק הקבוצה ביום שני פרץ הקפטן דרור קסקי בבכי מר בנוכחותו, על־אף שהיו לו שתי הצעות טובות מקבוצות בליגה הלאומית. יוסף גלזר מציין שאולי הדמעות של קסקי עזרו לרכך את שלזינגר * * * אחד האושים שפעל נואשות מאחורי־הקלעים למנוע את פירוק הפועל חיפה היה האוהד דוד שמיר. במשך שבועות ארוכים „הטריד" האוהד המסור, בטלפונים יומיומיים, את לשכת מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, ואת כל המעורבים בפרשה, החל מראש העיר חיפה, אריה גוראל ומזכיר מועצות פועלי חיפה, משה ורטמן, וכלה במנכ"ל הפועל, יצחק אופק ובמרכז הכדורסל, איתן חפר. יש שהתלוצצו בעיר הכרמל ששמיר כבר הפך סיוט לפרס... * * * מי שמסייע למאמן הפועל חיפה, יריב ורשיצקי הארה"ב הוא בארי לייבוביץ, שחקן הקבוצה בעבר כשורשיצקי היה עו... של המאמנים ד"ר בהנא וחיים בובבינדר. בארי הוא כיום „ברוקר" בנ... יורק * * * מכבי חיפה בכדורסל התחימה תמיד זרים ברגע האחרון ... פעם היתה הזריזה בין קבוצות הליגה הלאומית ושני כדורסלני־התיגו... שלה, בוב ואלאס ודריל ברייזן, ככר מתאמנים בשורותיה. האיג... נערכים באולם בית־הלוחם בחיפה מאחר שההיכל ברוממה נתפס ע... פסטיבל הפולקלור. ואלאס בילה את ימיו הראשונים בארץ באיזור ... אביב, שם ביקש לפגוש את חבריו מ„הקרנציה הישראלית" הקודמת ... ה, באליצור קרית־אונו * * * הליגה הארצית, צפון, בכדורסל, הפו... משוגעת". בניגוד לשנים קודמות התגלגלו עד לסיום ההעברות סכומי... שלא היו מביישים את הליגה הלאומית. יוסף גלזר מגלה שאחד הכדור... נים היקרים בליגה זו הוא אייל טסלר, שעבר מהפועל חיפה להפועל ... ית־שמונה ויתגורר במקום (אומרים שיקבל בסביבות 25 אלף דולא...). בקבוצת קרית־שמונה ישחקו שני לאומים נוספים בעבר: שמואל ... מה, שעבר ממכבי מנחמיה, והוותיק אמיר נוישטט * * * מאמן הכ... רסל הוותיק חיים קסטן, שאימן עד לפני כמה שנים בליגה הלאומית, ... רד בעונה שעברה לליגה ב', והעלה את הפועל כרמיאל לליגה א'. גם ב... ונה הקרובה ימשיך בקבוצה זו. בכרמיאל ייערך העונה דרבי לאחר ש... בבי כרמיאל ירדה מהארצית לליגה א' * * *

מכבי חיפה והארנונה

* * * אם לא די למכבי חיפה בצרות עם מס ההכנסה ניחתה עליה מכה נוספת: בית־המשפט המחוזי בחיפה דחה את ערעורה עליכך שחוייבה לשלם ארנונה בשיעור של כ־200 אלף שקל על הפעילות במרכז הספורט והבריכה בכרמל. יש הרואים בכך אור־אדום לכל האגודות — דיווחו של יוסף גלזר * * * ליהושע רוזן מלאו 70 שנה, והוא עדיין מאמן בליגה הלאומית (אליצור נתניה). רוזן, כדורסלן ומאמן הקים דורות של כדורסלנים. הכל איחלו לו להמשיך באימון שכן עבור יהושע האימון הוא בריאות * * * 15 שנה אחרי אליפות אירופה לנערות בכדורסל שנערכה בלואנו, איטליה, נפגשו חברות משלחת ישראל באותם משחקים להעלאת זכרונות. כוכבת הנבחרת אז, חנה הוכמן (כיום רבינוביץ), יחד עם חווה גוטהלף (כיום בן־זאבא), עבדו ימים ולילות כדי להכין את המיפגש, איתרו את המשתתפות והזמינו את כולם לביתה של חנה. כמעט כל השחקניות נשואות ואמהות לילדים. חלקן עדיין משחק כדורסל; חלק אחר עוסק באימון ויש, כמובן, כאלו שפרשו. אחת ממצטיינות האליפות היתה שחקנית הפועל קריית אז, נטע בנעני, המתגוררת כיום בפ"ת ועונה לשם נטע יעוברי. היא ממשיכה לשחק ובשבוע שעבר עברה, יחד עם חנה רבינוביץ, לקבוצת א.ס. גבעת־שמואל, שהעפילה לליגה הארצית. מי שחסר מהמיפגש היה המאמן חיים קסטן שהשיא בשבוע שעבר את בנו והיה טרוד. אסתר ... ינה, כיום מנג'ר היפהפיה של הנבחרת, פרשה מכדורסל. למיפגש הגיע גם ענת ליטבק (כיום לוי), בתו של כדורגלן ומאמן העבר הבינ... מי, משה ליטבק, ששהתה שבע שנים בארה"ב וחזרה ארצה. שחקנית חמישייה, ישרה עזריה, נשואה לכדורסלן רדני לנג, ומתגוררת בי... ב ליד באר־שבע. איילת קנטור מגן שמואל, רחל רפפה ממכבי ת"א ... שה יפרח מהפועל ירושלים לא הגיעו. עסיין המשלחת היה יהושע ... ילמי, כיום עסיין בקבוצת הכדורגל של הפועל לוד. בין המוזמנים היו ... ם סגן עורך מדור הספורט ב„על המשמר", מוטי חביב, שכיסה כ־973 ... ת המסע * * * בחיפה אין יותר קבוצות התעמלות תחרותית לבנים ... לפני שנים רבות סגרה הפועל חיפה את המחלקה, ולאחרונה הלכה ... קבוצותיה גם מכבי חיפה. המאמן ד"ר ישראל הררי התפטר, וההנהלה ... מינתה לו מחליף ותתרכז רק בבנות * * * שני בניו של יו"ר מחלקת ... רורעף של הפועל קרית־אתא, משה אלפיה, עיבד ואלון, הוכתרו כאי ... הזוגות בכדורעף באליפות חוף קרית־חיים שאורגנה ע"י עיריית חיפה ... סניים ניצחו בגמר את חיים בורג ואורי מלינאק מהפועל בית־יזרע. ז... מקום הרביעי יחד עם ותיק נוסף, שאול בקלו. בין הבנות ניצחו הילו... ינם וכנרת צייבין מהקריית קרית־חיים. השבת תיערך האליפות ... ציית בחוף הכרמל * * * כמו שיש ליגת הקייץ בכדורסל באוניברסי... ית ת"א יש בחיפה ליגת הקייץ בקטרגל במגרש גן־דניאל מול היכל ... הספורט ברוממה. עשרות שחקני הווה ועבר מהליגה הלאומית והארצ... שיחקו לעיני קהל רב. בבכורה זכתה קבוצת מכבי צופי חיפה, בני ... עוטים המשחקים בליגה ב', שגברה בגמר על קבוצת צבר, למרות ... ופיעו בשורותיה שחקנים בעלי נסיון לאומי כמו עופר מזרחי, ... יד בלוש, יצחק אהרונוביץ, איתן סטיבלמן, משה בצלאל ואחריו ... כוכב המנצחים, ארוואר דיבי, כבר הפך מוקד לחיזורים בעקבות ... ת הטובה שהציג — סיפורו של יוסף גלזר * * *

טבק כמעט ששיחק באילת

* * * עכשיו, אחרי שבני טבק כבר סיכם על המשך הופעתו בקבוצת הכדורגל של מכבי ת"א והתחיל להתאמן בשורותיה, מגלה מוטי חביב כי טבק עמד על סף חתימה ב...הפועל אילת. רק ברגע האחרון ויתר על הרעיון. יחד עם זאת הבטיח טבק להיפגש שוב עם אנשי הפועל אילת כדי לסיים את הקריירה שלו בקבוצה הדרומית * * * אם תרצה משפחת בן־שאנן מבאר־שבע לראות את בניה על כר־הדשא תיאלץ לגמוא מרחקים גדולים. האח הבכור, חיים בן־שאנן, ישחק בהפועל אילת ואילו האח הצעיר משה בן־שאנן, שאך אשתקד זינק מקבוצת הנוער של הפועל באר־שבע לקבוצה הבוגרת, עורך מבחנים בהפועל טבריה. עד כה הרשים בן־שאנן את הטבריינים שיעשו מאמץ לשאול אותו לעונה אחת * * * בהפועל טבריה מתאמן גם כדורגלן מכבי ת"א, חי קריים. השחקן הגיע לטבריה בעקבות מאמנו בעונה שעברה במכבי ת"א, דרור בן־נור. הוא השתלב היטב בעיר הכנרת ומקווה שבעיסקת־חבילה בין מכבי ת"א והפועל טבריה יישאר בצפון. בשבוע שעבר הגיע לאימון הקבוצה אוהד מכבי ת"א, המתגורר בקיבוץ בצפון הארץ והזמין את קרייס לביתו. הכדורגלן בא, התרשם מהחיים בקיבוץ ואמר למוטי חביב: „אם אמנם אשחק בהפועל טבריה אשתדל להתגורר באחד מקיבוצי הסביבה. החיים מוצאים חן בעיני" * * * במכבי חיפה מאשימים את... מיליינקו מיחיץ', מאמן־העבר היוגוסלבי של נבחרת ישראל, כמה שהם מכנים „הריסתו של ניר קלינגר". יוסף גלזר מציין כי העובדה שקלינגר היה השחקן הראשון בארץ שבגיל 21 צבר 20 משחקים בין־ארציים, העבירה אותו, לטענת החיפנים, על דעתו. עד לעונה האחרונה היה קלינגר אחת הדמויות האהובות והסולידיות במכבי חיפה. עתה הוצב ברשימת ההעברות ומכבי חיפה דורשת תמורתו 400 אלף שקל * * * שלושה מכדורגלני הפועל חיפה ייפגשו בקרוב בקורס מאמנים במכון־וינגייט: שלומי שטיקר, אבי קאוסמן ודרומים סלע. סלע ישמש כבר העונה מאמן־שחקן בהפועל יפיע מליגה ג' * * * הפועל חיפה, כדורגל, עורכת „מכירת חיסול", אבל מסתבר שלשחקניה אין ביקוש רב. רק גיורא אנטמן עבר למכבי חיפה ואלי בן־אמו לבית"ר ת"א. השאר עדיין מצפים לישועה ולפניות מקבוצות אחרות, ביניהם רונן רוקמן, שלומי שטיקר, אהרון סוידה, אבנר חדר וגיא ברק, המתאמן במכבי ת"א * * * שוער בית"ר חיפה וסגל נבחרת הנוער, מיכה שרייה, נבחן לאחרונה בבית"ר ת"א. שרייר הומלץ למנג'ר של בית"ר ת"א, ארצי בן־יעקב, ע"י מאמן נבחרת הנוער, שלמה שרף * * *

גינצבורג יודע גם להבקיע

* * * בוני גינצבורג החותם אמנם כשוער בקבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים אבל מי שראה את בוני מופיע כשחקן־שדה ידע שאין לו מה לדאוג. אם קבוצה לא תרצה כשוער תקבל אותו כשחקן־שדה. במשחק קט־רגל שיחק בוני יחד עם אבי כהן, ויקי פרץ. וירון כהן וגילה יכולת מצויינת. הוא תיעתע בשחקני היריב וגם הבקיע שערים מרשימים. קבוצתו של בוני ניצחה בקלות יריבים רבים, אבל לא יכלה במאבק גברי מול קבוצה שהורכבה משבתאי טורס, יחזאל אבן־צור ומאיר יחזקאל מבית"ר ת"א: אלי גרבי ממכבי נתניה ומשה רומנו, שחקן־העבר של שמשון ת"א ובית"ר ת"א * * * פרג'ו חואל, הארגנטיני האחרון שנותר מ„היבוא" של בני־יהודה ת"א, החל להתאמן בשבוע שעבר במכבי ת"א. חואל כבר סיכם על עונת־משחק בהפועל טירה מליגה א' אולם לאחר־מכן פגש את מאמן מכבי ת"א, יוסף מירמוביץ'. יוסל'ה הזמינו לאימון. חואל ביקש את רשות ראשי הפועל טירה תוך הבטחה שאם לא יתאקלם במכבי ת"א ישוב לשורותיהם. אגב, חואל מתפרנס מדוגמנות צילום. חברות פירסום הקשורות עמו בחוזים מזמינות אותו להצטלם עבור חברות מסחריות שונות. הכדורגלן, שהיה בעבר בנבחרת האולימפית של ישראל, מתגורר בראשל"צ, ולארץ הביא גם את אמו. כיום הוא נשוי ואב לשניים. „הקמתי בית בישראל ואיני מתכוון לשוב לארגנטינה" — דברי חואל * * * בכל שנה כשמאמן הכדורגל דרור קשטן יוצא למחנה־אימונים באירופה הוא דואג, כמו אבא טוב, להביא מתנות לבנו תומר. השבוע יוצא כבר תומר לאירופה ככדורגלן קבוצת הנוער של הפועל כפר־סבא. אבא דרור, מ־זמן בית"ר ירושלים, ייצא אחריו. „הפעם אחת תביא לי מתנות" — אמר קשטן־אבא לקשטן־ג'וניור. הבן השיב: „אני עוד אפתיע אותך". תומר קשטן מזכיר במשחקו המסור והקשוח את אביו ששיחק בצעירותו בהפועל פ"ת והפועל כפר־סבא. תומר הוא בן 17. בגילו כבר שיחק דרור בסגל הנבחרת הלאומית * * * היו"ר הנוכחי של מחלקת הכדורגל במכבי ת"א, דני לאופר, והיו"ר הקודם, גדעון בריקמן, נראו בשבת משוחחים בקאונטרי־קלוב ברמת־השרון. מוטי חביב מספר שאוהד מתוסכל של מכבי ת"א שעבר במקום וראה את השניים אמר: „רני אל תלמד ממנו. הוא מספיק הרס לנו את הקבוצה" * * * זוכרים את מאיר טיירי? החלוץ המהיר של מכבי פ"ת עושה עתה חיל בקבוצת הכדורגל של... חברת החשמל. טיירי, בן ה־36, טוען שנמצא בכושר אישי מעולה ואלמלא המקרה המצער בשיא הקריירה שלו, כשהואשם בגניבת מוצרי חשמל, היה ממשיך עד היום לשחק בליגה הלאומית * * *

בעריכת צביה בן־שלום

גורל עיוור

ליאת ולינוי

היפאנים קשרו עיניים...

„למודתי אצל בעלי מקצוע במשך שבע שנים. אחרי לידת בתי השלישית, מור, כשהמצב כבר הידרדר מאוד, הלכתי ללמוד אצל יעל בתקן כדי לזכות בהסמכה. את החומר העיוני למדתי באמצעות קסטות — ספרים שלמים קלטתי עלידי האונה ושינון בע"פ".

על העבודה המעשית השתלטה דינה מהר מאוד. את מקום הראייה תפסו חוש המישוש, האבחנה הרקה, יכולת ריכוז וקשב רב. „היפאנים, אבות השיטה מלפני 5000 שנה, היו קושרים לתלמידים את העיניים כדי שייטיבו לחוש", מספרת דינה. „במשך הזמן פיתחתי שיטה משלי, שיטה העובדת על איזון מערכות, בהסתמך על התיאוריה שהגוף מורכב מחמישה יסודות: מים, עץ, אש, אוויר ומתכת (אדמה). אם נכון הוא שגם על גוף האדם פועל כח המשיכה — ואני מאמינה שכך הוא — או כל החסימות שנוצרות בו ומצטברות עם הזמן, מגיעות לכף הרגל ומוטבעות בה. העיסוי בנקודות הנכונות גורם לזרימת דם מתוקנת אל תעלות האנרגיה, שהן 10 מרידיאנים — 5 בכל צד של גופנו. הנסיון שלי מוכיח, שחסך במערכת אחת גורר מערכת אחרת וכן הלאה".

ייחודה של דינה בין עמיתיה למקצוע הוא יכולת איבחון. בפגישה הראשונה עם הפציינט היא עורכת מיפוי כף הרגל — לומדת את הבעיות, עולה על נקודות התורפה בגופו ומחליטה האם תוכל לטפל ולעזור, או שמא איננה הכתובת. „מעולם לא קיבלתי לטיפול את מי שלא חשבתי שאוכל להקל על סבלו. לא טיפחתי אשליות והסברתי בדיוק מהן מגבלות הריפוי — כשבאלה ניצפו על־ידי".

אומץ לחיות

דינה היא אשה חזקה, מקרינה הרבה בטחון ואופטימיות. יש לה בעל ושלוש בנות — הקטנה בת שנתיים. יש לה דירה חדשה, ואת כל אלה היא אינה רואה. אך יש בה אומץ לחיות חיים מלאים, כלי ויתורים. „היתה לי תאונה כשחציתי את הרחוב במעבר חציה. זו היתה אולי הפעם הראשונה שכמעט הרמתי ידיים. אבל כעבור זמן קצר הבנתי שוויתור לצאת לבד מהבית, יהיה רק וויתור אחר בשרשרת. אז אני ממשיכה לצאת, לנסוע באוטובוסים, ללכת לעבודה, לבקר משפחה".

רינה גם נוסעת ערב בשבוע לשיר בחבורת זמר של הורים, בביה"ס לאמנויות שבו לומדת לינוי. „על השירה לא אוותר אף פעם. נולדתי עם תו על השפתיים, ואיתו אשאר תמיד".

בבית, בתוך המשפחה, העיוורון של דינה הוא נושא פתוח — אין טבו. הבנות אומרות שהן פשוט רגילות למצב, אם כי „היינו רוצות לצאת איתה יותר לבילויים". שתי הגדולות עוזרות לאמא לסדר תורים למטופלים, רושמות בפנקס ודואגות לערכן אותה. „חברות שבאות תביתה מכירות את הבעיה וגם בשבילן זה כבר לא סיפור".

דינה מודה שיש רגעי משבר „ולא פעם עולה השאלה האגואיסטית למה דווקא אני? למה זה קרה לי? לפעמים אני בוכה לתוך הכר, בשקט. אבל אחרי זה, תמיד קמה וממשיכה ואפילו מתוקה יותר. תראי, למרתי להתאפר, חברות קונות לי תכשיטים אופנתיים וביגוד שיהיה לטעמי. במספרה דואגים לי לתסרוקת מתאימה, כי מכירים אותי ויודעים עד כמה הצד האסתטי הוא בעל משקל עבורי. מה אוכל עוד להוסיף? רק לא להיתפס לרחמים עצמיים, לתחושת מסכנות — כי כמו שאת תופסת את עצמך כך בדיוק תתייחס הסביבה. ואני, שאלוהים ישמור — רק לא זה".

רחל שלו

על דינה אפשר לדבר בסופרלטיבים נוןסטופ, ולא לחטוא בהגזמה. אבל היא לא תאהב את זה, אז נוותר.

בת 33, נאה ומטופחת, רפלקסולוגית במקצועה. אבל הכוונה מלכתחילה היתה אחרת. היא רצתה לשיר — כל הזמן, ובאופן מקצועי. והיו לה נתוני פתיחה מבטיחים. היה לה, כך נראה, אותו משהו שמבדיל בין סתם עוד אחת „עם קול יפה", לבין מי שתהפוך עם הזמן להיות זמרת ממש. אבל קרה אחרת.

בתקופה של לפני הגיוס התברר לדינה, שבלילה, עם רדת החשיכה, הראייה לא פועלת. „הלכנו לרופא עיניים, ולאחר בדיקות יסודיות התברר שאני חולה ב„רטניטיס פיגמנטוזה". פירושו של דבר, התייבשות תאים שמביאה בסופו של תהליך מתמשך לעיוורון. בבדיקות של לשכת הגיוס גילו אצלי עיוורון צבעים וזהו. לא סיפרתי מה שהיה ידוע לי, כי קשה היה להעלות על הדעת ויתור על השירות הצבאי. התקבלתי ללהקת פיקוד מרכז וזה היה התגשמות של חלום, מסוג החלומות שההתפכחות המהירה מהם היא לא נמנעת".

סמוך מאוד לתחילת העבודה על תוכנית הלהקה עלו על הבעיה של דינה. בחזרות ליליות, כשאחרים הסתפקו באור ירח — דינה לא מצאה את הדרך למיקרופון, נתקלה, לא הסתדרה. „שלחו אותי לחר"פ כדי לברר מה קורה. שוב בדקו, ושוב גילו מה שלי כבר היה ידוע. כעסו עלי מאוד שהסתרתי את האמת, וכלי הרבה סנטימנטים שחררתי מהצבא. זה היה משבר. המשפחה החליטה לשלוח אותי להולנד, שם חיות שתי דודות שלי — זמרות גם הן. נסעתי והופעתי במועדון לילה ישראלי במשך שמונה חודשים. שרתי והיה לי טוב".

כשחזרה, הכירה את מי שיהיה בעלה, וכעבור זמן נישאו השניים. „הוא ידע מה קורה, אבל לא כל כך ייחסנו חשיבות לעניין. היינו צעירים מאוד, ואני הלא ראיתי במשך היום. בשלב זה של החיים, שהכל נראה יפה ומבטיח, קשה לחשוב שפעם יהיה אחרת".

דינה ממשיכה לשיר ולהופיע בחבורת זמר, תמיד כסולנית. במקביל התחילה להתעניין בנושאים שקשורים לרפואה אלטרנטיבית — עדיין לא באומן רציני. בינתיים נולדו שתי הבנות — ליאת ולינוי. אחרי הלידה השנייה חלה הרעה במצב: שדה הראייה הצטמצם, וכבר היה מקום לדאגה. היה לדינה ברור, שתודקק למקצוע שהראייה בו היא לא מרכיב חיוני — עדיין לא בהכרה שהיעדרה הכמעט מוחלט, יחדר חושים אחרים ויעשה אותה לרפלקסולוגית מועדפת. כל זה קרה מאוחר יותר.

דינה בעבודה

זה מה שיש

תרמו והתרימו למען מעוכבי התפתחות

מאה מתנדבות תרמו והתרימו בקיבוצים, בחנויות, במפעלים ואצל אנשים פרטיים באזור השרון למען כזאר שפתח את אירועי יום השנה ל„בית איזי שפירא" ברעננה, המטפל ב־250 ילדים מעוכבי התפתחות ובני משפחותיהם מ־20 ישובים באזור. ההכנסות מהבזאר יוקדשו לשיפור הטיפול בילדים בכל המסגרות של הבית שהנהלתו, עובדיו ומתנדביו זוכים להערכה רבה. (ת. נרל)

מכונת רקמה מוחשבת

גם אם נרצה לא נוכל להחזיר את הגלגל לאחור ולהושיב בנות־חן שירקמו להן מונוגרמות על הלבנים והמצעים לנדוניה. היום נכנסים לחנות, כמו למשל, „חוויה" בלב ריינגוף, קונים מה שצריכים, וממתינים כמה דקות עד שמכונה ממוחשבת תרקום לנו את שמנו על מגבת, מפה או תחתונים. המכונה יודעת לרקום איורים, סמלי מולות, קישוטים, אותיות וכו' — אפילו שתיים־שלוש שורות של טקסט, אם מישהו מתעקש להתבטא דווקא ברקמה. יקר: רקימת שם בן חמש אותיות תעלה 10־5 שקל. על תחתונים, למשל אפשר לרקום איזה מסר ואז הם יעלו 12 ש"ח.

יומן המאה

חושבים כבר על יומנים לשנה החדשה. „פקלאר" הוצאה לאור מציעה יומן משרדי, המוגדר על ידה כ„יומן המאה ה־20". היומן בנוי משני חלקים, אחד בשביל „מבט לשבוע" ואחר של דפי מידע (מלונות, מסעדות, שירותי גרירה, רשימת חגים ארצות שונות וכו') פלוס אלפון טלפונים. יש אפשרות של תכנון ליום, לשבוע ולחודש וכל מיני פטנטים המאפשרים לשמור על הסדר. ההוצאה גדולה (120 ש"ח) אבל את עטיפת העור ניתן למילוי מדי שנה. החברה מוציאה לאור גם יומנים קטנים יותר מדגם „קומפקטי" ו„בינלאומי", בכריכות עור או סקאי והמחירים נעים בין 31 ל־79 ש"ח.

גלידה לשומרי־משקל

הנה יש לנו גם גלידה דלת־שומן: פריגושקה בארבעה טעמים: דובדבן שחור, תות, אננס ופטל. הגלידה מכילה כ־120 קלוריות בכל 100 גרם, וחבילה בת 900 סמ"ק עולה 6.20 ש"ח. למעשה זהו יוגורט קפוא ו־2.5% אחוז שומן עם פירות מרוסקים. חברת לגושקה המתמחה בגלידות־יוגורט הוציאה לשוק גם פיגורה, גלידה ללא סוכר, הממותקת באספרטיים, ומיוצרת ב־4 טעמים: וניל, שוקולד, מוקה ותות. 97 קלוריות במאה גרם. המחיר ל־900 גרם — 5.80 ש"ח. הבעיה היא שאוהבי שמוצאים את הגלידה מן הקירור היא כליכך קשה שאי־אפשר לאכול אותה בכפית, ולאחר שהיא קצת נמסה — אפשר ממש לשתות אותה. צריך ללמוד איך להגיש לשולחן ואיך לאכול אותה, אבל היא משמינה פחות מאשר כל הגלידות הנפלאות בעלות הערך הקלורי הגבוה.

(ח.י.)

ארנקים קטנים

המגמה היא לחזור אל הארנקים הקטנים, כמו בשנות ה־30 — מבשרים לנו מ„מיני־מיני", רשת ארנקים ומוצרי עור יוקרתיים. התיקים הגדולים, שופעי התאים, מפנים מקום למשהו שמוכיר קופסאות לאחסון כובעים, עציצים או מעטפות. הצבעים כהים: שחור וחום; עור תנינים: עור בשילוב יוטה, בהשפעה אפריקנית; עיטורי מראות קטנות בהשראה הודית... המעטפות גדולות יותר, ואפילו גדולות מאוד, והצעקה האחרונה באיטליה הן מעטפות סקאי בגמור עור בהדפס תורכי. ב„מיני" המחירים נעים בין 80 ל־190 ש"ח.

קורס לריקוד ספרדי

המשורר והסופר זלמן שניאור הגינות לא רצה אולי שבתו היחידה תרקוד פלמנקו, אבל לאורה טולרו, לשעבר רינה שנאורסון, בחרה בכל זאת בפלמנקו.

עתה מגיעה לאורה לישראל, כדי להעביר קורס קיץ במחול ספרדי יחד עם חברת הוותיקה הרקדנית־כוריאוגרפית, סלביה דוראן. לאורה טולרו, נולדה בצרפת, חיה בניו יורק, שם גם הקימה להקה, שאיתה הופיעה ברחבי ארה"ב ובטלוויזיה. הכיוון שלה הוא הבלט הקלאסי, אשר לדעתה ישאר תמיד בסיס לכל ריקוד. בשעות הפנאי שלה היא מפסלת בעץ, מתכת וחימר. תחביב ביתי נוסף הוא הבישול, בעיקר בישול ספרדי המתבשל לצלילי קסטנייטות.

לוח ברכות

חברת טורנובסקי המתמחה בהוצאה לאור של לוחות שנה אמנותיים, וזכתה ב־27 מדליות זהב וכסף בתחרויות בארץ ובחו"ל, מברכת השנה את לקוחותיה ב„לוח ברכות", המבוסס על מוטיבים יהודיים. הלוח מציג עמודים מתוך סידור תפילות וברכות, שנכתב ואוייר במורביה, בתחילת המאה הי"8. כתב היד שמור באוסף הספריה המלכותית בקופנהאגן. הברכות והציורים שנבחרו מציגים את הווי התקופה כמו תלבושות, כלים ואווירת הימים. לצד כל ציור כתב האבן באילו נסיבות נאמרת כל ברכה. הלוח כולל 12 דפים מודפסים ב־6 צבעים, כולל הרבה זהב, על נייר מיוחד. הלוח המקופל גודלו 16 x 16.5 סמ', וכשהלוח פתוח — 16.5 — 12 כמ'. 13.80 ש"ח.

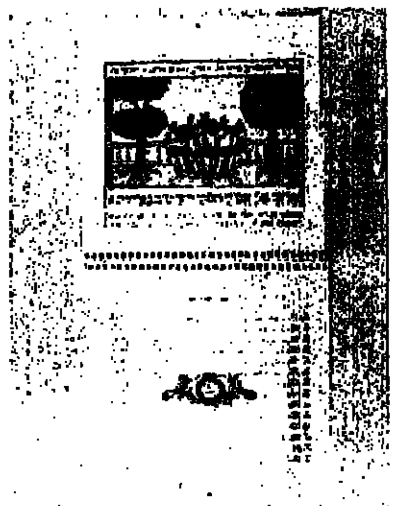

יעוץ לבעיות כף הרגל

יעוץ מקצועי חינם לבעיות כף הרגל ניתן על ידי חברת כ.צ.ט. במכון „אלי ד" ונל. 249415, תל־אביב), לפי קביעת תור מראש. אנשים הסובלים מבעיות של רגליים עייפות, סרוקות, מתקלפות וכו' יכולים לפנות למכון ושם ייעצו להם איזה תכשיר מסידרת „אקילך" המשווקת על ידי כ.צ.ט. יעזור להם. התכשירים לא יינתנו חינם.

נקווה שיתבקעו עד תחילת הלימודים

אנציקלופדיה לספרות בלשית

פטר ציסז' ספרן מפראג, הקדיש 13 שנה לחיבור אנציקלופדיה לספרות בלשית: בנוסף לשמות המחברים וספריהם, נכללים בה ערכים המוקדשים לבלשים מפורסמים (ספרותיים, כמובן), שיטות הרצח, המניעים, כלי רצח, פשעים שהפכו לשם דבר וכו'.

בטעם מאפה ביתי

טעמם של זוללי הביסקוויטים מתעדן — לא עוד פסייכר לגווניו. זה מכבר גילה הישראלי המצוי שעוגיות ממאפה בית עדיפות על כל מוצר תעשייתי. ומי שאינו מוכשר לאפות או שאין לו לבך זמן ותנאים, הולך לקונדיטוריה. התעשיה, כמובן, אינה מרימה ידיים. בימים אלה חנך „פרומין" קו יצור של „מאפה ביתי", עוגיות כמו מקונדיטוריה — מבטיח היצרן. זוהי סידרה בשישה טעמים וחמאה, חמאה עם שוקו, אגוזים, שוקו־אגוזים, חלבה ושומשום ושוקו עם חלבה ושומשום). וכל תטעה אותנו המלה „חמאה" — המוצרים אינם מכילים חמאה: המכונות יקרות מאוד, ולא רצו לסגור להן את האופציה של פרווה. העוגיות נמכרות באריזה מהודרת ואטומה. 400 גרם ב־4.10 ש"ח. במקביל הכינה פרומין עוגיות ממולאות קרם, המיוצרות בטכנולוגיה מיוחדת, המאפשרת לשמור על הרכות והנזילות של המילוי. בשלב זה מיוצרת ה„קרמונית" בשלושה טעמי מילוי (קרם שוקולד, אגוזים ושוקולד ותפוזים ופתיתי־שוקולד). האריזה נועדה לשמור על הטריות והצורה כאחת. 2.59 ש"ח ל־200 גרם.

פרפרים וחרקים אחרים

בתשמ"ט יוקדש הלוח ההיסטורי של החברה להגנת הטבע לעולם ועיר: פרפרים וחרקים אחרים. החרקים מהווים את רוב עולם החי על פני כדור הארץ. ישראל, בשל מיקומה בצומת שלוש יבשות, מופיעה בעושר עצום של חרקים ובכל זאת — מיגזר זה של החי אינו מוכר ונרכבים להתייחס אליו כאל מזיקים בלבד. בלוח הקיר, הגדול והצבעוני, מוצג מעט מהעולם המופלא של היצורים הזעירים, שברובם מועילים. הלוח כולל 11 תבונות, תאריכון והסברים (בעברית ובאנגלית) לכל פרפר וחרק אשר בתמונה. ללוח שני דגמים, בן־8 דפים, המודפסים משני צדדים (14.50 ש"ח) ובן־12 דפים, המודפסים מצד אחד (18 ש"ח). לחברי החברה הנחה של 2.5 — 1 ש"ח...

לא על אורז בלבד

עד כה התבססו תבשילי „חמים וטעים" של „אוסם" על האורז, עכשיו יש שינוי: שני המוצרים החדשים, גם הם מהירי־הכנה (10 דקות בישול פלוס 5 דקות „הבחלה"), גם הם תבשילי קדרה — אבל לא על האורז לבדו. עכשיו יש גם פתיתים אפויים עם ירקות (בטעם פיקנטי) ותבשיל פסטה בסגנון ספרדי, המכיל תירס, בצל, שעועית ירוקה, אפונת־גינה, פלפל, עגבניות, פתיתים בצורת אורז ואורז גם. בכל קופסה 2־3 מנות לא גדולות. 1.95 ש"ח לשקית.

על רצפה רגישה

תלונות רבות על איכותן ואורך חייהן של מרצפות תוצרת הארץ הגיעו את מעבדות „זוהר דליה" לפנות אל המרכז לחקר הנדסת מתצבים בבקשה לבדוק את השפעת רטרגנטים, חומרי ניקוי ומרכיביהם על המרצפות. הנסיונות שערכה כחלקת המחצבים של מכון הטכניון למחקר ולפיתוח הוכיחו כי רוב הדטרגנטים המקובלים בארץ תוקפים את המרצפות הנפוצות ופוגעים בהן אחרי שימוש ממושך. בזוהר דליה לקחו את העניינים לידיים ופתחו את „סטפס" לניקוי והברקת רצפה. המוצר מבוסס על הרכב שאינו מזיק או פוגע במרצפות חדשות ואף מונע התרפה וריבוי סדקים במרצפות שכבר ניזוקו — אומר היצרן. הסטפס נמכר בבקבוק פלסטי של ליטר, בעל פקק המאפשר שליטה על המינון. התענוג יקר: סטפס לניקוי והברקה עולה 7.80 ש"ח, סטפס + וקס ולניקוי והברקה מיוחדת אחרי חיטוי) — 9.50 — וזה מחיר מיוחד בחודשי החדירה לשוק. משווק ע"ח „פסגה".

סוויטה מקיר לקיר

זה אמור להיות חדר שינה מושלם: מערכת סוויטה „הוט קוסיר". מקיר אל קיר, הנותאמת למידות החדר. הרעיון הכינה את היצרן וים) הוא ניצול מקסימלי ופונקציונלי של כל סנטימטר לרוחבו, אורכו וגובהו של החדר. המערכת כוללת מיטה זוגית נפתחת, ארגז מצעים נתחתיה, שידה, טולחן טואלט, מראה ומערכת ארונות היקפית, המכילה גם „נישרים" מעל לרהיטים נבוכים. המערכת מיוצרת בחנויות רים והיצרן מבטיח הספקה תוך 6־8 שבועות.

א. אבישר

עונש מירבי ללא בסיס משפטי

סגן עיזאת נאפסו הורשע בבית הדין הצבאי המיוחד בבגידה ובריגול חמור, בכך שמסר ידיעות על צה"ל לאויב, תושב לבנון שהיה מפקד בכיר בארגון אל־פתח, וכן בשורת אישומים אחרים הכרוכים בכך. נגזרו עליו 18 שנות מאסר וגירוש מהצבא, הגורר אחריו אוטומטית שלילת דרגתו. עירעורו לבית־הדין הצבאי לערעורים נדחה, אך הוא ביקש וקיבל רשות לערער לפני בית־המשפט העליון, על הרשעתו בדין.

כזכור, טען נאפסו כי הודאותיו, בכתב־ידו, שבעטיין הורשע, לא היו קבילות כיוון שנמסרו בעקבות אמצעי־לחץ פסולים שהפעילו עליו חוקרי שירות הבטחון הכללי (שב"כ). לדבריו, נקטו כלפיו באלימות גופנית ובעלבונות. מנעו שינה. אילצוהו לעמוד שעות רבות בחדרו שבמיתקן הכליאה. איימו עליו במעצר אמו ואשתו ובפרסום מידע אישי עליו.

הפרקליט הצבאי הראשי הודיע, כי בדיקה שנערכה בשב"כ העלתה שיש אמת במרבית טענותיו של נאפסו, ולכן יש לבטל חלק מההאשמות בהן הורשע. כן הודיע הפרקליט הצבאי הראשי, כי הגיע, באישור היועץ המשפטי לממשלה, להסדר המוסכם עם נאפסו ופרקליטיו, לפיו יבוטל פסק הדין של בית הדין הצבאי, ונאפסו יורשע בעבירה של חריגה מסמכות עד כדי לסיכון בטחון המדינה, בכך שבהיותו בתפקיד קצין תפקידים מיוחדים באיזור דרום לבנון נפגש עם אדם שטען כי הוא מוכן למסור מידע על המחבלים. בפגישה שנייה הציג עצמו אותו אדם כמפקד בכיר במאח"ת, אמר שהפגישה הראשונה צולמה, ואם נאפסו לא ישתף פעולה עם המחבלים, יימסר הצילום לצה"ל. נאפסו קם ועזב ולא דיווח לאיש על מפגשים אלה.

מההסכם עולה, כי יש כאן הודאה באשמה מצד נאפסו, בניגוד לטענתו בבית הדין הצבאי לערעורים, בו הכחיש את עצם קיום המפגשים. נאפסו הסביר לשופטי בית המשפט העליון, כי הודאתו איננה בגדר כניעה ללחץ המאסר, וכי העובדות נכונות. לפיכך, סיכל בית המשפט העליון את ההודאה, ביטל את ההרשעה והעונש של בית הדין הצבאי.

הנשיא שמגר ביקר חריפות את חוקרי שירות הבטחון הכללי, שעל פי הודעת הפרקליט הצבאי הראשי חרגו במעשיהם מן המותר והוסיפו חטא על פשע בשקריהם בבית הדין הצבאי. זוהי פגיעה מרחיקת לכת באמינותו של השב"כ, המחייבת נקיטת צעדים החלטיים כדי לשרש את התופעה, אמר השופט שמגר: ניהולה של חקירה על־ידי שירות הביטחון הכללי, המוליכה להליכים משפטיים, חייב להתנהל על־פי אותם כללים החלים על המשטרה בחקירותיה.

אשר לעונש, סעיף 73 לחוק השיפוט הצבאי, „חריגה מסמכות עד כדי סיכון בטחון המדינה", קובע מאסר של חמש שנים, ואם נעשה המעשה בזדון (דבר שלא נטען כלפי נאפסו), מאסר עשר שנים.

לדעת הנשיא שמגר, שמעשהו של נאפסו היה חמור — מדובר בפעולה בשטח שבו פעלו בעת ההיא גם כוחות מחבלים. אי־דיווח על פגישה עם אדם הקשור במחבלים, עלולה היתה לגרום נפילה במלכודת המחבלים וסיכון חיי אדם ובטחון המדינה. נאפסו לא נקט צעד כלשהו נגד אותו מפקד בפאת"ח שניסה לסחוט ממנו באיומים, לא ניסה לעוצרו או לנטרלו בדרך אחרת, והסתפקותו בעזיבת המקום איננה התגובה שהתחייבה בנסיבות אלה, מקצין צה"ל שנתקל במחבל בכיר. לעומת זאת עמד לזכותו עברו הצבאי החיובי, עליו העידו תא"ל (מיל) בנימין בן־אליעזר (פואד) ואחרים.

נאפסו היה כלוא שבע וחצי שנים בשל הרשעה ללא בסיס משפטי. עונש המקסימום על העבירה שבביצועה הודה נפל בהרבה מתקופת המאסר שריצה כבר ממילא. לכן נגזרו על נאפסו שנתיים מאסר מיום מעצרו והורדה לדרגת רב־סמל. מאחר שסיים כבר ריצוי עונשו — שוחרר. הוא עתר לבג"ץ כדי שיורה למשטרת ישראל להשלים את חקירת חוקרי השב"כ שעינו אותו.

מדליות ומטבעות

יהושע מרקוס

בנק ישראל מתחרה בחברה הממשלתית למטבעות ולמדליות

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות סיימה את שנת הכספים ועולפת ברווח מתואם נקי של 1.43 מיליון ש"ח. החברה משלימה בכך שנה שלישית ברציפות של רווחיות. בתשעת החודשים שהסתיימו ב־31.12.86 היה הרווח 0.96 מיליון ש"ח. הרווח לשנת 1987, לאחר ניכוי תגמולים. הוא בסך 1.27 מיליון ש"ח, המועברים באופן שוטף לאוצר המדינה — מסר מנכ"ל החברה הממשלתית למטבעות ומדליות, אליעזר שילוני, במסיבה, עיתונאים בירושלים לכתבים הכלכליים בירושלים ועורכי המדורים למדליות ומטבעות. לדבריו, עם כניסתו לתפקיד היו לחברה חובות, שהוסלו, והיום החברה היא רווחית. „איש אינו עוזר לנו. אנו מרוויחים ומשלמים לאוצר", אמר שילוני.

התשואה על ההון העצמי היא כ־20%, במונחים ריאליים, והמכירות בכ־19.7 מיליון ש"ח כתוצאה מפעילותה המסחרית אשתקד העבירה החברה לאוצר כ־3.12 מיליון ש"ח: מס הכנסה — 1.40 מיליון ש"ח; תמלוגים לאוצר — 1.27 מיליון ש"ח; דיווידנד — 0.45 מיליון ש"ח; ובסה"כ — 3.12 מיליון ש"ח.

היצוא הגיע לכ־21% מכלל המכירות והסתכם בכ־2.49 מיליון דולר, בעיקר לצפון־

עדיליון נחום גוטמן

אמריקה, מערב אירופה ויפן. הקשרים המסחריים עם יפן התרחבו, בעיקר בתחום מטבעות זיכרון. המדליות הנמכרות ביותר ב־1987 היו המדליה „שמע ישראל", שעוצבה בידי האמן צבי נרקיס (המצייר גם רבים מבולי ישראל), המדליה „צאתך לשלום", של דן ריזינגר, ומדליית „רימונים בצפת", לפי ליטוגרפיה של נחום גוטמן.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות הוקמה על־ידי ממשלת ישראל ב־1961, במטרה להנציח אירועים היסטוריים ולאומיים, מפעלי מדע ותרבות. פריטי החברה כוללים שלושה סוגים: מטבעות זיכרון, המונפקות על־ידי בנק ישראל ומהוות הילך חוקי במדינת ישראל ומופצים על־ידי החברה למדליות. את נושאי המטבעות ועיצובן קובעת ועדה מיוחדת של בנק ישראל. מטבעות זיכרון מונפקות שלוש פעמים בשנה: מטבעות יום העצמאות; מטבעות חנוכה ומטבעות הסידרה „אתרים בארץ הקודש".

המטבעות הינן פריטים נומיסמטיים, המיועדים בעיקר לאספנים ולצרכי השקעה. הן מונפקות בכמויות מוגבלות מראש ונמכרות למנויי החברה, בתוך פרק זמן קצוב בלבד. עם תום תקופת המכירה מתיכים את הכמויות העודפות. החברה מקפידה על שמירה מוחלטת של כללי ההנפקה והמכירה של מטבעות. הפריט השני הן מדליות ממלכתיות לציון אירועים שונים, ציבוריים ופרטיים. הנושאים והעיצובים נבחרים על־ידי ועדות ציבוריות שממנה שר האוצר לגבי כל מדליה (בר־מצווה, „האם", „צאתך בשלום", ירושלים, סדרת ספורט, סדרות אמנותיות ומדליות לגופים ציבוריים לציון אירועים שונים).

בשנים האחרונות החלה החברה בשיווק מדליות בתליונים, כדי למצוא להן שימוש נוסף מלבד תצוגה בבית ולהפוך את המדליות לתכשיטים בעלי ייחוד. התליונים, המכונים עדיליונים, מבוקשים ואהודים מאוד בציבור הישראלי בארץ ובעולם, אם כי יש בין הנומיסמטים הטוענים שבהנפקת העדיליונים חורגת החברה מתפקידה הנומיסמטי ומייצרת תכשיטים. מנכ"ל החברה מדגיש, כי פריט שלישי זה של החברה מהווה חלק חשוב מהכנסותיה, והעיקר — הוא מבוקש במדינות רבות בעולם ומשמש שגריר מתכת אמנותית, המביא לכל מקום משהו מדמותה ותולדותיה של ישראל. (אישית, אני מכיר אספנים שאינם מצליחים לשכנע את דור ההמשך להמשיך ולטפל באוסף הנומיסמטי שלהם, אולם במשפחות רבות הנשים עונדות עדיליונים).

שילוני מותח ביקורת חריפה נגד בנק ישראל, שלדבריו נוהג בצורה לא הוגנת בכל הנוגע להנפקת מטבעות זיכרון. הוא ציין, כי לחברה חוזה מיוחד עם הבנק, לפיו יש לחברה זכות בלבדית להפצת מטבעות ישראל, אולם בשנים האחרונות החל בנק ישראל להנפיק מטבעות זיכרון, תוך עקיפת החוזה הכוונה למטבעת הזיכרון עם דיוקן הרצל ומטבעות חנוכה, המופצת על־ידי בנק ישראל לכל דורש במחיר הנקוב. החברה רואה בכך התחרות לא הוגנת.

מנהל מחלקת המטבע בבנק ישראל, שמואל פלד, שהוא נציג הבנק בהנהלת החברה, אמר בתגובה, כי „לא ישתמש בסגנון של שילוני", וציין כי זה מספר שנים החל בנק ישראל להכניס במחזור הכספים מטבעות להנצחת אירועים שונים, בכמויות גדולות, וכי הבנק אינו מנסה להתחרות בחברה למטבעות ולמדליות. אולם המנכ"ל שילוני חוזר וטוען שזו התחרות לא הוגנת. „את הפריטים שבנק ישראל מפיק הוא מפיץ בלי תוספת מע"מ, ובלא שיהיה חייב בתשלומי מס הכנסה ותמלוגים לאוצר, כפי שחייבת החברה למטבעות", אמר שילוני. הוא מוכן להעביר את הסכסוך ליועץ המשפטי לממשלה, שכן לדבריו הדבר פוגע בחברה.

על אש קטנה — לקראת נובמבר

„ההצלחה במערכת הבחירות לכנסת תבוא ללא ספק לידי ביטוי במערכת הבחירות המוניציפליות", אמר יוסי מרציאנו, רכז המחלקה המוניציפלית, בפתיחת הישיבה המורחבת, בהשתתפות עשרות נציגים בכירים מרשויות מקומיות ברחבי הארץ. הסיבה לכינוס הישיבה, אמר, היתה ההחלטה על הסדרת הבחירות שהתקבלה באחרונה, ושקבעה את מועד הבחירות המוניציפליות ל־28 בפברואר 1989, ארבעה חודשים לאחר הבחירות לכנסת.

המשתתפים ציינו את החשיבות שבשמירת נושא הבחירות ברשויות על „אש קטנה" ובהתמקדות בבחירות לכנסת, תוך הרגשת מקומם ותרומתם של נציגי מפ"ם למערכה הקרובה. „חייבים להירתם כתף אחד", אמר חנן ארז, מזכיר המרכז. „לעבור קודם כל את משוכת הבחירות הכלליות ואח"כ להגיע למשוכות האחרות. הדגש חייב להיות על הרמה הכוללת".

המזכ"ל אלעזר גרנות ציין, כי אי־אפשר להפריד בין מערכות הבחירות הקרובות, ואין ספק שלתוצאות הבחירות בכנסת תהיה השפעה על המקומיות. בהמשך התייחס לשאלת מועמדי מפ"ם ברשויות. לדבריו, מועמד מפלגתי הזוכה בתמיכה רבה ברשות המקומית יכול וחייב לתרום, בראש ובראשונה, למערכה הכללית. אומנם הבחירות לרשויות לא פחות חשובות מהבחירות לכנסת, אך כרגע חייבים לפעול לכיוון נובמבר, אמר גרנות.

אמרי רון, יו"ר מטה הבחירות, הרחיב בנושאים הטכניים־פרוצדורליים הדגיש כי על הפעילים ברשויות „לשנס מותניים, לרחות ויכוחים ולפעול חזק לטובת מפ"ם עצמאית בבחירות לכנסת".

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דונוצה

„הוויכוח על בחירת המועמדים המקומיים הוא לגיטימי", אמר מרציאנו, „אך על כולם לזכור כי לפנינו מערכה חשובה, שתהווה מבחן אמיתי לכוחנו. ההצלחה בכללית היא הצלחה במקומיות, ולא משנה אם במשטמה נלך במסגרת המערך או מחוצה לה".

מימין לשמאל – יוסי מרציאנו, חנן ארז, אלעזר גרנות, אמרי רון

מטה חברות מורחב

מטה חברות מורחב, שנועד כהגררת המארגנות „לגבש את המסר המפ"מי", נערך בשבוע שעבר במרכז המפלגה.

את יום הפעילות העמוס פתח דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, שסקר את ההתפתחויות האחרונות בתחומי משק וכלכלה ואת המצב בחברת העובדים. הוא מסר על „משחקי המלחמה" עם האוצר ועל עמדותיה המובילות של מפ"ם בנושאים החברתיים־כלכליים במסגרת ההסתדרות. ח"כ יאיר צבן דיבר על המסרים המפ"מים לציבור, והרחיב בשאלה כיצד מסבירים את נחיצותה של מפלגה קטנה כמפ"ם.

בהמשך התחלקו המשתתפות לסדנאות בהן עסקו בעבודת מטה הבחירות. במפגשים אלה, שהונחו ע"י אראלה למרן מהמדור לשוויון המינים בקבה"א, הוצבו המטרות המעשיות שיש להשיג בזמן הקרוב במטה החברות. כן צויינו הגורמים העשויים לסייע או להפריע למהלך התקין של העבודה וכל חברה ציינה, לפי איזור או מגזר מגוריה, את אוכלוסית היעד לפעילות הספציפית של המטה. בסיום הוחלט על הקמת צוותי הסברה, אירועים וותיקות התנועה.

„זה היה מפגש ארצי אחרון לפני הבחירות", אומרת טובה נתתומי, רכזת מטה החברות לקראת הבחירות. „עד אז נקיים במרכז צוות שיתאם אירועים ופעילות, תוך השתלבות בעשייה הכללית של המפלגה".

עצמאות ברחובות

מזכירות מפ"ם ברחובות החליטה — שישה חודשים לפני הבחירות לרשויות המקומיות — לירות את היריה הראשונה במערכה. בשבוע שעבר הודיע [illegible] שרייבר, נציג מפ"ם במועצת העיר, לראש העירייה יחזקאל הרמלך על החלטת מזכירות הסניף — לפרוש מן המערך במסגרת המוניציפלית של רחובות ולהקים סיעה עצמאית במועצה.

יעל סלומון, מזכירת הסניף, המרכזת את מטה הבחירות של מפ"ם בעיר, מציינת כי ההחלטה נפלה בעקבות חוסר בהירות במערכת היחסים עם מפלגת העבודה ברחובות ואכזבה מניהול העירייה בקדנציה האחרונה, וכן בשל הצורך במתן תשובות אמיתיות לתושבי רחובות בנושאי חינוך ותרבות.

„היום ברור לנו שרק מעמד של סיעה עצמאית, המשוחררת מהתחייבויות ולחצים, יוכל להכניס אותנו לתוך מערכות הבחירות הקרובות בצורה הטובה והיעילה ביותר", מדגישה סלומון.

מקוריות חיפנית

לפני צאתם לחופשה של פעילי בית שלום עליכם בחיפה התקיימה ישיבת סיום של העונה בהשתתפות פעילי הסניף, פעילי בית שלום עליכם, דוברי יידיש וכן פעילי העולים החדשים, שבית זה משמש להם כאכסניה חברתית מאז בואם ארצה.

מהסניף נמסר על הקמת מטה בחירות משותף לכנסת הי"ב. הוחלט להפעיל את הכרטסת „המגוונת הנמצאת בסניף, המקיפה את שלושת סוגי המצביעים לכנסת הקשורים למועדון, ולהקדיש טיפול מיוחד לכרטסת (100 שמות) של בני חברי מפ"ם מהסניף — שרובם מוכנים לתמוך ברשימת מפ"ם לכנסת.

על משמר היידיש

כן הוחלט להקרין את הסרט „געוועון אמאל א שטעטל" („היתה פעם עיירה"), שהופק ביוזמתו של אברהם לאוב, פעם בשבוע ביום ג', במשך שלושת חודשי הבחירות, ולנצל את ההזדמנות של מפגשים אלה כדי לפנות לצופים בעל־פה לחלק להם חומר הסברה בכתב. למטרה זו הוקמו שני צוותים. מדי שבועיים ישרת צוות אחר את סרי המועדון.

ברוך שינגרוס, יו"ר ותיקי התנועה בחיפה, לא חסך שבחים לסניף על שיטות העבודה המקוריות שלו, המתאימות למקום ולזמן. הוא בירך את לאוב על פרוייקט הפקת הסרט ביידיש, שיועבר בקרוב למועדוני הגימלאים בחיפה והצפון, תוך הדגשת 20 שנות קיום המועדון ושמירת שפת היידיש ותרבותה. לדבריו, „אין עוד דבר כזה, לא בחיפה ולא במקום אחר בארץ".

מקומם בארץ

סמינר יוצאי בריה"מ נערך בשבת שעברה בגבעת חביבה. כ־170 משתתפים, נשים גברים וטף, (מחציתם מתחת לגיל 40), הגיעו להאזין להרצאות ולהחליף דעות. רוב הנוכחים היו חברי ותומכי מפ"ם, שחלקם הגדול קשור לסניפים במקומות מגוריהם.

במהלך הסמינר הרצו חה"כ חייקה גרוסמן ואמרי רון בנושאי מפ"ם והבחירות הקרובות. יגאל וילפנר הביא סיפורים אישיים על חייו כצעיר בקיבוץ „שמאל". מיה קננסקי, סופרת ומרצנית עולה מבריה"מ, סיפרה על המתרחש כיום בבריה"מ ועל מצב היהודים שם בימים אלה. לידיה נוימן מקרית ביאליק קראה למשתתפים ולעולים לתמוך במפ"ם כמפלגה היחידה הדואגת לעולים והנאבקת למען ישראל שפויה. בהמשך קיימה קבוצת צעירים גדולה ערב של דיון פתוח, עם סימה שוויצר, מהמארגנים ועם חיים אנגלסברג.

„אני חושבת שהם מבינים כי מקומם של יהודי בריה"מ רק בארץ, ובפלג השמאלי שלה — הדוגל בערכים הומניים־סוציאליסטיים־ציוניים, מסכמת שוויצר.

מטה הסתדרות

בישיבה האחרונה של ריכוז סיעת מפ"ם בהסתדרות הודיע יוריה לבן, רכז הסיעה, על הקמת מטה הסתדרות, שמטרתו לגייס את חברי מפ"ם בהסתדרות למערכת הבחירות הקרובה. „כל אחד מחברינו בסיעה נושא באחריות בתחום מסוים במוסדות ההסתדרות", הדגיש לבן. „ואנו מצפים שכל אחד יתן כתף. בקרוב נקיים מספר ישיבות ונעקוב אחר התגייסות החברים". חברי ריכוז הסיעה, נטלו על עצמם ליצור קשר עם אנשי מפ"ם הקשורים עימם בקשרי עבודה במסגרת ההסתדרות, כדי לשבצם בפעילות לקראת הבחירות.

מהדקים קשרים

פעילי סניף תל־אביב נציג מפ"ם בעירייה, אריה צוקר, וחה"כ יאיר צבן נפגשו בשבוע שעבר עם נציגי „רביתא" (ועד התושבים הערביים ביפו), לשיחה על בעיות איזור מדרון יפו. הפגישה הסתיימה בסיור בשכונת עג'מי. בסיכום הוחלט להמשיך ולהדק את הקשרים בין מפ"ם לבין התושבים הערביים.

קיבוץ שיודע להתעשר

קיבוץ רמות מנשה ידע שנים קשות. היכולת להתפשר. הרצון לקלוט את הבנים היציבות והיחס לפרט סייעו להתגבר על המכשולים ■ המזכירים מקווים לטוב

יהודה צור

השנה חוגגים בקיבוץ רמות מנשה ארבעים שנה מאז העשרים ותשע ביולי 84' כשעלו חבריו המייסדים על קרקע אדמות גיזברין מאז עבר זמן רב ול־64 החברים שעלו והתיישבו התווספו רבים. היום מונה הקיבוץ 370 חברים. בסך הכל מתגוררות במקום 610 נפשות.

למייסדי הקיבוץ מפולין, יוצאי השואה ושארית הפליטה, הצטרף באביב 1950 גרעין של יוצאי תנועת השומר הצעיר מאורוגואי ומצ'ילה. במשך השנים נוספו גרעיני השומר הצעיר מארצות אלו, וב־1962 הצטרפה לקיבוץ קבוצה ראשונה של חברת נוער שסיימה את לימודיה וחינוכיה ברמות מנשה, 31 חברים מקבוצת עשה. לאותה קבוצת נוער הצטרפו במרוצת השנים קבוצות של חברות נוער נוספות תודות לחוש הקליטה והיכולת לצרף גרעינים לשורותיו של קיבוץ רמות מנשה.

עוד בסוף שנות השישים הצטרפה לקיבוץ קבוצת מפ"ם מאורוגואי והחל מראשית שנות השבעים החלה קליטת הבנים הראשונים של הקיבוץ. אליעזר פלד ושושנה שניידר, שני מזכירי קיבוץ רמות מנשה בראשית שנות הארבעים לחייהם, מציינים את הסמליות שדווקא בשנת הארבעים של הקיבוץ, שניים מיוצאי קבוצת נוער הראשונה שהצטרפה לקיבוץ משמשים כמזכירי הקיבוץ, דבר המסמן יותר מכל את היכולת לקלוט ולשלב את קיבוץ רמות מנשה. מכיוון שחברי הקיבוץ הגיעו אחרונים לאיזור המיושב בקיבוצים נוספים של השומר הצעיר שהגיעו לפני־כן, קיבל הקיבוץ, לדברי חבריו, משבצות קרקע מועטות, אשר אינן מצטיינות עד עצם היום הזה כאדמות חקלאיות טובות.

שנות החמישים והשישים היו שנים קשות לקיבוץ רמות מנשה ורק בשנות השבעים מתחיל המשק להתאושש, להתייעל, להשתכלל ולהוציא רווחים. לפני כ־30 שנה הצטרף רמות מנשה למפעל ארד של דליה, המייצר מודדי מים מכל הסוגים, מאוחר יותר קיבל הקיבוץ לידיו מחלקה קטנה של מפעל ארד המשפצת מודדי מים של עיריות, למפעל חדש, „ארס", העובדים בו ארבעים חברים. „גם עתה למרות שמדובר בקיבוץ אשר נחשב ליציב מבחינה כלכלית ואף מוציא רווחים בתקופה קשה זו, מחפשים חברי רמות מנשה מפעל נוסף כדי להוסיף מקורות פרנסה כדי לקדם את חבריו", מציין אליעזר, מזכיר הקיבוץ.

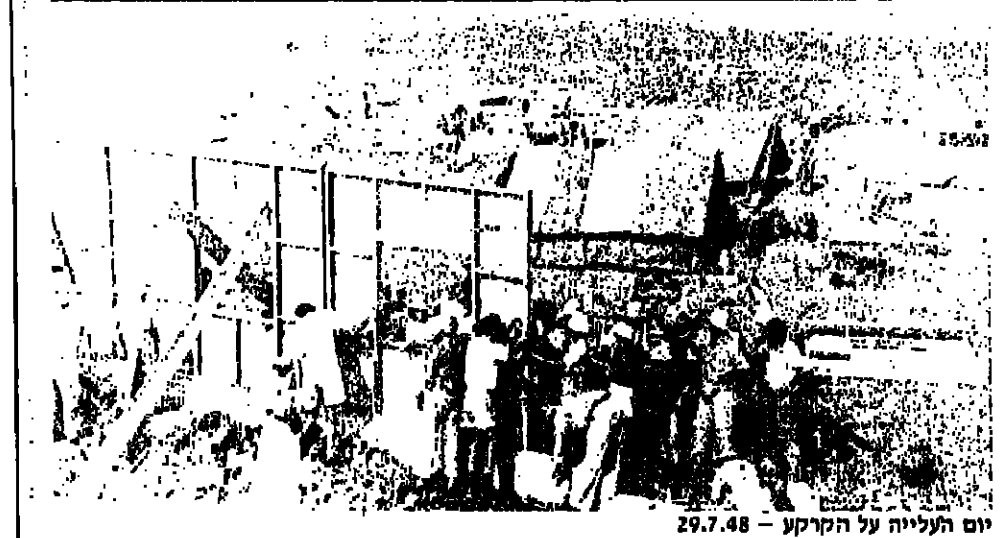

יום העלייה על הקרקע — 29.7.48

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
מיטב הברכות
יזמה
דפוס ושכפול אופסט (1981)
חיפה 31330, רחוב שער פלמר 1, ת.ד. 33065, טל. 663566

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
מיטב הברכות
רפאל כץ ונשות'
משרד עמילות מכס. ביטוח. הובלה
מבית לביח. ים. אוויר ויבשה
● חיפה, הנמל 30 (בנין לבנט), טלפון: 04־668191
● (10 קווים), טלקס 46438, פקסימיליה 670020
● ירושלים, תל־אביב, לוד, אשדוד ואילת

לשכנינו וידידינו
חברי קיבוץ רמות מנשה
שאו ברכה
ביום חגכם!
קיבוץ הזורע

לרמות מנשה
ברכת שכנים ושותפים
ביום חגכם ה־40
מיטב האיחולים
להמשך צמיחה ושגשוג
קבוץ עין השופט

לקיבוץ רמות מנשה
בחגכם ה־40
קבלו מיטב ברכותינו
ואיחולים לשגשוג והתעצמות
„הוד" בי"ס לנהיגה
עפולה, רח' הרב לוין 17
טל. 06־590763, 06־591480

לקיבוץ רמות מנשה
ביום חגכם ה־40
מיטב הברכות ואיחולים להמשך
מ. טרויב
מכונות תפירה
חיפה, רח' החלוץ 55, טל. 04־667415

לכל חברי קיבוץ רמות מנשה
בחגכם 40 שנה
ברכות לבביות
להמשך פורה ומשגשג
אריה וילף בע"מ
חברה לביצוע
כל סוגי עבודות
חשמל בבתי מלון
במשרדים,
ובתעשיות, מפעלים,
מושבים
וקיבוצים
תל־אביב, אנטוקולסקי 6
טל. 03־247997 ● 03־229537

לקיבוץ רמות מנשה
שכנים ושותפים
בדרך ארוכה
קבלו את מיטב האיחולים
לשגשוג חברתי וכלכלי
במלאת 40 שנה
לעלייתכם על הקרקע
עלו והצליחו!
בית דליה

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
מיטב הברכות
יוסבסון אברהם הובלת משאות בע"מ
נהריה, שד' הגעתון 46/1 טל' 04־923780

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
שלוחות ברכות ואיחולים
להמשך והתעצמות כלכלית
חב' טכנו בע"מ
טבעות סיי מגומי מחזירי שמן
חיפה, רח' הנמל 30, טל. 04־661681

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
ברכה חמה
קנואת מוחמד
ספק ירקות והובלת משאות
כפר דבוריה, ת.ד. 556
טל. 06־767628, מיקוד 16910

"היום, התעשיה מהווה 75 אחוזים מהכנסות הקיבוץ, ולאחר שהחקלאות הגיעה כבר לנקודת רוויה, רק מפעל תעשייתי נוסף בא בחשבון במטרה להגדיל את ההכנסות", אומרים מזכירי הקיבוץ.

קיבוץ סולידי ויציב

מה שמאפיין אותנו מבחינה כלכלית וחברתית הוא העובדה שאנו קיבוץ מאוד סולידי ויציב, אומרים חבריו. קיבוץ רמות מנשה מתגאה בכך שגם מבחינה דמוגרפית הוא שומר על יציבות ואף פעם, למעשה מאז ייסודו, לא ירד מספר חבריו. הוא תמיד נמצא בעלייה, למעט כמה שנים של דריכה במקום ובשנים האחרונות ניכרת דווקא מגמה של עלייה ושל קליטת בנים החוזרים לעתים אחרי שש שנות ירידה. מזכירי הקיבוץ מנסים לסייג את ההתלהבות הכללית כאשר מדגישים שמדובר בסך־הכל בזרם של בנים החוזר, אומנם בכמויות גדולות, אבל מדובר בתהליך שרק החל לפני שנתיים, וכדאי לנהוג בזהירות ולא להיתפס לשמחה מוקדמת.

"אני חושב שמאז ומתמיד נשארו ברמות מנשה חמישים אחוזים מן הבנים והמצב הזה יימשך", אומר אליעזר. לדברי שושנה, אם מצב הדיור היה תקין יותר מאשר היום, אין ספק שקיבוץ רמות מנשה היה מסוגל לקלוט חברים נוספים. לדברי שושנה אחד מהמאפיינים הבולטים ברמות מנשה הוא יכולתם של חבריו לקלוט את בניו ולתת להם תחושה טובה. "שנינו היינו שנים רבות מחנכים במוסד חינוך המשותף לארבעה קיבוצים. רמות מנשה נחשב תמיד לקיבוץ העני והמסכן באיזור, והילדים במוסד תמיד פחדו וחששו מהמפגש "עם עשירים יותר", אולם התברר בסוף שנות לימודיהם שלאט אך בהתמדה הם גילו גאוות בית גדולה. בשיחת סיכום של יט' כיתות, שהתקיימה לא מכבר נפגשו כל הבנים. הקיבוץ התייחס אליהם בצורה יוצאת מהכלל. תמיד אנו היינו נבוכים, כי לא שמענו מהם אף מלה של ביקורת", אומרת שושנה שניירר.

חברי רמות מנשה שקיבוצם גם בשנים הקשות מבחינה כלכלית וגם בעיתות מצוקה כללית, יודעים לשמור. קיבוץ המסוגל, לדברי שני מזכירים, לגלות פתיחות יוצאת מהכלל ויכולת לסייע לפרט בעת מצוקתו. הדבר תורם, ללא ספק, לתחושת בית הקיימת בקיבוץ, תחושה המחזקת, ומונעת ללא ספק רצון של עזיבה. "אנחנו קיבוץ שיודע להתפשר. אנו ידענו לכוון את החיים בקיבוץ. ישנם קיבוצים אשר מן הבחינה האתנית יש להם מאפיינים לאומיים, הקובעים גם את אופי הקיבוץ. ישנם קיבוצים ייקים מאוד, קפדנים, וישנם קיבוצים על טהרת יוצאי דרום אמריקה, שם חופשי מדי ולא כל־כך ממושמעים. אצלנו דווקא השילוב הזה של יוצאי השואה, יוצאי התנועות בדרום אמריקה, והשילוב עם יוצאי חברת נוער מן הארץ גיבש קיבוץ היודע להיות לא־קיצוני, המוכן לפשרות וההולך מבחינת הפרט, ויחד עם זאת שומר על איכות קיבוצית. זהו כוחנו. אין ספק שזה תורם לתחושת הבית של חבריו", אומר אליעזר.

האופי נשמר עם השנים

למרות מצוקת הדיור ההופכת, לדברי שושנה, את רמות מנשה לקיבוץ במצב הדיור הקשה ביותר בקיבוצי הארץ, יודעים חבריו להצטיין בשמירה על אופי תרבותי של הקיבוץ לרבות חגיגות ומסיבות למופת. "אנחנו קיבוץ חם מאוד, קולט יפה מאוד, יודע לארח יפה מאוד, ומי שבא לכאן לא רוצה לעזוב", אומרת שושנה, המדגישה שהאופי התרבותי של הקיבוץ נשמר במשך שנים. עד עצם היום הזה מקיים קיבוץ רמות מנשה חוג לדרמה, מארגן חתונות עם הופעות, כאשר בקיבוצים אחרים נותר בסך הכל טקס וארוחה שלאחר הטקס. הדבר בא לידי ביטוי בתוכנית הענפה של אירועים בעקבות מלאת ארבעים שנים לקיבוץ. המזכירים מציינים שהחגיגות האלו בראש השנה שעברה. "לאחר מכן חגגנו חג שבועות בצורה מיוחדת והקדשנו אותו לארבעים שנות חקלאות ברמות מנשה. מאוחר יותר ערכנו פסטיבל של שירים מקומיים בצורה מורחבת. למעשה אנו עורכים את הפסטיבל המסורתי זו הפעם הרביעית, אך הפעם הרחבנו אותו מאוד. קיימנו טיול של כלל החברים "בעקבות הראשונים".

במשך השנה ערכנו עם הילדים שבוע מיוחד, אשר הוקדש גם לנושא של ראשוני הקיבוץ. הם טיילו באותם המקומות בהם עלו גרעיני הכשרה של העתיד. בראש השנה הקרוב אנו נערוך את החג הגדול, שהוא יהיה גם חג ראווה למוזמנים רבים, עם מסכת גדולה, מיוחדת. בתוכנית יש לנו הצגה גדולה לילדים וגם נניח את אבן הפינה למשק הילדים. אנו מכינים גם שתי חוברות לציון ארבעים שנה לקיבוץ".

אליעזר מדגיש שהעובדה שרוב רובם של חברי הקיבוץ הם בעלי רקע תנועתי הופכת אותם למעורבים מאוד. "אין שנה שאין לנו שתי משפחות בשליחות באירופה, או באמריקה הלטינית, ואנו מאוד מעורבים בכל מה שקורה בארץ. לדעתי, ידענו להתגבר על השנים הקשות הודות לגיבושו של הקיבוץ, ואנו בהחלט מסתכלים בתקווה להמשך דרכינו".

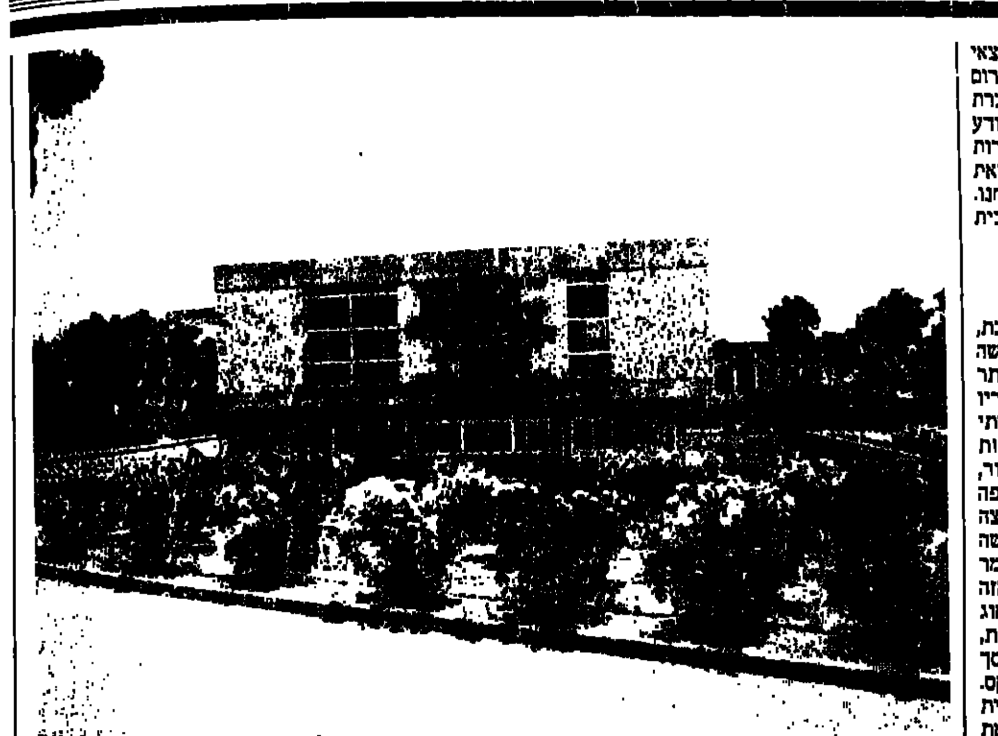
חדר האוכל ברמות מנשה

לקיבוץ רמות מנשה
ביום חגכם ה־40
קבלו מיטב ברכותינו ואיחולים
להמשך ושגשוג כלכלי
הכל לחייט בע"מ
חיפה, רח' הדקלים 1
ת.ד. 1455, טל. 04־663194

לקיבוץ רמות מנשה
בחגכם 40 שנה
מיטב הברכות והאיחולים
להמשך פורה
אמישראגז אם נו או...
ספקי הגז הגדולים להתיישבות הקיבוצית

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
מיטב הברכות
מוצרי ביצוע G.B.
יצרני נייר טואלט, מגבות נייר, וצרכי משק
קרית ביאליק, אזור התעשיה, ת.ד. 1142, טל. 04־703686

לקיבוץ רמות מנשה
בחג ה־40
שלוחה ברכה חמה
מאת אפרים ואיציק
דפוס אופסט בר־חיים
חיפה, ת.ד. 1012, טל. 04־520102

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
שלוחות מיטב הברכות
קרלוס ורשבסקי בע"מ
WELLA
חיפה, שדרות בן־גוריון 38–36
טלפון 531162/3, ת.ד. 9092, מ. 35023
מפיץ בלעדי
למוצרי "וולה" לאיזור הצפון

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
מיטב הברכות
פנחס וייס ובניו
הספקה טכנית בע"מ
חיפה, רח' העצמאות 84
ת.ד. 1633, טל. 04־667185

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
שלוחות מיטב ברכותינו
להצלחות, שיגשוג והתעצמות
פס אור 1987 בע"מ
עפולה, ת.ד. 2322
טל. 06־596286, 06־595175

לרמות מנשה
צעיר שכנינו
שהגיע לפרקו
בן ה־40
שגשוג וגידול
וברכות בעמלו
קיבוץ רמת השופט

לחברי קיבוץ רמות מנשה
בחגכם 40 שנה
שפע ברכות ומיטב האיחולים
מאיירס שיווק (1981) בע"מ
חברה לאספקה ושרות ציוד וחומרים למתקני תקרים ומוסכים
* סוכנים בלעדיים: למוצרי אטמקו
* מוצרי תיקון
* כלי עבודה ואביזרים למתקני תקרים
* מכונות פירוק צמיגים
* מכונות איזון גלגלים
* מגבהים הידראוליים והידרופניאומטיים
* ציוד משופץ
פ"ת, אזור התעשיה סגולה, ת.ד. 4580 פ"ת
טל' 9340732 ● 9340716 ● 9340345

לחברי קיבוץ רמות מנשה
ביום חגכם
ברכות לבביות להמשך פורה ומשגשג
תנובה

לקיבוץ רמות מנשה ומפעלו ארד
בחגכם 40 שנה
ברכות לבביות להמשך ההצלחה, הפיתוח, והשגשוג
"עוזי"
עוזי רוזנברג בע"מ
לחצנות מכנית, לחצנות הידראולית
ו־C.N.C., עבודות כבישה וייצור מבלטים
פתח־תקוה, קריית־אריה, רח' אימבר 1, ת.ד. 4134, פ"ת 49130
טל. 03־9247002/3, פקס 9234140

המשכים

2 נהרגו ברצועה

(סוף מעמוד ראשון)

באוויר, אך המפגינים לא שעו ליריות־האזהרה והמשיכו לתקוף. כשנוצר סיכון לחייהם, ירו החיילים לעבר התוקפים ופגעו באחדים מהם. הנפגעים הועברו לבית־החולים "נאצר", בחאן־יונס, שם הובהר, שמוחמד עיד אבו־רייזק, בן 50, שנפצע קשה, מת מפצעיו. אחד המפגינים, מחמוד חמאר אבו־רייזק, בן 20, נורה בראשו ונפצע אנושות והוחש להמשך הטיפול בבית־החולים שיבא בתל־השומר.

ההרוג השני הוא תושב מחנה הפליטים אל־מועזי, שנורה ביום ו' לפנות־בוקר, כאשר ניסה, יחד עם אחרים, לתקוף כוח של צה"ל. האיש הוא ריאד סולימאן אבו־מנדיל, בן 23.

שביתת־נסיעה

עיתונאי ערבי, שביקש לשמור על אלמוניותו, מסר לסוכנות "אסושיאייטד פרס", כי פלשתינים ברצועה נמנעו אתמול מנסיעה במכוניות, באוטובוסים ובמוניות, במחאה על הוראות הממשל לצייד את כלי־הרכב בלוחות־רישוי חדשים. לדבריו, היו אתמול רבות מן החנויות בעזה סגורות, משום שבעליהן לא יכלו לנסוע לעבודתם.

משתף פעולה פתח באש

עוצר הוטל אתמול על הכפר אימתין, בנפת שכם, לאחר תקרית יריות שבה נפצעו שלושה צעירים בידי תושב הכפר, החשוד בעיני התושבים כמשתף־פעולה עם ישראל. על־פי גירסה אחת, הוא הותקף וירה להגנה עצמית, אך על־פי גירסה אחרת, הוא אשר יזם את הירי. תחילה ירה על דגלי פלשתין שנתלו על עמודי־חשמל, וכשמעשהו עורר רוגז בקרב צעירים בכפר, ירה גם בהם.

הותקפה עיריית חולון

ברחבי יהודה ושומרון פעלו ביום ו' מערכות המסחר והתחבורה כסדרן ומשרדי הממשל והעיריות תפקדו כרגיל, אך אתמול ניפצו צעירים רעולי־פנים את כל הזגוגיות בחזית בניין העירייה בחברון והציתו צמיג ליד הפתח.

כוחות משטרה ומג"ב גדולים אבטחו את מוחמ־ירושלים בעת תפילת יום ו' בהר־הבית, שעברה ללא אירועים מיוחדים.

מת פועל ערבי נוסף

(סוף מעמוד ראשון)

אלמונים והחלו להכות את 3 הפועלים, ללא כל סיבה. כאשר ניסה למנוע את המשך הכאתם, התנפלו עליו האלמונים והיכוהו. התוקפים לא הסתפקו בכך, ובטרם נמלטו מן המקום כילו את זעמם על ידי כך שניפצו את שמשותיה של המשאית. 2 מהפועלים שוחררו לאחר קבלת טיפול רפואי ואילו הפועל הנוסף נשאר בבית החולים להמשך הטיפול. המשטרה פתחה בחקירה.

גרוסמן פנתה לנשיא

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) פנתה לנשיא המדינה, וביקשה ממנו שיוקיע בפומבי את מעשי האלימות שנעשים בתוך מדינת ישראל נגד פועלים ערביים מן השטחים. ח"כ גרוסמן משווה את הצתת הפועלים בצריפם לרוצחי יהודים ומבצעי הפוגרומים במזרח אירופה והיא פונה לנשיא שלא ישתוק לנוכח מעשים אלה ולדרוש שהחברה תוקיע פושעים אלה מהחברה.

יונס: להגן על העובדים הערבים

חבר הוועדה המרכזת מחמוד יונס (מפ"ם) פנה בסוף השבוע אל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בדרישה כי הוועדה תדון היום בהתנכלויות ההולכות וגוברות כלפי עובדי השטחים המועסקים בתחומי ישראל. בפנייתו קבע יונס כי שריפתם של שלושה עובדים באזור יהודה, אשר שניים מהם נפטרו, מהווה שיא רצחני ועל ההסתדרות לפעול למתן הגנה.

פשעים גזעניים

במברק לשר המשטרה בר־לב, תובע ח"כ מתי פלד להקים יחידת משטרה ארצית לחקר פשעים על רקע גזעני, אשר תטפל בחקירת כל מקרה של אלימות על רקע גזעני בכל מקום בארץ, ואשר גם תנהל פעילות מונעת ותעלה על עקבותיהם של ארגונים גזעניים ברחבי הארץ.

"נאמני הר־הבית" יכריזו על הריבונות היהודית בשטחים

עתים

"הכרזת הריבונות היהודית" תיערך בצעד סמלי על־ידי ועד נאמני הר הבית, שמתכוונים לקיים מסע הנפת דגלי הלאום, מהר הבית ועד גשר אלנבי.

בכוונת ה"נאמנים" להניף דגלים גם בישובים שלאורך כביש ירושלים יריחו. ביום המסע יוכרז על "הריבונות היהודית" בהר הבית וביהודה ושומרון.

האב יזם תכשיר להשרת עלווה בווייטנאם וגרם למות בנו מסרטן

רויטר

וושינגטון. — אלמו זומוולט, שאביו הורה בשעתו לרסס שטחי ג'ונגל בווייטנאם בתכשיר להשרת עלים, כדי לצמצם את אבידות האמריקנים, מת אתמול מסרטן שנגרם על־ידי חשיפה לתכשיר ההשרה "אורנג'" — מסר אביו, אדמירל בדימוס זומוולט.

אלמו זומוולט מת בביתו בצפון־קרוליינה. הוא סבל במשך שנים ממחלת הוצ'קינס ולימפומה — שני סוגי סרטן הקשורים ל"תכשיר אורנג'".

אביו, אדמירל זומוולט, אמר, כי הוא ובנו האמינו עד הסוף, כי האדמירל קיבל החלטה מוצדקת, בצוותו לרסס את עצי הג'ונגל כדי להביא להשרת העלים. זומוולט האב פיקד בשעתו על יחידות הצי האמריקני, שסיירו בנהרות בדרום־וייטנאם. באותה תקופה סברו הכל, כי "תכשיר אורנג'" אינו מזיק לבני־אדם. בנו היה באותה תקופה סגן באותן יחידות צי. אדמירל זומוולט סיפר, כי האבידות ביחידותיו הגיעו באותה תקופה לכשבעים אחוז בשנה, אולם הם ירדו לפחות מאחוז אחד, לאחר שציווה בשנת 1968 לרסס את שטחי הג'ונגל, על־מנת למנוע מחסה מצלפים.

זומוולט האב והבן האמינו, כי חשיפה לתכשיר "אורנג'" גרמה למחלת הסרטן של הבן ולליקוי חמור בכושר־הלמידה של בן שנולד לזומוולט הצעיר. רבים מוותיקי וייטנאם וילדיהם לקו בבעיות דומות, והגיעו לאותה מסקנה. אף־על־פי־כן, הוסיף זומוולט הבן להגן על החלטת אביו.

בראיון שהתפרסם ב"ניו יורק טיימס", בשנת 1986, אמר: "אני מרגיש כלפי אבא אהבה והערכה רבה כאדם ואני מכבד אותו מקרב לב כמנהיג צבאי. אינני מפקפק אף לרגע אחד בכך, שכל מאוויו היו נתונים להצלת חייהם של אמריקנים. אלפים מהם ואולי אף אני, חיים עדיין כיום הודות להחלטתו להשתמש בתכשיר אורנג'."

לפני מספר שנים תבעה קבוצה של ותיקי וייטנאם לדין כמה חברות אמריקניות, שהיו מעורבות בייצור "תכשיר אורנג'". בחודש מאי 1984 הגיעו הצדדים לפשרה מחוץ לכותלי בית־הדין והחברות שילמו 180 מיליון דולר לתובעים.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד־כאן רצף דפי הטלטקסט. 09.05 שעת כושר. 09.15 איינהו הרפתקאותיו של הגיבור אייבנהו מרותרווד, שלאחר מסעות במזרח מתאווה לחזור לביתו, הכרס כנוסס על סיפור מאת וולטר סקוט. 10.05 פרפר נחמד. 10.30 בנבכילד פארה פרק 4: כר תומאס ברנדאס עורך נשף לכבוד פאני ואחיה. הנרי קרופורד מתחיל לחזר אחרי פאני. אדמונד ברטראם מאוהב במרי קרופורד. 11.20 אנחנו ושכנינו דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי. 11.25 בעלי החיים המופלאים. 12.10 זהירות בדרכים. 12.20 טלפופ: ג'ק ברוס וידידיו. 14.00 עד־כאן רצף דפי הטלטקסט. 14.05 הבלט הלאומי ההולנדי: בחיים/חיות — 3 כוריאוגרפים: הנס ואן מנן, טואר ואן־שייק ורודי ואן־דנציג יצרו מחול משותף להפקת הבלט: חיים/חיות. מוסיקה מאת פרנק ליסט וצ'ארלס אייבס. 15.00 רחוב סומסום. 15.30 שעת כושר. 15.40 שביל באמצע שביל בצרי פלמחים. 15.50 מאתיים שניות להדמה נעורים. 16.00 הקוסם מארץ עוץ פרק 26. 16.23 אנחנו ושכנינו, דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי. 16.25 כך היו חיינו פרק 25. 17.00 ערב חדש מנחה: דן מרגלית. 17.30 "מתגלגלים". 18.00 "כוח המחץ": "נקמת קברה היום השני". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "רוצה פתרון" (ערבית). 18.45 "חידושים והמצאות": כדרע הספורט (חלק א') 19.00 יומן החדשות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 "אלף" עם הפרק: "האין זה רומנטי", אלף והילדים מארגנים לווילי ולקייט ירח דבש שני. 20.30 "בין הכיסאות", מגזין דרקבועי בענייני משפחה וחברה, בשידור ישיר מנחה: עמוס ארבל. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 "לקראת שידור". 21.50 "סוסלת": הפרק הי"ז: קריסטל יולדת בת, קלאודיה מנהלת רומן עם דין קולרוול, כאשר סטיבן יוצא למסע עסקים עם לוק. ג'ף לומד לרעת דברים על ניק. 22.40 "מצב הרוח", מגזין לענייני תרבות ואמנות מנחה: עודד קוטלר. 23.30 "חפשי על הגר" עם הפרק: "פנים רבות לאהבה". 23.55 פסוקו של יום: חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.34 הרפתקאות הדבורה מאיה. 18.58 רגע לפני — על בעיית נחירה אצל ילדים. 19.00 דאריל בהרסה פרק שלושה עשר ואחרון: "היום הצמי". 19.27 רגע לפני על שיטה חדשה לאיתור מוקדם של סרטן. 19.30 תופשי תופשי. פרק 19: "מטרה נעלה". 19.56 פינת המתכונים: "מעדני ענבים". 20.00 נקודת ויגוק "תחרות אגרוף". 21.00 שידים של וויטני יוסטון, פליטווד מק ולהקת המכוניות. 21.40 קליפ מי יודע? 21.45 שירים עבריים.

רדיו

"קול המוסיקה"

(ת) תקליטור (קומפקטדיסק) 06.02 "צלילי בוקר". 07.09 "בהאזנה נינוחה". 09.00 "קונצרט בוקר": דה־פייה: "לילות בגני ספרד"; ווהן ויליאמס: "שירי מסע"; שופן: סונטה בסול מינור לצ'לו ולפסנתר; בטהובן: שלישייה במי־במול מז'ור, אופוס 70 מס' 2; גלוונוב: "תחבולות אהבה", בלט; וורלוק: הסוויטה "קפריול". 11.57 "פינת השיר": משירי הרולד סימל. 12.00 "אבנים כאולפן": חנוך גרינפלד: פסנתר; באך: פרלוד ופוגה בסי מינור על נושא של אלבינוני; ברג: סונטה, אופוס 1; ברטוק: 4 קינות; בטהובן: 7 בגטלות, אופוס 33; אהרוני: מצבי־רוח וה. ליבני: בנור, ה. קירשטיין־כהן: פסנתר. 13.05 "בהאזנה נינוחה": ק.פ.ע. באך: קונצ'רטו ברה מינור לחליל ותומ' ופ. מייכן / סולני באך / ה. וינטרמן וכו': שלישייה בסול מינור, לחליל צ'לו ופסנתר (א. קוהם / ע. גרובר / ת. גרינפלד: ברליוז: מתוך הסילפידות ובנואה מתוך "קללת פאוסט" (הסימפ' של רדיו מוסקבה / ג. רוז'דסטבנסקי); ברליוז: הפתיחה "סודר הים"; ברליוז: "הרולד באיטליה" (נ. אימאי / הסימפ' מלונדון / ק. דייוויס). 15.00 "דפי פסנתר": הסונאטות של בטהובן. 16.00 "מוסיקה ליום ראשון": היידן: מיסה בסול מז'ור; רבוזק: "לודמילה הקדושה", אורטוריה (חלקים ב'־ג'). 18.00 "מוסיקה כאן ועכשיו": מיצירותיו של יוחנן בוחם 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה". 20.00 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "הקונצרט הקאמרי השבועי": שלישיית בוזאר־והקלטה בפסטיבל ישראל 1988: היידן: שלישייה במי מז'ור, הוב. 28; ברהמס: שלישייה בדו מז'ור, אופוס 87; רוול: שלישייה בלה מינור; בטהובן: שלישייה בסי־במול מז'ור, אופ. 97, "הארכידוכס" 23.30 "מן המקורות": הרמוניה ברלינאית: עלייתם ושקיעתם של ה"קומריאן הרמוניסטס", חלק ב' תכנית בעריכת רוד ויצטום. 23.00 "מחזורי יצירות": הסונאטות של מוצרט.

רשת א'

08.05 "חוגה", עם כני הגרל. 09.05 "טלדריו": שירות מידע למאזינים. 10.05 "פניני בוקר", מגיש: גדעון הוד. 11.05 "ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 "מעורב ירושלמי". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר": מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 "האוניברסיטה הפתוחה": "מרחבא" ערבית מדוברת עם עלי אריב יחיא שעור 19. 16.05 שירים ים־תיכוניים. 17.05 "צבעי הקשת": "מסורת, ממערב וגם משלנו". 18.08 "מינחת ערב" 19.00 שידורים לעולים. 22.05 "מילה טובה" קו פתוח לצעירים.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "סע לשלום", עם גדעון הוד. 09.05 "בראש צעיר", לילדים ולבני נוער. 10.05 "כל צבעי הרשת", עם יואב

רשת ג'

06.06 "חמרונים תזמורתיים". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "כנים טובות". 11.05 "30 בצל" עם יקיר אביב. 13.05 "עם כל הלב" באיכותלקית, ספרדית וצרפתית. 14.06 "כמו גב" עם שוש עטרי. 16.05 "כאן ועכשיו". 17.05 "קיץ הם" עם נחום פרי. 19.05 "מצעד הפזמונים הלועזיים". 22.05 "אדום עתיק" שירים שלא נס ליחם. 23.05 "סיפת לילה".

ג'נא". 12.05 "אלף־אלף "בית", עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום", חדשות ופזמונים. 14.06 "בת צחוק" הווי והומור. 15.05 "תוצרת הארץ" תכנית ככיכתך לשירים עבריים. 16.05 "יומן כלכלה". 17.05 "רגעי קסם". 17.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 18.05 "בעין בוחנת" שאלות וסוגיות במחלוקת. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 20.05 "אומר בשבחין". פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים. 21.00 "מבט לחדשות" העברה מהטלוויזיה הישראלית. 21.30 "אוצר בשבחין" והמסקרן. 22.05 "להאחז בחלום", מחרוזות שירים. 23.05 "בינינו לבין עצמנו" שיחות בשידור חי מנחה: אלכס כלמור.

גלי־צה"ל

06.05 "צלילי בוקר" שירים עבריים. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 "שבע אפס שבע" עם צביקה ספירא. 08.00 בוקר טוב ישראל. 08.05 "אילה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 "מכת שמש" שירים ומעדכונים. 10.55 "זה בוער" על עצים ויערות. 11.05 "נכון לעכשיו" 13.05 "שליפה מהמותן" עם לאה עוז. 14.05 "אני סונג" עם ארז טל. 15.05 "סייסטה" עם דורי בן־זאב. 16.05 "ארבע אחר הצהריים". 16.54 "באופן מילולי". 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 00.05 "ציפורי לילה מסוחות" עם דודו טופז. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 "עושים מדינה" עם דודו דיין (ש"ח). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "לילה לא שקט". 22.05 "על הדבש ועל העוקץ". 23.05 "עשרים וארבע היום שהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 "הדרך הישן" עם דני קרפל. 20.05 "צ"8" עם תמיר קמחי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הספקת עבר" עם מיכל ניב. 23.05 "של הנ'או הזה" עם דני קרפל.

קולנוע

גורדון: במעיין הביתנבר 5, 7.30, 9.45
דקל: מסדרים חדשות 7.10, 9.45
הדייב אין: שלושה גברים ותינוקת 8, 10
סקס 12.00
הוד: שלהבות השחקים 5, 7.30, 9.45
לימור חדש: מחליפים עורנים
טיילת 1: סם המשפחה 5, 7.45, 9.45
טיילת 2: דבית ברח יקארול 5, 7.30, 9.45
טיילת 3: חרבה 9.15
סאן: האשה של היי 5, 7.45, 9.45
סאריס: ליידי איב 7.15, 9.30
סיפורים מן החיים
והפסיקי להיות הגיוניים 23.10
רביתן:
חן 1: מפגש גורלות 7.15, 9.55
חן 2: הקיסר האחרון 6.40, 9.40
חן 3: נעורים בהשאלה 7.45, 9.45
חן 4: ספר הג'ונגל 7.15, 9.45
חן 5: הביקיזה בואמי 5, 7.45, 9.55
שחק: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15

תל־אביב: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.30, 9.45
תכלת: הכל באחנית גן עדן 5, 7.10, 9.45

לב:
לב 1: אהבנו כל כך 7.15, 9.45
לב 2: ההבר של החברה שלי 5, 7.40, 9.55
לב 3: הנסיכה הקסומה 5, 7.45, 10
לב 4: הופכה בכפר 4, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.10, 9.30

רמת־גן
אואזיס: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.50
ליל: דור 5, 7.30, 9.30
רב־חן:
גן 1: מפגש גורלות 7.25, 9.50
גן 2: הבוקיסה ביאמי 5, 7.30, 9.50
גן 3: הקיץ של אביה 5, 7.25, 9.50
גן 4: פרחים בעליית הגג 7.10, 9.50

גבעתיים
דורי: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.10, 9.30

באר־שבע
חן: לילה בסירר 5, 7.15, 9.30

ירושלים
אוריון: קרוקודיל דנדי 2 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: הביקיזה ביאמי 7.15, 9.15
רון: מפגש לוהט 9.30
כסיר: פרחים בעליית הגג 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: נעורים בהשאלה 7, 9.15
כינשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 4, 9
סנדור: רח' צ דיין ירום 84 7, 9.15
רבתידה: כטר לדגל קיפוצים
עדן: בלהבות הכחקים 4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים:
הקיץ של אביה
עולם נפרד 8.30, 10.30
אימפריה 1: לול 11.30, 9.30
אימפריה 2: הצועניים 9.30
אל עצמי 8, 4, 11
בית אגרון:
כנר על הגג 16.30
רב מכר 19.30
סיפור הפרברים 21.30

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.45
אורליה: גס ברחוב 8 5, 7.30, 9.45
בן־יהודה: ספרי 5, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה: לול 5.30, 7.30, 9.30, 11.30
נתו: פרחים בעליית גג 5, 7.30, 9.40

חיפה
אורה: הקיץ של אביה 4.30, 7, 9.15
חן: מפגש גורלות 1.15, 6.45, 9.15
עצמון 1: בלהבות השחקים 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת 5.20, 8.10
עצמון 3: סם המשפחה 7, 9.15
ישבינג: חולה אהבה 7, 9.15
רון: קרוקודיל דנדי II 4.30, 7, 9.15
"ביאוד":
הביאוד 1: מוכת ירח 6.45, 9.15
הביאוד 2: הביקיזה ביאמי 6.45, 9.15
הביאוד 3: חיפשה בכפר 6.45, 9.15
אורלי: החבר של החברה שלי 7, 9.15
קן איר המתרדוש: לול 5, 7.15, 9.15
פאר: מפגש לוהט 4.30, 7, 9.15

נתניה
שייק: רנבו I 5, 7, 9.15
אסתר: קרוקודיל דנדי II 5.10, 7.30, 9.10

חולון
סביר: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.15, 9.10
מגדל: מפגש לוהט 7.10, 9.40
ארמון: משחק פראי 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: מלכה 5, 7.15, 9.10

הרצליה
היכל: מלכה 7.10, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: בלהבות השחקים 7.45, 9.45
היכל 2: מלכה 6.15, 9.45
היכל 3: הקיץ של אביה 7.45, 9.45

עפולה
כוכב־חן: קרוקודיל דנדי II 9.00

ראשון־לציון
רון 1: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.45, 9.45
רון 2: קרוקודיל דנדי II 5, 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 14.8
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
המלביש – בבימרתף: 21.00
סאלח שבתי –
ב"היכל התרבות": 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 14.8 בשעה 20.30
לשבור את הצפון

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

חולון
אדרון — הסיין 52
עין יהב — עין יהב 2

ירושלים
אליסון — ישעיהו 10

נתניה
קופ"ח — סמילנסקי 9

פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר

רמת־גן
רש"י — רש"י 13

תל־אביב
נצח ישראל — נצח ישראל 11
קופ"ח — אבסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.00, 8.30, 7.30, 6.30, 6.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.13, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
ביקור חולים — כירורגית
שערי צדק — פנימית
הדסה ה"צ — נשים, אורטופדית

מוקד קופ"ח כללית
המוקד "כפוד מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 03־243358
ת"א – 241 226027 (שעות)
חיפה – 04־339488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־923222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 322732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־231680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 9.00—24.00, 18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנובבא 49, טל' 294649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 521566. פתוחה בימי יום בחג, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
במרפאת שיניים לעזרה ראשונה
הפייפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—14.00. אחרי דפנות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הכספומט) קומה א', טל': 294869, 03־283922.
מרכז מידע לנפגעות אונס
לדרגנה ואיזור השרון, טל' 03־5243212 בימים א'—ה' בשעות 11.00—17.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־327171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־5261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335116
ער"ן כפר־סבא — 052־913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
סילוק מטוררים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111; לוד, רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה, טלסון 065־93334; טבעון — 101; נהריה — טל' 04־923333; 04־951401. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767; קצרין 06־931101.

המשטרה פשטה על כפר רמה שבגליל ועצרה 50 תושבי הגדה המערבית

יואשמו בשהייה בלתי חוקית ● רובם עובדים במשק בית בתחום הקו הירוק

יהודה צור

משטרת מרחב הגליל, פשטה בסוף השבוע על כפר רמה, שליד כרמיאל, ועצרה חמישים גברים תושבי הגדה המערבית אשר שהו ללא רשיון בתחום הקו הירוק. חלקם עובדים במועצה המקומית ורובם כ"עוזרות בית", בבתים פרטיים.

גברים ערבים רבים עובדים במשק־בית, בעיקר כיוון שמטעמים של מסורת, נשים מהגדה אינן שוהות בשעות הלילה בתחום ישראל.

העצורים יואשמו בשהייה בלתי חוקית בתחום המדינה.

נודע, שהמגמה היא להרחיב מבצעים כאלה בגליל. מן המשטרה נמסר, שהם רואים בחומרה את שהייתם של אלפים מתושבי הגדה בתחום הקו הירוק ללא רשיון, וברור שהדבר אינו רצוי גם מטעמים ביטחוניים. לדברי המשטרה, אין שום מניעה שתושבים מן הגדה יבקשו רשיון לשהיית לילה במקום עבודתם בגליל.

קליק מקולק

אתמול נפתח בירושלים הפסטיבל הבינלאומי הרביעי לתיאטרוני בובות. לקראת הפתיחה, נפגש טדי קולק שלשום עם אמן הבובות הצרפתי אלן לה־בון, נצר לדורות רבים של להטוטנים וליצני חצר (צילום: ורה עציון)

משפחתו של ילד שמת ברמב"ם: הרופא טעה בזריקה — ובננו איבד את ההכרה

כתבנו בעמק

משפחת איברהים זועבי, מכפר סולם, שליד עפולה, מאשימה את רופאי בית חולים העמק בעיר ורופאי בית החולים רמב"ם שבחיפה ברשלנות שגרמה למותו של בנם וסאם בן ה־9.

העיתון "כל העמק והגליל" המביא את הסיפור בגליונו מיום ו' מספר, כי הילד רכב על אופניו בחצר ביתו כשלפתע נפל ונפגע בראשו. אביו לקחו לחדר המיון של בית החולים בעפולה, ולאחר צילום רנטגן אמר הרופא בחדר המיון כי אין לילד שבר בגולגולת.

האב חזר עם בנו הביתה ולאחר מספר שעות התעורר הילד עם כאבי ראש והקאות. רופא קופת חולים שלח את הילד לבית החולים שם ניקו את הפצע והחזירוהו הביתה. הדבר חזר שוב למחרת, וטופל באותה צורה.

כעבור ארבעה ימים אושפז וסאם והאב נדרש לחתום על הסכמה לניתוח, שלא בוצע. ב־3 באוגוסט החליטו רופאי בית החולים העמק להעביר את הילד לבית החולים "רמב"ם" בחיפה. הילד המתין במשך שעתיים במסדרון בית החולים. בסופו של דבר בוצעו צילומי הרנטגן בבית החולים רמב"ם ורופא בכיר שבדק את הילד בשעה 10 בלילה אמר שהילד הגיע מאוחר מדי לבית החולים רמב"ם ויש לנתחו מיד.

בשעה שתיים לפנות בוקר יצאו הרופאים מחדר הניתוח והודיעו כי הניתוח עבר בשלום. הילד הועבר למחלקה כירורגית.

"כעבור 3 ימים" מספר האב, "הגיע רופא שביקש מאיתנו לצאת מהחדר בו שכב הילד, הזריק לו זריקה והלך. אז התחיל הבן שלי להתכווץ ואיבד את ההכרה".

בני המשפחה יודעים לספר כי הרופא אמר לחברו שעשה טעות. הרופא השני הזמין את מנהל המחלקה. הילד הועבר לטיפול נמרץ ולמחרת נפטר.

על פי דרישת המשפחה הועברה גופת הילד לניתוח שלאחר המוות. דובר בית החולים רמב"ם אמר בתגובה, כי על המשפחה להגיש תלונה, והיא תיבדק לגופו של עניין.

מנהל בית החולים העמק, ד"ר זיילבר, אמר כי המקרה לא ידוע וכשתתקבל תלונה רשמית היא תיבדק.

המשפחה פנתה בינתיים לעורך דין שיטפל בפרשה ויגיש תלונות ותביעות.

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י ארז משה ודורית להתיר על הלקה/ות 390 בגוש 6431 רחוב א. צ. גרינברג הקלה כלהלן: תוספת 6% אחוזי הבניה המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית בכפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר־סבא

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. 04-640725
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי בן חזי משה — לאשר תוספת לבנין מגורים ברחוב לסקוב מס' 33 מגרש 208 בגוש 10800 רמת־גולדה. הבקשה כוללת: בסודי שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה ובתנאי לפיקוח הרישוי על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יפנה לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
אליעזר יונברג
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149, 920, 910 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2) (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי בניה וקו בניין — דהיינו: בניית תוספת מגורים בק.ק. + ק.א. בקו בנין רדומי 2.70 מ' במקום 3.00 מ' המותרים ובניצול 27.7% בנייה במקום 25% בנייה המותרים. שעל החלקה: 279 בגוש: 18146 רחוב המלך דוד 12: עיר, נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ח. לבב — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה — נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה עומר
בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ד 1964, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר שטרכמן ישראל, הקלה של 6% אחוזי בניה. בגוש 38561 חלקה 132 רחוב אלה מספר 19 בנגוד לתכנית/שנוי תכנית 103/03/14 ו־2/100/02/14, הוגשה בקשה על ידי מר/גב' ירדן — שמוש חורג במבנה של בית מגורים כמעוטה, בגוש 38558 רחוב אלון מס' 12 עומר בנגוד לתכנית/שנוי תכנית 2/100/02/14.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים: א', ד', ה' בין השעות 8.00—12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות: 17.00—19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.
תאריך: 2.8.88
דוק ארז
יו"ר ועדה המקומית עומר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6361 חלקה 79 ברח' קרמינצקי מס' 4.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים דיור בן 2 קומות 38,33% בניה בקומה מרווח צדדי 3.80 ומרווח אחורי 5 מ' לפי פ"ת. 3/648.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 2 קומות וחדר על הגג 39,58% בנייה בקומת קרקע מרווח צדדי 3.68 מ' ומרפסת לא מקורה בולטת 1,25 מ' מחוץ לקו בנין קדמי.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה כפר־סבא, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר כס/1/244/ג". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: יישוב: כפר סבא, רח' המעפילים פינת רחוב צוקרמן, לובטקין, גוש 6428 חלקות 452.
עיקרי הוראות התכנית: שינוי הבנוי בחלקה 452.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז המרכז

חלפן נשדד בחיפה

קובי מנדל

תושב קרית אתא (50), הידוע כחלפן כספים, נשדד ביום ו' על ידי שני צעירים כבני 30 שנטלו ממנו, לטענתו, כ־21,000 שקלים. שני הצעירים נדברו עם החלפן להחליף דולרים.

השלושה נפגשו ליד התחנה־המרכזית בחיפה. החלפן נכנס למכונית הב.מ.וו של השניים, אחד הצעירים שלף אקדח ודרש ממנו את הכסף. הוא היכה אותו בקת האקדח בפניו, והשניים השליכו את החלפן מהמכונית ונמלטו. משטרת חיפה פתחה בחקירה.

שוחררו בערבות 2 חשודים בהנחת המטענים בבני־ברק

עתי"ם

בית משפט השלום בתל אביב שיחרר ביום ו' בערבות את רוטר שלום ונחמן זונדן מבני־ברק, החשודים בפעילות בארגון "קשת" ובהנחת מטעני חבלה בדוכני עיתונים בעיר.

נציגת המשטרה טענה על סמך מידע מודיעני סודי, כי החשודים משתייכים לארגון החרדי הקיצוני, והם שהניחו חמישה מטעני חבלה סמוך לדוכנים בבני־ברק שבעליהם מוכרים עיתונים חילוניים. שלושה מטענים התפוצצו ושניים התגלו ונוטרלו.

החשודים לא נתבקשו להגיב על החשד ופרקליטיהם טענו כי לא ניתן לעוצרם על סמך מידע סודי.

השופט בנימין קוהלת נאלץ להפסיק את הדיון כדי לצאת את האולם יחד עם נציגת המשטרה ללשכתו, כדי שתעזור לו לפענח את כתב היד בחומר החקירה הסודי שהוגש לעיונו. בתום ההפסקה הודיע השופט, כי החליט לשחרר את החשודים בערבות, כיוון שעל סמך שני המסמכים הסודיים שהוגשו לו לא ניתן לעצרם.

השופט קוהלת הביע אכזבה מטענותיה של נציגת המשטרה ומחומר הראיות הדל שהגישה לו, ואמר כי ציפה לדיון מעניין ומקיף, ותחת זאת קיבל לעיונו שני מסמכי חקירה בלבד.

השופט הורה לחשודים להתייצב היום בתחנת המשטרה להמשך חקירתם.

ויכוח על זכות קדימה — בסכינים, שרשרת וחפץ קהה

עתי"ם

תקיפה מזעזעת בגלל זכות קדימה בכביש תוארה ביום ו' בבית משפט השלום בתל־אביב, בעת שהתביעה ביקשה לעצור עד לתום ההליכים את אחד מארבעת התוקפים.

בכתב האישום שהוגש נגד אייל ברקן (18) מבני־ברק נטען, כי ב־21 ליולי פרץ ויכוח בין הנאשם, שהיה עם שלושה מחבריו אהרון חסידוף, אלי ראובן, ורפאל ביטון, לבין דוד דרוקר מרמת גן על־רקע זכות השימוש בדרך בשדרות ירושלים בעיר.

הנאשם וחבריו תקפו את דרוקר, חסידוף היכהו בשרשרת ברזל, ביטון תפסו מאחור בצווארו בתנועת חניקה, תפס מכשיר קהה שהיה מונח על אי התנועה והיכה בו. כאן התערב הנאשם, ודקר אותו בסכין בעכוזו, וחברו ראובן דקרו בסכין בידו.

הארבעה נכנסו לרכבם ונמלטו, דרוקר הנהג הפצוע הובהל לבית החולים.

השופטת דרורה פלפל נענתה לבקשת הסנגור עו"ד ששי גז, שטען כי מרשו עומד לפני גיוס לצה"ל ועברו נקי, והחליטה לשחררו בערבות.

חתול — לשק

קובי מנדל

15 חתולים מהזנים "פרסי" ו"סיאמי" נגנבו בסוף השבוע מבית הגידול של חברת "רוגלי" שבמפרץ חיפה. החתולים היו בבית הגידול של החברה לצורך פיתוח וייצור מזון חדש לחתולים. יחד עם החתולים נגנבה גם כמות גדולה של תרופות לחתולים.

בבית הגידול יש גם כלבייה גדולה, וכה כלבים וגורים יקרי ערך, אבל הגנבים לא נגעו בהם.

קצין כיבוי חשוד במעשים מגונים בנערים מתנדבים

עתי"ם

אבנר אושרי (45) מפתח תקווה, קצין כיבוי בתחנת מכבי אש בבני־ברק, נעצר ביום ו' ל־5 ימים כחשוד בביצוע מעשים מגונים בבני נוער שהתנדבו לשרת בתחנה.

נציגת המשטרה טענה בבית משפט השלום בתל־אביב, כי החשוד שהיה קצין וראש משמרת בתחנה, ניצל את סמכותו לרעה, התנהג באכזריות לנערים ונערות בני 16־18 שהתנדבו לשרת בתחנה. וביצע בהם מעשים מגונים. באחד המקרים, טענה החוקרת, גזז אושרי באמצעות סכין קצוות שיער (צמה) של אחד המתלוננים.

החוקרת אמרה כי כמה מבני הנוער חוששים להתלונן, ועד עתה נתקבלו במשטרה שש תלונות נגד החשוד.

אושרי הכחיש את החשדות וטען: "הכל היה בצחוק".

מצוות התייחדות דחתה מעצר — החתן שתקף שוטר שוחרר

קובי מנדל

רבה של נשר, מרדכי בר־מוחא, שהשיא ב־8.8 את נתן דהן מתל־חנן, בא ביום ו' לבי"מ השלום בחיפה כדי לסייע לחתן הטרי, שנעצר מיד לאחר חתונתו, לקיים מצוות התייחדות עם אשתו. החשוד (24) ומיכאל דהן (22), שניהם מתל־חנן, נעצרו בחשד לתקיפת שוטר שביקש מהם את רשיונות הרכב בו נסעו לאחר שבצעו עבירת תנועה בצומת הצ'ק פוסט.

השוטר היה בלבוש אורחי, והציג בפני החשודים תעודת שוטר. השניים חשודים שתקפו אותו, גנבו ממנו את תעודת השוטר באיומים ובמכות, גנבו ממנו 50 שקלים ונמלטו.

השופט רן סביר החליט לשחרר את השניים בגלל הנסיבות המיוחדות, בערבות עצמית. הוא ציין, כי החשודים היו שיכורים לאחר מסיבת החתונה, והסתבכו ללא צורך. הם שוחררו בערבות עצמית של 1,500 שקלים כל אחד, וכיסו את הרב בנשיקות.

לחברנו פנחס שטוטמן ולבני משפחתו

משתתפים באבלכם במות

האם

קיבוץ גזית

בן 20 רצח את אמו בסכין מטבח והתאבד בתלייה בגן ציבורי

עופר עבדי דקר למוות את אמו נילי, וגופתו נמצאה למחרת תלויה על עץ בגן ביפו ● שוחרר מצה"ל ב"סעיף" פסיכיאטרי והיה מוכר למשטרה

עתי"ם

עופר עבדי (20) מחולון דקר בערב שבת למוות את אמו נילי עבדי (49) ותלה את עצמו על עץ בגן ציבורי ביפו.

הרצח אירע סמוך לשעה 5 בערב, בבית המשפחה, ברחוב התותחנים בחולון. באותה עת שהתה בדירה גם אחותו של עופר, חברת קיבוץ בדרום הארץ שהגיעה לבקר את אמה הגרושה.

בנסיבות שטרם הוברו, נטל עופר סכין מטבח, התנפל על אמו ודקר אותה בחזה. אחותו שניסתה להתערב נדקרה קל בידה. עופר הותיר אחריו את אמו בתוך שלולית דם, ולידה הסכין ונמלט.

שכנים ששמעו את צעקות האחות נזעקו למקום, והזעיקו את המשטרה ואמבולנס של מד"א.

נילי עבדי הובהלה במצב אנוש לבית החולים וולפסון בחולון, וכל מאמצי הרופאים להציל את חייה נכשלו. היא נפטרה על שולחן הניתוחים כשלוש שעות לאחר הגעתה לבית החולים. בתה קבלה טיפול רפואי ושוחררה לביתה.

כל הלילה עשתה המשטרה ניסיונות לאתר את עופר עבדי אך ללא הצלחה. אתמול סמוך לשעה 7 בבוקר הודיע אזרח למשטרת יפו על גופת צעיר התלויה על עץ בגן ציבורי, ליד מסגד אל־בחר. שוטרים שהגיעו למקום זיהו מיד את עופר עבדי, שהיה דמות מוכרת למשטרה.

מהמשטרה נמסר, כי עופר עבדי שוחרר מצה"ל בגין ליקוי פסיכיאטרי, וטופל במוסדות טיפוליים שונים.

אמא, תראי סוסו!

חברה המייצרת מוצרי חלב הביאה אתמול את תחילת קו הייצור שלה ל"ספורטק" בת"א, כחלק ממסע פרסום, וזה מה שהעירוניים מצאו לעשות בה (צילום: אבי הזאב)

היום ינסו להסדיר חובות "קפריש" — יבואנית דלתא ואלפא־רומיאו

החובות — כ־6 מיליון דולר ● ארבעה שלא קיבלו מכוניותיהם תקפו עובד בסוכנות הרכב ולקחו "משכונות"

אודי נחשון

מנהלת חברת קפריש, יבואנית מכוניות דלתא ואלפא־רומיאו, ייפגשו היום עם נציגי הבנקים הנושים של החברה, כדי לנסות למצוא הסדר לחובותיה.

חובות החברה מסתכמים בכ־6 מיליון דולר, מחציתם לבנקים. על־פי בקשת הבנק הבינלאומי, מונה לחברה בסוף השבוע כונס נכסים, רואה החשבון יגאל ברייטמן. חובה לבינלאומי מסתכם בכ־870 אלף שקל, והנושים המרכזיים מבין הבנקים האחרים הם בנק כללי ובנק דיסקונט.

גורמים כלכליים ציינו, כי בעלי החברה, משפחת איליון, השקיעו בנוסף לעסקי המכוניות גם בעסקי יבוא דגים, בפרוייקטים בחוף השנהב ובחברת מחסני הערובה "הראל".

עשרות לקוחות של החברה התארגנו בסוף השבוע ל"ועד פעולה". מחוגים המקורבים לבעלי החברה נמסר, כי 150 לקוחות שהזמינו מכוניות דלתא שילמו את מלוא הסכום, ועוד עשרות שילמו מקדמות. מספר הלקוחות שהזמינו מכוניות אלפא רומיאו ושילמו את מלוא הסכום נאמד בכ־20. המועצה לצרכנות הודיעה בסוף השבוע, כי תעמוד מאחורי רוכשי המכוניות.

נראה, כי ברייטמן ינסה בשלב זה להפעיל את החברה, כולל מתן שירותים במוסך המרכזי שלה, ובהמשך יבקש למכור אותה כעסק חי.

ארבעה לקוחות שרכשו מכוניות "דלתא" ולא קיבלו אותן הגיעו בצהרי יום שישי לסוכנות הרכב בדרך פתח־תקווה בתל־אביב, שדרכה הזמינו את מכוניותיהם. הם תקפו עובד, גרמו נזקים לרכוש ולקחו משם מוצרי־חשמל.

העובד שהוכה הזעיק את המשטרה. השוטרים פתחו בסריקות וכעבור זמן קצר הבחינו השוטרים במכוניתם של הארבעה. הם אותתו לנהג לעצור, והורו לו לנסוע אחריהם לתחנת המשטרה.

חקירתם העלתה, כי הארבעה הם תושבי פתח תקווה, שלושה מהם בני משפחה אחת — אב (49) ושני בניו (21 ו־27). הם סיפרו כי ביקשו להביע מחאתם על כך שלא קיבלו את המכונית, עבורה שילמו את מלוא המחיר. לטענתם, נטלו את מוצרי החשמל שהיו בסוכנות כ"קלף מיקוח".

אלי מלכה — המנכ"ל החדש של תיאטרון חיפה

קובי מנדל

מועצת המנהלים של תיאטרון חיפה בחרה בסוף השבוע פה אחד באלי מלכה (40) כמנכ"ל הבא של התיאטרון, במקום נעם סגל שסיים את תפקידו. אלי מלכה היה סמנכ"ל תיאטרון הבימה במשך 8 שנים, תרגם מחזות, והפיק עבור פסטיבל ישראל את "האינרינה" של מושקין. בשנה האחרונה הועסק באופן עצמאי בייצוג תיאטרונים ולהקות מחו"ל.

הכלב קעקע הוכחות לפשע בגוף הפורץ

עתי"ם

שלמה ללום (19) מחיפה הובא ביום ו' לבית משפט השלום בעיר, שם ציווה השופט רם סביר על הארכת מעצרו בשלושה ימים לחקירה.

בא כוח משטרת זבולון טען, כי החשוד פרץ למסגריית וקסלר באזור התעשייה של תל חנן, אך כלב שמירה התנפל עליו ונעץ בו את שיניו. בא כוח המשטרה אמר כי צלקות נשיכת הכלב שנותרו על גופו של החשוד יש בהן כדי לקשור אותו לנסיון הפריצה.

"מחביאים את בני במוסד לעבריינים ומונעים ממנו לנהל אורח חיים דתי"

טוען אב בעתירה לבג"ץ, בה הוא מאשים פקידת סעד ועובדת סוציאלית בחטיפת בנו

עתי"ם

תושב צפון הארץ טען בעתירה שהגיש בסוף השבוע לבג"ץ, כי פסיכולוג ופקידת סעד של משרד הרווחה חטפו בצורה אכזרית את בנו ממעון שבו שהה בבני־ברק, והביאו אותו למוסד לנוער עבריין, כשהם מכריחים אותו להפסיק לנהל אורח חיים דתי, להסיר את הכיפה והטלית, ומונעים ממנו להתפלל בבית הכנסת.

לעתירה שהגיש באמצעות עוה"ד רפאל סטרום, טוען האב כי לפני כשנה ביקשו רשויות הסעד להוציא צו אימוץ נגד בנו כדי להוציאו מהבית. העניין נדון בבית משפט מחוזי. האב ועובדי משרד הרווחה הסכימו שהילד יועבר למוסד דתי בבני ברק.

הילד שהה במוסד בבני ברק כמה חודשים, עד שלטענת האב, בחודש שעבר ניסתה עובדת סוציאלית של משרד הרווחה לחטוף אותו משם.

הילד סירב בתוקף לעזוב את המעון, העובדת הסוציאלית פנתה למשטרת רמת־גן והגישה תלונה נגד בעלי המעון וביחד עם פקידת הסעד ביקשו ממשטרת רמת גן להעביר לידיהן את הילד.

האב טען, שהוא העביר את הילד לידי העובדת הסוציאלית ופקידת הסעד — ומאז נעלמו עקבותיו. לכן פנה לבית המשפט שטיפל בשעתו בעניין האימוץ, וביקש לצוות על פקידת הסעד להחזיר לידיו את הילד.

הדיון בעניין נקבע לחודש הבא, ועד אז נקבע, שהאב יפגש עם בנו מדי שבוע.

האב נפגש עם הילד. ואז התברר לו שבנו מבולבל, בוכה ודורש להחזירו למעון הדתי. "יש כאן ניסיון ברור ואכזרי לנתק את הילד ממשפחתו ולהדיח אותו מהדת היהודית", טוען האב בעתירה. "זהו מעשה חטיפה אכזרי, שנעשה משום שפקידת הסעד סולדת מאנשים דתיים". טוען האב והוסיף, כי פקידת הסעד והפסיכולוג המטפלים בבנו הורסים את הילד, מחביאים אותו משיקולים פסולים.

האב מבקש מבג"ץ שיוציא צו המורה לשר העבודה והרווחה, לפסיכולוג ולפקידת הסעד לנמק מדוע לא יאפשרו לילד לקיים את הלכות ומנהגי הדת היהודית. האב גם מבקש שבג"ץ יוציא צו המורה לרשויות להחזיר את בנו למסגרת חינוך דתית.

העתירה הועברה לעיונו של שופט תורן.

יומנים מראשית הקולנוע בארץ בפסטיבל בחיפה

קובי מנדל

יומני קולנוע נדירים ואוספי דיווחים מאירועים מרכזיים מראשית התעשייה הקולנועית העברית יוקרנו לראשונה בפסטיבל הסרטים הבינלאומי החמישי שיפתח בסוף ספטמבר בחיפה.

יומני הקולנוע יוקרנו כערב פתיחת הפסטיבל, שיוקדש לצעדיו הראשונים של הקולנוע בארץ. בין השאר יוקרנו דיווחים מאירועים מרכזיים וחגיגות ציבוריות כעדלאידע, ביקור אישים חשובים מחו"ל, הקמת יישובים חדשים וקבלת הפנים לרב הרצוג בהגיעו לארץ. גנזך המדינה אסף את הקטעים הנדירים, ובעזרת קרן "רג'ינל פורד" הם שוחזרו ושומרו. בפתיחת פסטיבל הסרטים יוקרנו קטעים במשך כ־40 דקות בצורה מרוכזת, וכן יוקרן סרט וידאו של 15 דקות על צעדיה הראשונים של תעשיית הקולנוע בארץ, כפי שסופרו על־ידי ירושלמי, סגל, לאה אקסלרוד, יצחק כץ (מזכירו של דיזינגוף) גבריאל ציפרוני ודמויות נוספות מראשית תעשיית הקולנוע בישראל.

ועד "יובל גד": קיבלנו משכורות — נחדש המאבק

עתי"ם

לאחר רגיעה של מספר שבועות, חידשו ביום ו' בבוקר פועלי "יובל גד" באשקלון את מאבקם נגד ההנהלה, לאחר שטרם קיבלו את משכורות חודש יולי, ומאיימים עליהם בפיטורין נוספים.

המפעל עבר משברים קשים בחודשים האחרונים, והחל מראשית החודש עברה הבעלות עליו מידי קונצרן "כור" ל"שיכון עובדים". ביום ו' מסר ועד העובדים, כי הפועלים טרם קיבלו את משכורות החודש שעבר. נוסף לכך, עומדת ההנהלה על החלטתה לפטר 70 מתוך כ־260 הפועלים שנותרו. לטענת הדובר, רשימת המפוטרים הוכנה ללא הסכם עם הוועד ומועצת פועלי אשקלון.

מזכיר המועצה, אריה עוזר, מסר כי אחרי טיפולו הנמרץ הועברו הכספים ביום שישי בצהריים לחשבונותיהם של הפועלים.

3 תלונות על אונס באזור תל־אביב — 5 נעצרו

עתי"ם

בית המשפט המחוזי בתל אביב האריך את מעצרו של דני מליחי (19) מרמת־גן הנאשם באונס אכזרי של צעירה אותה הכיר בחוף הים, והציע לה טרמפ לביתה.

בכתב האישום נטען, כי הנאשם סטה מהדרך אל שביל צדדי בתואנה כי עליו לעשות את צרכיו. ניגש למתלוננת, הצביע אליו בכוח ואמר לה: "את לא זזה מפה, אני מוכרח להתפרק". הוא בעל אותה בכוח תוך כדי איומים, והסיעה לתחנה המרכזית בתל אביב, שם איים עליה כי אם תתלונן יפגעו בה הוא וחבריו העבריינים.

אברהם ביבי (21) מחולון הואשם ביום ו' בבית המשפט המחוזי בתל אביב בבעילת בת דודתו בדירתו ובמסירת מפתח הדירה לחברו כדי שיכנס לדירה ויאנוס אותה.

התביעה מייחסת לו האשמות של בעילת שווא ואינוס אף על פי שלא ידעתה בביצוע האונס. חברו יצחק קוהן (21) נאשם באונס הצעירה.

עזרא היזני (18) ואהרון אבשלום (25) נעצרו ביום ו' ל־6 ימים כחשודים באונס חיילת אותה הכירו לאחר שנתנו לה טרמפ במכוניתם.

בא כוח המשטרה טען בבית משפט השלום בתל אביב, כי החשודים בילו עם החיילת והסיעוה לביתו של חברם. בדירה עינו החשודים בצוותא ועזרא היזני אנס בכוח את החיילת לאחר שהיכה אותה ואיים לפוצץ את ראשה אם תתנגד.

לטענת החוקר, ביקש גם בעל הדירה לאנוס את החיילת, אולם זו העמידה פני חולה. החלה להקיא והפגינה סימנים של קוצר נשימה. החשודים נבהלו, נתנו לה 20 שקל וסילקו אותה מן הדירה.

עיריית י"ם רוצה לחסל 30 כלבים שהחרימה בדירה אחת

עתי"ם

עיריית ירושלים ביקשה ביום ו' מבית משפט המחוזי בעיר לבטל צו־מניעה האוסר עליה להמית כלבים שהוחרמו בדירתה של כרים אברמובה מעין־כרם. העירייה טוענת, כי כלביה של אברמובה "סותמים" את הכלביה העירונית.

בפשיטה פקחי העירייה על בית הקשישה הוחרמו בשבוע שעבר 19 כלבים ו־13 גורי כלבים נוספים. בעלת ה"כלביה" ביקשה וקיבלה צו זמני האוסר על העירייה להמית את הכלבים.

נציג העירייה, עו"ד יעקבי קמינצקי, טוען בבקשה לביטול הצו, שאין לבית המשפט המחוזי סמכות לדון בנושא מינהלי בכבול רשיונות להחזקת כלבים. לדבריו, "אברמובה יכולה לעתור לבג"ץ אם רצונה בכך".

אברמובה פנתה לבית המשפט ובקש להוציא צו־מניעה שיאסור על העירייה להחרים את הכלבים שברשותה, אולם פקחי העירייה היו זריזים, וביצעו את ההחרמה לפני שהוצא הצו. העירייה טוענת שיש תלונות רבות של שכנים, לפיהן הכלבים הם מטרד.

הוטרינר העירוני הראשי ד"ר טומי שדה, אמר בתצהיר שהגיש לבית המשפט, שיש לבטל את הצו האוסר להמית את הכלבים משום שאין זה סביר להורות לעירייה להחזיק, להאכיל ולטפל בכ־30 כלבים הסותמים את הכלביה העירונית, שבה מקום ל־50 כלבים בלבד.

מספר המובטלים בגליל המערבי עלה ביולי ב־5%

יהודה צור

עלייה של חמישה אחוזים במספר דורשי העבודה נרשמה ביולי בלשכת התעסוקה של הגליל המערבי. נרשמו כאלפיים ומאה דורשי עבודה לעומת כאלפיים בחודש הקודם. בנהריה נרשמו כ־460 דורשי עבודה לעומת 410 בחודש הקודם. במעלות רשומים כ־190 כמובטלים לעומת 165 בחודש הקודם.

בכרמיאל לא הוקם זה זמן רב אף מפעל חדש, ומפעלים קיימים מצמצמים עתה את היקף פעילותם. במעלות, עושים עתה מאמצים למנוע פיטורין במפעל סלירד, המעסיק כ־110 עובדים.

שרת הבריאות: לעדכן מיד תעריפי האשפוז ליולדות

רונית מורגנשטרן

שרת הבריאות קוראת לשר העבודה והרווחה לעדכן מיד את תעריף של הלידה המשולם לנותני שירותי האשפוז ליולדות וליילוד.

הוועדה האחרונה שטיפלה בנושא הגישה המלצותיה בסוף יולי, וקבעה, שיש להגדיל את תעריף של הלידה כ־8.8 אחוזים בנוסף לעדכוני תעריף יום האשפוז.

למרות קביעה זו לא עודכן התעריף, גם לאחר פניות חוזרות ונשנות של שרת הבריאות. לדבריה, זכותם של נותני שירותי האשפוז לקבל מלוא עלות האשפוז, ולמנוע בכך קשיים מסוג אלה שנתגלו בפגייה בבי"ח סורוקה ובמחלקת היולדות בבי"ח "אסותא", שנסגרה בגלל הפסדים.